

KAITSE KODU!

KAITSELIIDU AJAKIRI NR 8 (84/530) 2008

AASTALÕPU ÜHISÕPPUS
“ORKAAN” KORRALDATI
TÄNAVU SAAREMAAL

LUURE KUI PUSLE

**MALEVKONDADE JA ÜKSIKKOMPANIIDE
PEALIKUD SAAVAD VEEL ÜHE
ENESETÄIENDAMISVÕIMALUSE**

**PEREKOND MÄGISE ELU TEEB
VAHELDUSRIKKAKS KAITSELIIT**

KAITSELIIDU KOOLI 2009. AASTA I POOLAASTA KURSUSEKALENDER

KUTSE KAITSTA LÄHEDASI KOGU MAAILMAS.

ELU KUTSE

MIS VÕIKS OLLA TÄHTSAM,
KUI KAITSTA NEID, KES END ISE
KAITSTA EI SUUDA? MIS VÕIKS OLLA
TÄHTSAM, KUI KAITSTA ELU EESTIS?

MITTE MISKI.

NII OLI JA ON JUST
SEE MINU ELU KUTSE.

EESTI KAITSEVÄGI
ESTONIAN DEFENCE FORCES

717 0800 WWW.ELUKUTSE.EE

20

Rekordsuur sõduri baaskoolituskursus
Lääne malevas

24

Kõikide laste isadepäev

38

Malevkondade ja üksikkompaniide pealikud
saavad veel ühe enesetäiendamisevõimaluse

53

Järvamaa kodutütred käisid metsas Otti otsimas

KK! KAITSELIIT ARVUDES

435

kodutütarde
ja noorkot-
kaste rühma
tegutses üle
riigi Eesti

Vabariigi 90. juubeli aasta keskel.

KUI TAHAD, ET SIND TUNTAKS, PEAD SELLEKS ISE PALJU TEGEMA JA VAJADUSEL ULATAMA KÄE ESIMESENA

Naiskodukaitse Saaremaa ringkonna esinaine Rita Loel kutsub Kaitseliidu
inimesi avaramalt mõtlema ja tegutsema..... 8

HEIMAR PÕLD TULI JA PANI ASJA KÄIMA

Tubli kaitseliitlane on Saaremaal tunnustatud Noorte Kotkaste ja
Kodutütarde instruktorina14

MALEVKONDADE JA ÜSIKKOMPANIIDE PEALIKUD SAAVAD VEEL ÜHE ENESETÄIENDAMISVÕIMALUSE

Kaitseliidu tugevus sõltub vabatahtlike pealike tarkusest ja
tehatahtmisest38

Naiskodukaitse Lilliaristiga autasustatud6

Sõjad pole üksnes ajalugu7

Utria dessant 200911

Aastalõpu ühisõppus "Orkaan" korraldati tänavu Saaremaal17

Rekordsuur sõduri baaskursus Lääne malevas20

Luure kui pusle21

Kadetikogu esimees peab jõudma mitmesse kohta korraga37

Kaitseliidu Koolis lõpetas väljaõppetehnoloogia kursus40

Laager köitis mitmekesise tegevusega41

Naiskodukaitse Harju ringkond sai lipu42

Naiskodukaitsejad tahavad tegutseda koos kodutütardega43

Noortejuhid leidsid tee Kaitseliitu hästi korraldatud
värbamisürituse kaudu44

BTR-90 uued versioonid45

Perekond Mägise elu teeb vaheldusrikkaks Kaitseliit.....46

Baltimaade noortejuhid teevad koostööd48

Raplamaa noorkotkad hoiavad traditsioone. Kommi teenivad pealekauba ..49

Kodutütarde aastaring49

Kleeps näitab kuuluvust49

Kaitseliidu eriorganisatsioonide Noored Kotkad ja

Kodutütred rühmad maakonniti50

Uuendatud lippude varastamise mäng pakkus põnevat väljakutset 52

Järvamaa kodutütred käisid metsas Otti otsimas 53

VAHELEHT:

Kaitseliidu kooli 2009. aasta I poolaasta kursusekalender

JÕULURAHUAEG VALVSUST KAOTAMATA

Valmidus tarviduse korral kodu kaitseks tege-
vusse asuda on lihvinud kaitseliitlaste oskust
ennast igas olukorras hästi tunda ja kõige-
gaha hakkama saada. Need, kes endale Kaitseliidus
elulaadi ja vaba aja sisu leidnud, oskavad hin-
nata väikest seikust ja enese proovilepanekut.
Jõulurahuajal võib hinge tõmmata ja vaikustki
nautida, kuid ega metsaeluuskuste lihvimist
saa ka siis unarusse jätta. Foto: Taive Kuuse

Ivar Jõesaar, kapten

Kaitse kodu!

See 1925. aastal vastselt taastatud Kaitseliidu liikmetele organisatsiooni ajakirja asutamisel antud käsk on asjakohane tänapäevalgi. Vägisi üleilmseks majanduskriisiks kippuv finantskrahhi kogub meie veel paar aastat tagasi nii selgena tundunud edulootustetaevasse musti rümpilvi. Koondamishirm, säästueelarve ja liisinguvõlateated kodus ning pankade, börsi ja riikide kokkukukkumine mujal sunnivad enesealalhoiuinstinkti erksaks ja paratamatult küsid endalt, mida toob homne. Majanduslangus on ju ikka suurendanud igapäevase kuritegevuse ja olmeõnnetuste ohtu. Ning nagu oleks kõigest sellest veel vähe, tikuvad maailma eri nurkades globaalse mõjuvõimuga tegijaiks Somaalia glamuuripiraadid ja Osseetia KGB polkovnikuist vabadusvõitlejad. Ja kui kuuled, et isegi maapealses tooraineparadiisis ehk Venemaal kipub heaolu kasv natukene hoogu kaotama, jõuab mõte vägisi tagasi ajakirja päises toodud küsimusele: tarvis üle vaadata, kuidas see oma kodu kaitstumaks saaks.

Selle küsimuse täitmise endaga on aga veidikene kahetised lood. Ühest küljest on aina rohkem Eesti Vabariigi kodanikke mässinud end vanas heaolu-Euroopas levivasse ülipehmeid väärtusi hindavasse ja enesehävituse poliitkorrektsesse suhestumislõksu (riigikaitse – igatahes, kuid ilma minuta, palun!), mis välistab mõttegi millestki nii vägivaldsest kui ründaja tõrjumiseks valmistumine. See tähendab, et häda korral tulgu keegi kusagilt sealt ja päästku kuidagi mind ja minu kodu.

Teisalt on käsk ju hea küll, kuid esmalt on vaja rabelda end nende paljuräagitud viie kõige jõukama eurooplase sekka ning ka asju on veel liiga vähe kogutud, et kodus rahulikult surra. Kaitseliidu õppustele tulekuks aga kalleimat ressursi – aega – lihtsalt ei jagu.

Kuid kui nüüd jõukate maade rahamasinate suud koomale keeratakse, kogunevad tublid eesti mehed-naised taas kodumaale ja raskete aegade kohaselt vaadatakse peagi uuesti üle kord taasiseseisvumise järgselt koostatud kodukaitsekavad. Nii raskestimõistetav kui see ka tundub, saab järgmine aasta olla Kaitseliidule vaid edukam. On ju Kaitseliit see tugi, mille väärtus saab Eestile ikka rasketel aegadel selgeks. Ümbritsevad olud sunnivad meid lähiajal panustama kodukaitsemisele rohkem aega ning mõistust, Kaitseliidu taasleitud vanad põhimõtted saavad lähikuudel loodetavasti uudsel viisil alusdokumentidesse sõnastatud ja riigikaitsekulutustest Kaitseliidu suutlikkuse tõstmise suunatud maksumaksja rahagi hakkab aina käegakatsutavamateks riigikaitsevahenditeks saama.

Seega, austatud kaasvõitlejad Kaitseliidus, viigem jõulurahu ajal Kaitseliidu kodukaitsemise käsk kõigi oma sõprade-naabriteni. Uuel aastal Kaitseliidu õppustel ja reservõppekogunemistel näeme! Kaitse kodu! **KK!**

**Kaitseliidu ajakiri
Kaitse Kodu!**

Asutatud 11. september 1925

VÄLJAANDJA KAITSELIIT

Ilmub kaheksa korda aastas.

PEATOIMETAJA:

kpt Ivar Jõesaar

TEGEVTOIMETAJA:

n-ltn Taive Kuuse

MAKETT JA KÜLJENDUS:

Matis Karu

REKLAAM JA LEVI:

Virgo Tamm

kaitsekodu@hot.ee

TOIMETUS:

Riia 12, Tartu 51013

Telefon 717 9155

Faks 717 9150

Toimetuse e-mail:

kaitsekodu@kaitseliit.ee

Trükitud ASi Printall trükikojas

**Toimetus kaastöid ei
retsenseeri ega tagasta.**

KAITSELIIT INTERNETIS:

www.kaitseliit.ee

www.alutaguse.ee

www.jogevamalev.ee

laane.kaitseliit.ee

toompea.kaitseliit.ee

www.hot.ee/parnukl

polva.kaitseliit.ee

rapla.kaitseliit.ee

tallinn.kaitseliit.ee

www.meredivisjon.ee

www.hot.ee/laanemk

yhend.kaitseliit.ee

www.virumalev.ee

tartu.kaitseliit.ee

www.ut.ee/akmk

valgamaa.kaitseliit.ee

jarva.kaitseliit.ee

Toimetuse kõnetund

esmaspäeviti kell 13–15

Tallinnas Toompea 8, tel 717 9027

President külastas Tallinna malevat

Eesti riigi tugevuseks on vabatahtlikud, kes on valmis meie riigi eest välja astuma, meie riiki kaitsma, ütles president Toomas Hendrik Ilves kodanikupäeval, 26. novembril kohtumisel Kaitseliidu Tallinna maleva liikmetega.

Kodanikuühiskond on ühiskond, kus inimesed osalevad oma elu korraldamisel ega ole passiivsed kõrvaltvaatajad, kellele öeldakse, millal ja mida peab tegema, kõneles riigipea, pidades oluliseks seltside tegevust ja kodanike omaalgatust. "Selts – olgu selleks laulukoor, kodukaunistajad,

puhkpilliorkester, vabatahtlikud pritsimehed – on kokkulepete ja kompromisside alusel töötav ühendus, mis ei ole riiklik. Riigid, kus seltside traditsioon puudub, on harjunud kindla ja karmi käega, kes ütleb, mida ja kuidas tuleb teha. Nendes riikides on nõrk inimeste endi vastutustunne riigi ees," rääkis president Ilves, nimetades Eestit tugeva ühiskonnaga riigiks. Kuni Eesti kodanikel on soov, tahtmine ja sisemine vajadus oma riiki ja kodanikuühiskonda kaitsta ning edendada, on ka meie riik vaba, ütles president Ilves. **KK!**

President väisas Ida-Virumaa kaitseliitlasi

Novembri lõupäeval tegi Eesti Vabariigi president Toomas Hendrik Ilves kahepäevase visiidi Jõhvi, Kohtla-Järvele ja Narva. Jõhvis külastas president kontserdimaja, kus ta järgmise aasta veebruaris korraldab Eesti Vabariigi aastapäeva puhuse

vastuvõtu. Kohtla-Järvel käis president Järve gümnaasiumis, Kohtla-Järve ühisgümnaasiumis, Viru Keemia Grupis ja Estonia kaevanduses. Narva külastamise põhiliseks osaks oli Peetri platsiga tutvumine, sest veebruaris saab seal teoks Eesti kõigi aegade suurima osalejaskonnaga sõjaväeparaad.

Narva malevkonnas kasutati agaralt võimalust jäädvustada end pildile koos presidentiga.

President koos saatjaskonnaga astus läbi ka Kaitseliidu Alutaguse maleva Narva malevkonna majast, kus malevapealik major Ain Krondel ja malevkonnapealik kapten Eduard Vinkler andsid külalisele lühiülevaate malevkonna töödetegevimestest. President kinkis malevkonnale oma portreepildi. **KK!**

Kaitseliitlased on CIMIC-spetsialistide tuumik

Harjumaal Laagris koolitati 5.–7. detsembrini kolmandatel Balti riikide CIMIC erialaspetsialistide kursusel Eesti, Läti ja Leedu vabatahtlike riigikaitseorganisatsioonide liikmete esindajaid. Kõige arvukama, Eesti õppurite grupi moodustasid kaitseliitlased ja naiskodukaitsjad kaheksast malevast. 31 kuulajale andsid kolme päeva jooksul koolitust kümme

Balti riikide spetsialisti. Teadmisi jagasid major Guntars Kairišs Lätist, major Eugenijus Vaičekauskas Leedu kaitsejõududest ja Eesti õhuväe ülem brigadikindral Valeri Saar. Kattri Ezzoubi tegi põhjaliku ülevaate erinevate kultuuride ja tavade mõjust. Kursuse ülem oli major Riho Tammistu. Kõik osalejad said tunnistuse kursuse läbimise kohta. **KK!**

MALEVATES

SAARE MAAKONNA AASTA ISAKS VALITI KIRURG ANDRES SARJAS

Naiskodukaitsse Saaremaa ringkond kuulutas isadepäeva eel 7. novembril Kuressaare linnuse kapiitlisaalis välja tänavuse Saare maakonna aasta isa, kelleks valiti Kuressaare haigla kirurg, kolme lapse isa Andres Sarjas.

Aasta isa tunnuskirja, millele on alla kirjutanud nii Naiskodukaitsse Saaremaa ringkonna esinaine Rita Loel kui ka Saare maavanem Toomas Kasemaa, andis Andres Sarjasele üle Saare maavalitsuse haridus- ja kultuuriosakonna juhataja Raivo Peeters. Et Andres Sarjas on harrastusmesinik, tõi Saare maakonna aasta isa valimiste patroon viitseedmiral Tarmo Kõuts talle kingituseks mesitaru, märkides, et see on pere, kodu ja rahu sümbol. Lisaks aasta isa sai juba traditsioonilisele kingitusele – naiskodukaitsjate ja kodutütardes ühistööna valminud lapiteki – sai ta ka kinkekaardi kütusefirmalt Olerex ning pääsmed Kuressaare linnateatri etendusele "Ma armastasin sakslast". **KK!**

VÕRUMAA MALEV MÄLESTAS LÕUNARINDE AVALAHINGUT

Tänavu möödus 90 aastat sõjategevuse algusest Vabadussõja lõunarindel. Selle sündmuse mälestamiseks avas Kaitseliidu Võrumaa malev 5. detsembril Lasva vallas Nõnova külas kapten Friedrich Vreemanni sünnikodu juures mälestustahvli. 5. detsembril 1918 löödi Vabadussõja Lõunarinde esimene lahing Rõuge kihelkonna territooriumil Nõnova küla juures. Võru kaitseliitlastest gümnaasistid ja 3. polgu ohvitserid Võru Kaitseliidu rajaja kapten Friedrich Vreemanni juhtimisel sundisid peatuma ja seejärel ka taanduma punaste soomusrongi. **KK!**

VÕRU NOORKOTKAS SAI KODANIKUJULGUSE AUMÄRGI

Üks neljast poisist, keda justiitsminister Rein Lang kodanikupäeval kodaniku julguse aumärgiga autasustas, oli Võrumaa maleva noorkotkas Kristo Koskinen. 4. juunil aitasid 10-aastane Jaagup Pung, 11-aastane Kristo Koskinen, 12-aastane Ingemar Osi ja 13-aastane Meelis Kelder Võrus kinni pidada vanainimeselt käekoti röövinud 25-aastase alkoholihoobes kurjategija ning leida üles varastatud koti. Nelja poisi tegutsemine võimaldas politseil operatiivselt varas tabada ja varastatud esemed kannatanule tagastada. **KK!**

Naiskodukaitse Liiliaristiga autasustatud

NAISKODUKAITSE KESKJUHATUSE 23. JUULI 2008 OTSUS NR 12

LIILIARISTI V KLASS

Katrin Koolme	Järva ringkond
Ivi Rool	Harju ringkond
Anu Püümets	Harju ringkond
Maris Borštšik	Harju ringkond
Marge Ulm	Harju ringkond
Liivi Kingu	Alutaguse ringkond
Eha Heilu	Alutaguse ringkond
Maarika Raja	Alutaguse ringkond
Mai Raidma	Alutaguse ringkond
Heli Lebedeva	Alutaguse ringkond
Inga Kütt	Alutaguse ringkond

NAISKODUKAITSE KESKJUHATUSE 12. AUGUSTI 2008 OTSUS NR 14

LIILIARISTI IV KLASS

Aage Raud	Tartu ringkond
-----------	----------------

LIILIARISTI V KLASS

Ulvi Karu	Tartu ringkond
Katrin Kolk	Tartu ringkond
Liina Pärnamäe	Tartu ringkond
Ester Karm	Lääne ringkond
Inge Kiisler	Jõgeva ringkond

LIILIARISTI HÕBERIST

leitnant Aldin Kõök	Jõgeva malev
---------------------	--------------

NAISKODUKAITSE KESKJUHATUSE 27. OKTOOBRI 2008 OTSUS NR 16

LIILIARISTI III KLASS

Anu Lillipuu	Valgamaa ringkond
Nadežda Alliksaar	Valgamaa ringkond

LIILIARISTI IV KLASS

Angelina Oblikas	Harju ringkond
Taimi Kiissa	Saaremaa ringkond

LIILIARISTI V KLASS

Merike Klemmer	Põlva ringkond
Aivi Tarvis	Rapla ringkond
Kaire Kuuselaas	Rapla ringkond
Milvi Kruustalu	Rapla ringkond
Maret Koor	Saaremaa ringkond
Evely Aavik	Saaremaa ringkond
Helle Jürna	Tallinna ringkond
Eveli Sammelselg	Tallinna ringkond
Annika Hunt	Tallinna ringkond
Aive Ott	Viru ringkond
Kersti Pöder	Viru ringkond
Lea Matusorg	Viru ringkond
Marit Mägi	Viru ringkond

LIILIARISTI HÕBERIST

viitseadmiral Tarmo Kõuts	Saare maavanem
vanemleitnant Toomas Kasemaa	Kaitseliidu Viru malev
nooremleitnant Meelis Kütt	Kaitseliidu Lääne malev
nooremseersant Jaak Rünkorg	Kaitseliidu Lääne malev
kapral Avo Träder	Kaitseliidu Lääne malev
kapral Andres Veske	EELK Urvaste koguduse õpetaja
Üllar Salumets	Kaitseliidu Harju malev
Andres Turp	

Kauneid jõule ja head uut aastat ka meie poolt!

Aastalõpp läheneb vääramatu jõuga ja päkapikurahvas jookseb palehigis ringi sussidesse kingitusi peites. Inimesed püüavad kiirust koguvale elutempole kas või korraks piduri peale panna ja hinge tõmmata. Vähemalt sõnades on käes jõulurahu ja -kingituste aeg. Suur majanduskriisitont õpetab head meelt tundma pisukustki. Ka Kaitse Kodu! toimetuse sõakal kollektiivil on soov oma innukamaid lugejaid veidi premeerida.

Oleme viimase pisut enam kui 13 aasta jooksul välja andnud oma 80 numbrit Kaitseliidu ajakirja Kaitse Kodu!. Paraku pole kõik need täna enam saadaval ei paberil ega elektrooniliselt. Toimetuse laoruumis sorides oleme siiski suutnud kokku panna mõnikümmend peaaegu (kõiki numbreid lihtsalt pole enam võtta) täiskomplekti ajakirju. Tahaksime need jõuluringitusena innukamatele lugeda soovijaile ära anda. Et see kriitpaberist ajakirjapak on aga parasjagu raske, tuleb sellele ise toimetusse Tartusse Riia 12 või toimetusega kokkulepitud kohta järele tulla. Kontakti saab meiega võtta aadressil kaitsekodu@kaitseliit.ee või telefonil 717 9155.

Mida me vastu soovime? Kirjutage artikleid ja saatke fotosid kaitseliitlikust tegevusest või muudel kodu kaitsmisega seotud teemadel! Oodatud on ka kõik head ideed, kuidas saaksime ühiselt ajakirja sisukamaks muuta. Edu!

Peatoimetaja kpt Ivar Jõesaar, tegevtoimetaja n-ltn Taive Kuuse, keeletoimetaja Viire Villandi, kujundaja Matis Karu, levijuht Virgo Tamm

Tekst: MART HELME

Sõjad pole üksnes ajalugu

Kui tahes palju pole ajaloos otsitud võimalusi sõadest vabaneda ja rahvusvahelisi suhteid läbinisti rahumeelsetele alustele viia, pole see õnnestunud. Tehnoloogiline areng on hoopis muutnud sõjad varasemast laastavamateks, koguni sedavõrd, et inimtsivilisatsiooni hävitamine pole enam utopia. Piisab mõne tuuma- või bioloogilise relva varudega riigi hullunud juhtkonnast või globaalsest terroristide võrgustikust, et käivitada purustavad protsessid. Sellel taustal pole imestada, et kõik sõjandusse puutuv on põimunud suure poliitilise vastutusega. Ning muutunud järjest spetsiifilisemaks ja teadmistemahukamaks. Kõik sõjandusse puutuv nõuab inimestelt, kes sellega tegelevad, eriti aga nendelt, kes juba rahuajal pika perspektiiviga ja doominoefekte vallandavaid otsuseid langetama peavad, silmapaistvat kompetentsust.

Ajalugu kipub ennast kordama negatiivsete näidete varal. Enamiku riikide poliitilised juhtkonnad on militaarküsimustes silmatorkavalt ebakompetentsed ning kalduvad ka selgelt määratletava ohu palge ees eirama oma riigi sõjalisi valdkondi ja jagama raha (populistlikult) pigem sotsiaalprogrammidele. Kui tahes õiglane seesugune käitumine ka rahuajal ei tundu, kinnitab ajalugu halastamatult, et patsifistlikus vaimus langetatud otsuste tõttu militaarselt tegemata jäetud makstakse sõja korral kinni sõdurite ja tsiviilelanikkonna vere ning kannatustega. Mingil määral on valede – või langetamata jäetud – poliitiliste otsuste hinda hiljem võimalik kompenseerida. Sõdurite vaprus ja oskuslik tegutsemine, elanikkonna patriotism ja visadus, sõjalise juhtkonna asjatundlikkus ning valitsuse konsolideerimisvõime võivad üht-teist siluda. Nagu nägime näiteks Soome Talvesõjas.

See oli ideaalvariant, mida leidub tegelikus elus haru harva. Nagu ei kulge sündmused rahvusvahelistes suhetes mitte soovmõtlemise mallide, vaid konkreetsete (ja tihti eksistentsiaalsete) huvide, vajaduste ja võimaluste diktaadist tulenevalt. Teise maailmasõja künnisel võisid Inglismaad juhtivad poliitikud pärast Tšehhoslovakkia reetmist Münchenis küll uskuda, et on uue suure sõja ära hoidnud, kuid aasta pärast tuli brittidel selles “ärahoitud” sõjas ometi elu ja surma peale võitluse asuda. 1940. aastal Prantsusmaal sageli täiesti mõttetult hukkunud või poliitiliste arvestuste teostamiseks kogu-

ni meelega tulles jäetud sõdureid võime vaieldamatult pidada poliitikute lühinägelikkuse ohvriteks.

Veel üks näide. Prantsuse-Preisi sõja eelõhtul raporteerisid Prantsuse ohvitserid ülemjuhatusesele ja see omakorda riigi poliitilisele juhtkonnale, et preislaste relvastusse on võetud uued täpse, kiire ja kauge tulega suurtükid, millele prantslastel pole midagi võrdväärset vastu panna. Kusjuures kaks aastat enne sõda oli neid relvi tootnud Friedrich Krupp pakkunud, et on valmis tarnima oma suurtükke ka Prantsusmaale. Pakkumisest keelduti, sest poliitiline juhtkond pidas preislaste ülekaalu suurtükiväe osas kompenseeritavaks Prantsuse armees äsja kasutusele võetud uute vintpüsside ja Gatlingi kuulipildujatega (viimaseid oli muide relvastuses vaid mõni üksik, nii et lahinguolukorras ei osanud relva esimest korda nägevad mehed sellega midagi peale hakata). Poliitikute rumalus, kergemeelsus ja vastase krooniline alahindamine, mis väljendus veendumuses, et Prantsuse armee löikab Saksamaa kerge vaevaga pooleks ja “neelab Preisimaa alla üheainsa ampsuga”, lõppes teatavasti Prantsusmaa lüüasaamise, Teise Keisririigi kokkuvarisemise ja Pariisi Kommüniga.

Võiksimel ajaloolisi näiteid poliitilis-militaarsest lühinägelikkusest ja soovmõtlemise domineerimisest tuua ridamisi. Ent oluline on hoopis selge arusaamine, et ajalugu pole lõppenud, vaid kestab kogu oma hoolimatuse ilus edasi. Ja selleski ajaloos, mida me praegu elame, ei ole sõjad minevikust pärinev literatuurne garnituur, vaid raudne (ja verine) reaalsus. Et nimetatud reaalsusele inimkannatustena võimalikult väikest lõivu maksta, tuleb sellele kõigepealt ausalt silma vaadata. Seejärel üritada saavutada maksimaalne kompetentsuses kõigis sektorites, mis omavad edu (loe: ellujäämise) tagamiseks kriitilist tähtsust. Hästi välja õpetatud, varustatud ja motiveeritud kaitsejõud, kompetentsed rivi- ja stabihoitserid, aegsasti koostatud ja hästi saladuses hoidud operatiiv- ja strateegilised plaanid, diplomaatiline tegevus liitlaste toetuse tagamiseks, tsiviilelanikkonna efektiivne kaitsmine ja kaasamine moodustavad kõie, mis sõja korral katsumustele vastu peab pidama. Selle kõie kiudude hulka kuulub ka poliitkorrektsusest vaba ja otsusekindlalt juba rahuajal militaarekspertide nõuannete järgi toimiv poliitiline juhtkond. **KK!**

Kui tahad, et sind tuntaks, pead selleks ise palju tegema ja vajadusel ulatama käe esimesena

**Tekst: RITA LOEL,
Naiskodukaitse Saaremaa ringkonna esinaine,
ajalehe Oma Saare toimetaja**

Koolijuhataja Salme Pruuden kirjutas 1927. aastal ajakirjas Kaitse Kodu!: “Isamaa kaitsmisel, mis on iga kodaniku suurimaid kohustusi, esinevad kaks jõudu – füüsiline ja kõlbeline. Esimese moodustab hästi õpetatud ja relvastatud kaitseväge, teise isamaa-armastus ja kohusetunne.” Kõlbelistest ülesannetest pidas Salme Pruuden kõige tähtsamaks kodaniku kasvatamist. “Peame nõudma, et oleks terve vaim neis perekonnas, kus kasvab tulevane riigimees ja kodukaitsja, tulevane eesti ema ja isa. Ainult hea kodanik on kodukaitsja,” märkis Salme Pruuden enam kui 80 aastat tagasi.

KUST ALGAB KASVATUS?

Ei ole midagi uut siin päikese all. Kui täna vaevame pead selle üle, miks on noorus hukas ja täiskasvanud nii ükskõiksed ümbritseva vastu, julgen arvata, et riiki ja valitsust kõikides surmapattudes süüdistada ei saa. Võime näidata näpuga Toompea poole ja öelda, et kõik hädad saadetakse sealt kaela, kuid tuletan meelde vana tõde: kui näitad kellegi peale näpuga, vaata, kuhu näitavad sinu teised sõrmed – ikka iseenda poole.

Hiljuti tabasin end mõttelt, et kui räägitakse vabatahtlike riigikaitseorganisatsioonide rahastamisest, toonitatakse, et Kaitseliidu kõrval tuleb erilisel toetada noorteorganisatsioone. Oleksin selle väitega isegi nõus, kui samal ajal ei unustataks ära, et meil on Noorte Kotkaste ja Kodutütarde kõrval veel üks Kaitseliidu eriorganisatsioon – nimelt Naiskodukaitse.

Kust algab väikese riigikodaniku kasvatamine? Kodust.

Kui uurida Naiskodukaitse ajalugu, selgub, et enne okupatsiooniaega kandsid peaaegu kõik taluperenaised ja kooliõpetajad helesiniseid naiskodukaitsjakleite.

Kes on lapse esimene kasvataja? Ema. Ja kuigi elame muutavas ühiskonnas, kus emad teevad üha enam karjääri ja isad on hakanud jääma beebipuhkusele, kehtivad siiski mõned vanad tõed ka tänapäeval. Üks neist on kindlasti see, et last on võimalik kasvatada kolm esimest eluaastat ja pärast seda algab tema ümberkasvatamine. Nii et vaielge või mitte: väike poiss või tüdruk saab siiski just emalt kaasa esimesed suhtumised ja tõekspidamised.

Mulle meeldis väga jutt, mida kuulsin ühel totaalkaitseseminaril. Nimelt on Norras kaunis traditsioon, et kui vabatahtlikust riigikaitsjast pereisa läheb õppustele, ulatab talle enne koduuksest välja astumist relva abikaasa. See on oluline sõnum kogu perele ja riigile. Sest sellel mehel on olemas kindel tugi ja tagala ning ma ei usu, et tema naine kunagi oma lastele ühmab: “Mis Kaitseliit? päh! Mis riigikaitse?”

MITTE AINULT SUPIKATEL JA ESMAABIPAUN

Kui uurida Naiskodukaitse ajalugu, selgub, et enne okupatsiooniaega kandsid peaaegu kõik taluperenaised ja kooliõpetajad helesiniseid naiskodukaitsjakleite. Kus aga elas tol ajal kõige rohkem inimesi? Maal.

Kus koolis käisid needsamad maalapsed? Oma pisikeses armsas külakoolis. Lapse ema oli naiskodukaitsja, lapse õpetaja oli naiskodukaitsja. Nad rääkisid lapsele isamaast ühtmoodi juttu ja mõtlesid samu mõtteid. See oli tähtis ja oluline.

Täna kostab mõne õpetaja suust, et tema tööpäev lõpeb koos tundidega, palk on väike ja õpilased lihtsalt lollid, kui mitte idioodid, valitsus ei tea midagi, Riigikogus on muidusööjad ja valima pole üldse mõtet minna, sest nagunii midagi ei muutu. Neid koolitundides kuulnud sõnu kor-

davad lapsed. Lapsed, kes jäävad kahe tule vahele, sest keegi ju peab valetama. Kas ema ja isa või õpetaja? Raske on lapsele selgitada, et siinkohal eksib õpetaja. Sest ega pedagoogi autoriteeti tohi ju ka kahtluse alla seada.

Kaitseliidust kui pereorganisatsioonist on palju räägitud, kuid tihti on see jutt jäänud helesiniseks unistuseks. Selle 14 aasta jooksul, mis mina olen Naiskodukaitsesse kuulunud, olen püüdnud teada saada, miks (mees)kaitseliitlased nii visalt toovad oma kaasasid vabatahtlikku riigikaitsorganisatsiooni. Ütlen ausalt, et mõistlikku vastust ei ole siiani saanud. Ehk teab seda mõni lugeja?

Mõned head aastad tagasi, kui olin veel Harju ringkonna esinaine, uurisin ühelt kompaniipealikult, kuhu tema abikaasa jäi, kui korraldasime lahtiste uste päeva. “No keegi peab ju meie kodu ka kaitsma!” oli vastus, mille sellelt muuseas väga tubliult kaitseliitlaselt sain. Ma ei taibanud siis küsida, kas ta naine ikka saab kodukaitsmisega hakkama ehk kas ta on õppinud esmaabi ja muid tarkusi, mida selleks puhuks võib vaja minna. Tundus, et see mees ei taha naist lihtsalt “oma mängumaale” lasta. “Minu naisel on hoopis teised huvid!” teatas alles eelmisel nädalal üks teine kaitseliitlane. Kui püüdsin teada saada, millised need “teised huvid” on ehk mida peaks Naiskodukaitse pakkuma, et organisatsioon tollelegi naisele huvitavaks teha, jäi vastus saamata.

Ühe mõtlemapaneva loo Kaitseliidu algusaastatest rääkis mulle ka ühe Kaitseliidust reservi läinud ohvitseri abikaasa. Nimelt ei olnud toona harvad juhused, kui mees ütles kodus, et läheb õppustele, tegelikult läks hoopis kohalikku kõrtsi või sõbranna juurde. Usun, et need olid organisatsiooni kasvuraskused, kuid naised, keda on kord nõnda Kaitseliiduga petetud, vaevalt et soovivad samasse paati astuda.

Kui aga vaadata kas või vanu Kaitseliidu liikmete nimikirju, kumab sealt läbi tõsiasi, et organisatsioonis oldi kogu perega. Ning kui uskuda kirjapandut, võitlesid toona pealikud tõsiselt selle eest, et nende kaasadest saaksid ringkonna või jaoskonna esinaised. Milline on siis lahendus? Olen mõelnud, et võib-olla peaks

Kaitseliit oma propagandamasina tööle lükkama just organisatsioonisiselt, et selgitada kaitseliitlastele, kui oluline organisatsioon on Naiskodukaitse (ma ikka usun, et tegemist on olulise organisatsiooniga!). Või peaks seda tegema Naiskodukaitse ise? Mõelda vaid, Naiskodukaitse ei koosnegi ainult supikatlast ja esmaabipaunast!

KAS KAITSELIITLASED VAJAVAD NAISKODUKAITSET?

Kui teemat edasi arendada, peaks küsima, milles siis Naiskodukaitse tegevus seisneb. Kas me ise organisatsioonis teame, kuhu poole liigume? Loomulikult teame, vähemalt meile tundub nii. Võtame ette Kaitseliidu seaduse ja meid puudutavad põhikirjad ning vuristame ette selle, mis seal kirjas. Aga tegelikult? Kas meie malevad-malevkonnad-kompaniid-rühmad ehk teisisõnu kaitseliitlased mõtlevad meiega ühtmoodi?

Eespool kirjas olnust võib järeldada, et mitte alati. Ja kui ausalt natuke ringi vaadata ja inimestega suhelda, on ju meie ringkonnad oma tegevuses pikka aega olnud suuresti sõltuvad maleva tahtmistest: kui malev soovib, aitame pidu korraldada, kui malev ütleb, et meid ei ole formeerimisele appi vaja, me sinna ka minna ei saa. Mulle on läbi aastate tundunud, et ega mehed (loe: Kaitseliit) alati naisi selles sõjamängus enda kõrvale tahagi. Aga et nad on ajalooliselt Naiskodukaitsena seal kõrval olnud, ei julge keegi seda otse sõnu öelda.

Nii et kõigepealt peaks selgeks-sirgeks rääkima soovid ja tahtmised, mis on ühel ja teisel poolel, sest olukord, kus kompanii- või rühmapealik ei tea (tal vast pole vajadustki teada), kes on struktuuris tema juurde kuuluva Naiskodukaitse jaoskonna esinaine, pole just kiita ega lase süsteemil normaalselt toimida.

NAISKODUKAITSE JA KODUTÜTRED

Teine elementaarne asi peaks olema see, et Kodutütarde täiskasvanud rühmajuhid oleksid Naiskodukaitse liikmed. Tean, et ainuüksi säärane mõte tekitab palju-

On ju Naiskodukaitse ringkonnad oma tegevuses olnud suuresti sõltuvad Kaitseliidu maleva tahtmistest: kui malev soovib, aitame pidu korraldada, kui malev ütleb, et meid ei ole formeerimisele appi vaja, me sinna ka minna ei saa.

des rühma- vanemates võõristust. Olen kuulnud arvamust, et nad ei tule iial Naiskodukaitsesse, pigem loobu-

vad Kodutütarde juhendamisest. Julge väljaastumine, kas pole? Eriti, kui kurdame selle üle, et saame väga vähestest kodutütardest Naiskodukaitsele juurdekasvu.

Oleks minu teha, taastaksin päevapealt selle osa ennesõjaaegsest Kaitseliidu struktuurist, kus Kodutütred olid Naiskodukaitse eriorganisatsioon ja kodutütarde juhtide töö Naiskodukaitses oligi olla kodutütarde juhid. See on oluline kas või seepärast, et pole ju või-

malik koolitada Naiskodukaitsele järelkasvu ise sellest organisatsioonist midagi teadmata, ise eeskujuks ole-mata.

NAISKODUKAITSE JA ÜHISKOND

Lisaks propagandale, mida tuleb kindlasti teha orga-nisatsiooni sees, ei saa unustada väljapoole paistvat kuvandit. Jah, oleme võidu-püha paraadil uhked ja ilu-sad, sest meil on seljas maa-ilma elegant-seim vorm ja marsisammuga ei jää me alla ühelegi meesteüksusele. Kuid see on ainult jäämäe veepealne osa. Mida teab üks omavalitsuse ametnik, volikogu liige või firmajuht Naiskodukaitsest? Milliseid nimetusi kasutatakse, kui meie poole pöördutakse? (Kurioossem on minu mee-lest olnud kodukotkas.) Kas meil ei ole aeg, lausa vii-manee aeg inimestele selgeks teha sõna Naiskodukaitse ja teadvustada, et me ei ole siiski mingid “hullud ko-

Oleks minu teha, taastaksin päeva-pealt selle osa ennesõjaaegsest **Kaitseliidu struktuurist, kus Kodutütred olid Naiskodukaitse erioorganisatsioon ja kodutütarde juhtide töö Naiskodu-kaitstes oligi olla kodutütarde juhid.**

Tänu kaitseliitlasele Üllar Männikule

Kaitseliidu Viru malevasse saabus kiri perekond Kotšinilt:

Soovin väga tänada kaitseliitlast Üllar Männikut, kes oli abiks meie kadumäläinud 40-pealise kitsekarja otsingul. Ta oli loomi otsimas hoolimata ilmast (peaaegu kogu aeg sadas vihma) ja käis loomade otsingul päevas läbi üle kahekümne kilomeetri nii rabas kui ka paksus laanes. Tal ei olnud kahju oma isiklikust ajast, mida ta kulutas meie loomade otsimisele. Kui Üllar Männik ei saanud ise tulla, siis ta helistas ja küsis, et kas oleme loomad kätte saanud või neid näinud. Parimat abilist ja järjekindlamat otsijat annab leida. Sellised kaitseliitlased on suureks eeskujuks meie kolmele alaealisele lapsele. Jõnglased soovivad suureks saades ise olla kaitseliitlased. Oleks väga tore, kui oleks võimalik Üllar Männikut tänukirjaga või mingil muul moel meeles pidada.

Suurimate tänudega perekond Kotšin Viru-Nigula vallast

Kaitseliidu Viru maleva propagandapealik Hannes Reinomägi lisas, et abivajaja andis oma murest teada Kaitseliidu Viru maleva staapi. Viru-Nigula rühma pealik nooremleitnant Jaak Lepik, kes ise sel hetkel ei olnud kodukandis, tegutses vastavalt malevapealiku korraldusele ja organiseeris kaitseliitlastest kaks gruppi, kes isiklike autodega asusid abivajajat aitama. Kaitseliitlane Üllar Männik on maleva liige 1993. aasta jaanuarist. Ta elab Viru-Nigula vallas ja töötab Kaitseliidu valverühmas. Männik on aktiivne ja tihti abiks ka Noorte Kotkaste ürituste organiseerimisel. Üllar Männikut on tunnustatud Viru maleva teenetemärgi ja Noorte Kotkaste Aitaja märgiga. **KK!**

duperenaised, kes vabal ajal metsas meestega võidu ringi roomavad”?

Tean, et n-ö avalikkuse ette minek on raske ja vaevaline, palju lihtsam on mütata oma pisikeste tegemiste-ga kodumalevas. Kuid kui mõelda, et Naiskodukaitse on riiklik organisatsioon, mille tegevuseks annab raha riik (ehk maksumaksja), peame jõudma lõpuks nii kaugele, et muutumegi ühiskonna normaalseks osaks ja vabatahtlikku riigikaitseorganisatsiooni kuulumine on ühel hetkel tavalise riigikodaniku puhul enesest-mõisteta.

Kuidas käituda, et saada igas mõttes ühiskonna tun-nustus? Kõigepealt tuleb saada võrdseks võrdsete seas, mis tähendab seda, et meie jaoskondi-ringkon-di peavad juhtima kogukonnas aktsepteeritud koda-nikud, kes ei pelga sisse astuda oma- või maavalitsu-se uksest, kes mälestuspäeval suudavad kirikus kõne pidada ja kelle sõnal oleks kaalu aeg-ajalt ka maakon-nalehe veergudel. See on muidugi raske. Aga ma ei tea, kas kujutab lugeja ette minu röömu, kui läinud aastal palus Saare maavanem Toomas Kasemaa olla just Saaremaa naiskodukaitsetel Eesti Vabariigi juu-beliaasta avapeo perenaisteks? See oli ilus samm ja suur au, sest siiani oli meid nähtud peamiselt supi-kulbi liigutajatena.

KAITSELIIDUS PEREEMA ROLLIS

Olen mõelnud, kuidas sai selline asi sündida. Ühelt poolt on meil siin saarel vedanud, sest meie maava-nem on militaarse taustaga – endise piirivalveohvit-serina peab ja teab ta militaarsetest organisatsiooni-dest palju enam kui paadunud tsivilist. Teisalt olime Toomas Kasemaad kutsunud enne seda oma teeõh-tule ja aastapäevadele ning olime palunud teda alla kirjutama Saaremaa Naiskodukaitse eestvedamisel valitava aasta ema ja aasta isa tunnuskirjale (teine all-kiri samal dokumendil on muuseas ringkonna esinai-

Toonitatakse, et Kaitseliidu kõrval tuleb eriliselt toetada noorteorga-nisatsiooni. Oleks selle väitega isegi nõus, kui samal ajal ei unustataks ära, et meil on olemas veel üks Kaitseliidu erioorganisatsioon – Naiskodukaitse.

se oma). Sestap olenki kindel, et kui tahad, et sind tuntaks, pead selleks ka ise palju tege-ma ja vajadu-sel esimesena kää ulatama. Lihtne on istuda ja oodata, et äkki keegi märkab su tegemisi. Ja kui see nii ei ole, teha solvu-nud nägu, sest sinust pole aru saadud ja sind piisava aupaklikkusega koheldud.

Pole kahtlustki, et täpselt samuti nagu aastal 1927 on isamaa kaitsmine iga kodaniku suurimaid kohustu-si ning vaid heast kodanikust saab kodukaitsja. Ma usun, et ennekõike on meie emadel, Kaitseliidu kõne-pruuki tarvitades naiskodukaitsjatel, siin suur töö ära teha. Kasvatada oma lapsi tublideks riigikodanikeks, olla Kaitseliidu peres pereema rollis ja süstida rahvas-se isamaa-armastust. Kas pole seesama, millest rääkis Salme Pruuden enam kui 80 aastat tagasi. **KK!**

Utria deessant 2009

Tekst: MEELIS RÄTSEP,
kapten, Erna Seltsi president

Märkamatult on aasta möödunud ja taas käes aeg rääkida traditsioonilisest sõjanduslikust võistlusest Utria deessandist. Utria deessant peaks saama sedapuhku teoks juba üheteistkümnendat korda ja selle võistluse korraldamine on meile eriti tähenduslik seetõttu, et tegu on ühe Vabadussõja tähtsündmuse meenutusega. Üllatuseks tuleb tõdeda, et Vabadussõda on hakanud ununema ja nooremale põlvkonnale pole seda peaaegu üldse tutvustatudki. Seega meie riigi sünni ja selle sünnivalude ja -vaevade on vajunud aegade hämusesse, vaatamata sellele, et oleme juba peaaegu aasta aega elanud Eesti Vabariigi 90-aastaseks saa-

mise ürituste tähe all. See ajendas mind alustama kutset tulla Utria deessandile võistlema ja kaasa elama ajaloo, et tuletada meelde toonaseid sündmuseid.

ÜLDINE OLUKORD RINNETEL

Saksa okupatsioonivägede lahkimise järel 1918. aasta 28. novembril alanud Vabadussõda oli kestnud juba ligi poolteist kuud. Eesti vägede ülemjuhatus oli teinud pidevat tööd armee ülesehitamiseks. Abi saabus ka mujalt maailmast. Tallinna reidile oli jõudnud Briti eskaader ja olid saanud ka Soome vabatahtlikud. 2.–6. jaanua-

rini peetud murdelahingutes võeti initsiatiiv Punaarmeele lõplikult üle. Eesti armee oli kasvanud 6100 täägi ja mõõgani, kasutada oli 26 suurtükki, 166 kuulipildujat ja neli soomusrongi. Vastasel oli umbes 8000 tääki ja mõõka.

Kapten Karl Partsi juhitud soomusrongide läbimurde käigus Tallinna-Narva suunal vabastati 9. jaanuaril Tapa. Tapa

Utria deessant oli Eesti mereväe kõige suurem deessantoperatsioon. Deessandi eesmärgiks oli toetada maavägede liikumist Narva suunas ning vallutada Narva-Jõesuu ja Narva.

vallutamise katkestati raudteeühendus Põhja- ja Lõuna-Eestis opereerivate punaste väeosade vahel. 14. jaanua-

ril vabastasid soomusrongid ja Kuiperjanovi partisanid Tartu. Kapten Gustav Jonsoni operatiivgrupp va-

KRONOLOOGIA

1918

11. november. Omakaitse likvideeritakse. Tegevust alustab Eesti Kaitseliit, millele lähevad üle Omakaitse varad. Eesti Kaitseliitu võivad kuuluda ainult eesti rahvusest kodanikud.

16. november. Ajutine Valitsus esitab üleskutse Eesti Rahvaväe kokkukutsumiseks.

19. november. Eesti Ajutine Valitsus võtab valitsemise ametlikult üle.

25. november. Nõukogude Venemaa väed ründavad Narvat. Tänu Saksamaa vägedele lüüakse rünnak tagasi. Nõukogude Venemaa väed vallutavad Pihkva.

27. november. Valmib Eesti soomusrong nr 1, organiseeritud Johan Pitka juhtimisel.

28. november. Soomusrong nr 1 sõidab kapten Karl Partsi juhtimisel Narva suunas rindele. Pärast Partsi lahkumist jääb soomusrongi nr 1 komandöriks kapten Anton Irv. Nõukogude väed ründavad Narvat. Pärast poolepäevast vastupanu Aleksander Tõnissoni juhtimisel lahkuvad eestlased ümberpiiramisohu tõttu linnast. Joala küla põldudel peetakse Vabadussõja esimene lahing (Joala lahing).

29. november. Nõukogude Venemaa väed vallutavad Narva ja Narva-Jõesuu. Eestimaa Sõja-Revolutsioonikomitee kuulutab Narvas välja Eesti Tööraha Kommuuni. Ajutine Valitsus kuulutab välja üldmobilisatsiooni, mille alla kuuluvad kõik aastatel 1893–1896 sündinud mehed.

11. detsember. Soomusrong nr 2, mis koosneb kuuest vagunist ja vedurist, sõidab Karl Partsi juhtimisel Rakvere suunas rindele.

12. detsember. Tallinna alla jõuab Briti laevastik.

14. detsember. Luuakse Eesti sõjaväe operatiivstaap. Selle ülemaks saab polkovnik Johan Laidoner.

15. detsember. Algab Rägavere lahing.

21. detsember. Enamlased vallutavad Eesti vägede organiseerimatusse tõttu Tartu.

23. detsember. Asutatakse Eesti vägede ülemjuhataja institutsioon. Vägede ülemjuhatajaks saab Johan Laidoner. Ernst-Johannes Pödder määratakse sisekaitse ülemaks.

24. detsember. Operatiivstaabi ülemaks saab polkovnik Jaan Soots. Alampolkovnik Viktor Puskar määratakse Eesti 1. diviisi ülemaks. Tapa langeb Nõukogude vägede kätte.

26. detsember. Aegna saare juures peetavas merelahingus langeb Inglise laevastiku kätte Vene miiniristleja Spartak. Inglise kingivad selle Eesti mereväele. Pärast remonti saab miiniristleja nimeks Vambola.

27. detsember. Kokskäri tuletorni lähedal peetavas merelahingus langeb Inglise laevastiku kätte Vene miiniristleja Avtroil. Inglise kingivad selle Eesti mereväele ja laev saab nimeks Lennuk.

30. detsember. Karl Parts määratakse Eesti soomusrongide üldjuhiks.

1919

3.–4. jaanuar. Eesti väeosad alustavad pealetungi Vetla veski, Priske saeveski ja Valkla mõisa juures.

4. jaanuar. Eesti soomusrong nr 1 purustab Kehra jaama juures Punaarmee Tartu kommunistliku polgu roodud.

5. jaanuar. Eesti väed vallutavad tagasi Aegviidu.

5.–6. jaanuar. Põhja-Eesti rindele saabub kaks Soome kompaniid Hans Kalmi ja Mattias Ekströmi juhtimisel.

6. jaanuar. Enamlaste pealetung Paide suunal peatatakse. Viimase eduna vallutavad punased samal päeval Tõrva.

7. jaanuar. Eesti väed asuvad üldpealetungile.

bastas 10. jaanuaril Rakke. Ratsavägi tungis välja Iisakuni ja 12. jaanuaril jõuti Kuremäele, nii et nädalaga oli edasi liigutud umbes 100 km. Samal päeval taandusid punaste 6. diviisi vasakpoolse kolonni väeosad Vasknarva juurest omavoliliselt üle Narva jõe, jättes sellega diviisi peajõudude tagala katteta. 12. jaanuaril vabastati Rakvere, 17. jaanuaril Jõhvi. 6. diviisi põhjatiiva haaras Eesti merevägi eesotsas Johan Pitkaga. Eesti laevastiku peajõu moodustasid sõjalaevad Lembit ja Lennuk, lisaks veel rida väiksemaid aluseid. Nende abil sooritas Pitka hulgaliselt dessante rannikule Punaarmee tagalas. Kõige õnnestunum neist oli 17. ja 18. jaanuaril korraldatud Utria dessant, mille tulemusena vabastati Narva.

UTRIA DESSANT

Utria dessant oli Eesti mereväe kõige suurem dessantoperatsioon. Dessandi eesmärgiks oli toetada maavägede liikumist Narva suunas ning vallutada Narva-Jõesuu ja Narva. Dessant hakkas Kundast liikuma 17. jaanuari varahommikul kell 3.15. Dessandis osales kuus Eesti mereväe alust eesotsas suurtükilaev Lembituga. Dessandiüksuse moodustasid umbes 400 dessantpataljonlast ja umbes 600 meest 1. Soome vabatahtlike salgast. Vastasel paiknesid dessandipiirkonnas 6. kütidiviis ja 10. kütidiviisi osad – kokku umbes 1500 meest. Dessant maabus kahes osas: 17. jaanuar kell 13.30–18.40 kuni 250 meest ja 17. jaanuaril kella 23st 18. jaanuaril kella 11ni ülejäänud.

Dessandi tulemusena vabastati 18. jaanuaril kella 11ks Narva-Jõesuu ja 19. jaanuari hommikul kella 9ks Narva. Hommikul saadeti luurekomando ka Jaanilinna, mis leiti tühjana, sest vastane oli taandunud Jamburgi suunas. 17. jaanuaril möödub selle ajaloolise dessandi algusest 90 aastat.

Erinevalt eelnevatest oleme üritanud teha selle võistluse kompaktse ja meile kui korraldajatele odavamana. Pole midagi teha, ka meid kimbutab majanduslangus.

Dessandi tulemusena vabastati 18. jaanuaril kella 11ks Narva-Jõesuu ja 19. jaanuari hommikul kella 9ks Narva.

UTRIA DESSANT 2009

Paar sõna eesootavast võistlusest. Erinevalt eelnevatest üritame teha selle võistluse kompaktse ja meile kui korraldajatele odavamana. Ka meid kimbutab majanduslangus.

Võistlus algab mandaadiga 9. jaanuaril kell 6. Esimene võistkond stardib kell 9 ja asub lõpujooksule 10. jaanuaril kell 11.05. Need ajad pole siiski lõplikud, sest talvise ürituse kõige ebakindlam lüli on ilm. Seekordsed läbimist nõudvad vahemaad on lühemad, ent tegevust jagub rohkem ja seda nii valgesse aega kui ka pimedasse. Oleme trassi nii ette valmistanud, et halbade ilmaolude korral saame võistluse lõpetada ka seda lõpuni läbimata. (Tuleb vist vanematele olijatele tuttav ette, sest oleme olnud varemgi sunnitud võistluse katkestama, kui temperatuur langes -35ni.)

Kaasavõetava varustuse osas toonitan, et vajalik on kolme päeva toidumoon, kuigi võistlus kestab kaks päeva. Tuletan meelde, et organism tarvitab talvel aktiivse tegevusega rohkem energiat kui suvel. On ju vana ütlus: jumala peale looda, kuid ära ennast ka ise unusta. Sellises kohas kõlab antud ütlus õigesti. Tugiisikud võiksid võtta kaasa soojendustekke ja võistkonnad veel ühed varuriided. Talv on raske aastaaeg, eriti Eestimaa ettearvamatu ilmaga talv. Varuriided ja tekid kuluvad ära, kui keegi katkestab või ka pärast lõpujooksu. Oleme näinud finišis vappkülmas võistlejaid, kelle organism on tühjaks pumbatud. Ei tasu ka unustada, et pärast vette kukkumist või jõe läbimist tuleb alati aeg maha võtta ja ennast kuivatada.

Seega kaaluge hoolikalt läbi, mida maha jätate (mitte kaasa võtate). Iga mahajäetud varustusosa võib olla teile äärmiselt vajalik. Ei tasu unustada et, et lollus on jumala and, kuid sellega ei tohi laristada. **KK!**

Lisateavet vaata Erna Seltis koduleheküljelt (<http://www.erna.ee>).

- 9. jaanuar. Eestlased vabastavad Tapa ja Jõgeva.
- 12. jaanuar. Eestlased vabastavad Rakvere.
- 14. jaanuar. Eestlased vallutavad soomusrongide abil tagasi Tartu.
- 17.-18. jaanuar. Utria dessant. Eestlased vabastavad Narva.
- 20. jaanuar. Johann Laidoner ülendatakse kindralmajoriks.
- 31. jaanuar. Paju lahing, kus eestlased võidavad verises heitluses Läti kütte. Surmavalt saab haavata Julius Kuperjanov.
- 1. veebruar. Andres Larka saab sõjaministri abiks ja tagavaravägede ülemaks. Eestlased saavad enda kätte Valga ja Võru.
- 4. veebruar. Eestlased jõuavad Petserisse.
- 22. veebruar. Punaarmee alustab uut pealetungi Eesti vallutamiseks, peatades selleks kõik teised ründeoperatsioonid Vene Läänerindel.
- 24. veebruar. Jaan Soots saab ülemjuhataja staabiülemaks.
- 11. märts. Enamlased vallutavad Petseri ja jõuavad Võru ligidale.
- 15. märts. Petseri vallutatakse tagasi ja enamlased taandusid Pihkva suunas.
- 4. aprill. Ernst-Johannes Pödder määratakse Eesti 3. diviisi ülemaks.
- 12. mai. Algab eestlaste Maipealetung.
- 25. mai. Eestlased vallutavad Maipealetungi käigus Pihkva.
- 5. juuni. Eesti soomusrongi ja *Landeswehri* vägede kokkupõrkega Amata jõe sil-la juures algab *Landeswehri* sõda. Samal päeval lõpeb Maipealetung Põhja-Läti vabastamisega enamlastest. Eesti väed jõuavad Jäkabpils.
- 6. juuni. *Landeswehr* vallutab Võnnu.
- 10. juuni. Sõlmitakse vahele *Landeswehri*ga. Algavad läbirääkimised liitlasvägede esindajate vahendusel.
- 19. juuni. Vahele *Landeswehri*ga lõpeb. Saksalased alustavad pealetungi Limbaži lähedal.
- 22. juuni. Eesti väed alustavad vastupealetungi *Landeswehri*le.
- 23. juuni. Eesti vägede võit Võnnu lahingus, mida tähistatakse võidupühana.
- 30. juuni. Eestlased jõuavad Riia alla.
- 3. juuli. *Landeswehri*ga tehakse vahele.
- 23. august. Karl Parts määratakse Eesti soomusrongide diviisi ülemaks.
- 17.-18. september. Pihkvas peetakse esialgsed Eesti-Vene rahuläbirääkimised. Jaan Soots ülendatakse kindralmajoriks.
- 21. september. Johan Pitka ülendatakse konradmiraliks.
- 28. september. Algab Loodearmee pealetung Petrogradile, mida toetavad Eesti üksused.
- 29. oktoober. Loodearmee üksused saavad Petrogradi juures lüüa ja hakkavad taganema.
- 18.-30. november. Eestlased peavad ägedaid kaitselahinguid Ingerimaal.
- 28. november. Eesti merejõudude juhatajaks saab tervislikel põhjustel lahkunud Johan Pitka asemel mereväeleitnant Johannes Herm.
- 5. detsember. Tartus taas alustatakse rahuläbirääkimisi Nõukogude Venemaaga.
- 14. detsember. Johannes Herm ülendatakse kaptenleitnandiks.
- 29. detsember. Kindralmajor Aleksander Tõnisson saab Viru rinde juhatajaks.
- 30. detsember. Lõpeb enamlaste viimane katse vallutada Narvat.
- 31. detsember. Sõlmitakse vahele.

1920

- 3. jaanuar. Kell 10.30 jõustub vaerahukokkulepe.
- 2. veebruar. Eesti Vabariik ja Nõukogude Venemaa sõlmivad Tartu rahu.
- 30. märts. Vahetatakse Tartu rahu ratifitseerimiskirjad, millega rahuleping jõustub.

Heimar Põld

tuli ja pani asja käima

Tekst: RITA LOEL,
Naiskodukaitse Saaremaa ringkonna
esinaine, Oma Saar toimetaja

Heimar Põldu teavad-tunnevad Saaremaal sajad poisid. Ja ka tüdrukud. Noorteinstruktori töö Kaitseliidu Saaremaa malevas on see, mis on 4. detsembril 55-aastaseks saanud mehe omaks teinud nii praegustele mehepoegadele kui ka suurematele, juba täismeestele.

NIMEKAIMUST VANAI SA JÄLGEDES

“Ikka on hea ja uhke tunne, kui noored mehed vastu tulevad ja ära tunnevad. Mina nende nägusid ja nimesid enam kokku viia ei suuda,” räägib Heimar Põld ning toob välja viimati Afganistanist rahumissioonilt tulnud kaks endist noorkotkask Pihltla rühmast – Mario Maripuu ja Sander Ranna. “See on armas, kui väikesest peale tekkinud huvist saab ühel hetkel elukutse, mis annab leiva lauale,” on ta rahul. Ja ega Maripuu ja Rand ole ainsad, kes tuule tiibadesse saanud just Saaremaa malevast. Täpselt samuti on üksjagu neid, kes on noorkotka vormist välja kasvanud ja Kaitseliidu laigulise selga tõmmanud. On ka mõned endised noorkotkad, kellest nüüdseks on saanud kotkajuhid. See kõik rõõmustab Heimar Põldu, sest näitab, et tema töö on olnud tulemus, et ta pole aastaid tühja tuult tallanud. “Aga võib-olla on see tulnud sellest, et mul endal poegi pole ja nüüd tunnen rõõmu teiste poistega tegelemisest,” arutleb ta.

Küsimusele, kuidas Heimar Põld Kaitseliitu sattus, räägib ta algatuseks naljaka loo. Nimelt oli 1930. aastatel Kihelkonna meredivisjoni nimekirjas üks mees nimega

Saaremaa Kaitseliidu noorte tegevust vedas Heimar Põld (paremas servas) tükk aega koos praeguse Noorte Kotkaste Saaremaa maleva pealiku Andres Kolgaga (vasakus servas). Alles 2001. aasta lõpus võeti tüdrukutele eraldi instruktor.

Heimar Põld ja tema oli ainus, kellel oli tahta peetud vajalikuks märkida ka isanimi Mihkel. See kaitseliitlane Põld oli tänase noorteinstruktori nimekaimust vanaisa. “Aga ju nad siis teadsid, et samanimeline mees on veel tulemas,” selgitab ta muigelsui kokkusattumust.

Igal juhul on fakt see, et maleva tagalapealik Meelis Kahju ja toonane pealik Mati Vendel ühel ilusal 1999. aasta päeval Heimar Põllu Kaitseliitu tööle kutsusid: “Tule ja pane see asi käima!” See oli aeg, mil Meelis Kahju üksi poistega toimetab ja poisse, kes tegutsesid Mustjalas ja Kuressaares, oli alla 30. “Tüdrukuid oli umbes samapalju, neid kantseldas Piret Urgas,” meenutab Heimar Põld, kui algusaegade kohta edasi pärin.

Nii saigi Heimar Põllust alguses nii noorkotkaste kui ka kodutütarde instruktor. Seda vankrit veeti päris tükk aega koos

praeguse Noorte Kotkaste Saaremaa maleva pealiku Andres Kolgaga, kuni 2001. aasta lõpus võeti tüdrukutele oma instruktor – Maritana Kala. “Eks just tüdrukutega olnud alguses raske. Egas mehed oska neile näputööd või muud säärast kuigi võrd õpetada,” ütleb Põld. “Naersime Andresega vahel, et täna peaks vist seeliku selga panema, et oleks oma sem,” ajab kümne aasta tagune kimbatus nüüdki mehe suu muigele.

ON PAREMAID JA HALVEMAID AEGU

Aga noortetööl siis ja nüüd on Heimar Põllu arvates suur vahe. “Ei olnud siis õppematerjali ega metoodikat, kõik tuli ise välja mõelda. Iga malev tegi omamoodi – nii, nagu parajasti paremaks pidas,” toob

Aastaplaani käib kindlalt sisse Anii maakondlik suurlaager kui ka Merise mehiste meeste laager. See viimane on selline laagerdamine, kuhu naishingi toeks kaasa ei võeta.

ta võrdluse tänase päevaga, mil kõik abivahendid noortetöökseks olemas. Ja eelarve! See oli Põllu sõnul esimestel aastatel

kõigest 12 000–15 000 krooni. No katsu sa sellega midagi mõistlikku teha!

Aga tehtud sai, sest parimatel aegadel, nagu Põld ise neid aegu nimetab, on Noorte Kotkaste Saaremaa maleval olnud kuni 270 liiget, kuid viimane "loendus" novembrikuus andis liikmeskonna suuruseks 197. "Eks viimane langus ole tingitud sellest, et Kaitseliidu noortetegevus läheb rohkem "peale" maakoolides, sest linnas on lastel vaba ajaga palju ette võtta. Aga seda teame kõik, kuidas on lood maakoolide suurusega," arutleb ta. "Kui ikka lapsi pole, siis ei saa ka rühma teha." Ja ega liiga väike rühm ka hästi toimi.

Nagu mujalgi Eestis, ei saa ka Saaremaa kiita vabatahtlike noortejuhendajate rohkusega. "Ega see probleem enne lahene, kui neile ei ole ette nähtud kompensatsiooni või toetust," on staažikas noortejuhendaja kindel. Sest tegevus on vastutusrikas, aega ja ka muid ressursse nõudev.

MEHEKS KASVATAMINE

Saaremaa poisid on ennast tugevamaast puust olijatena näidanud mitmetel üleriigilistel võistlustel. "Oleme osalenud peaaegu kõigil, vaid suusatamine on ära jäänud," ütleb Põld ja loetleb viimaseid suuremaid saavutusi, millega mere tagant koju tulnud: neli aastat järjest on ära toodud laskmise üleriigiline rändkarikas, kabes-males on oldud 2.–3. kohal, Mini-Ernal on parim koht olnud neljas. Kuid kui tavaliselt öeldakse, et ükski prohvet pole kuulus omal maal, siis Kaitseliidu Saaremaa maleva noortetööd on tunnustatud ka kodusaarel – 2007. aastal andis sihtasutus Turvaline Saaremaa oma aasta auhinna just malevale noorte tegevuse eest. See Tauno Kangro väikese poisi kuju ehib maleva noortestruktori kabinetti. Ja täiesti teenitult.

Kui aga rääkida noorkotkaste tegevusest Saaremaal, siis käib aastaplaani kindlalt sisse nii maakondlik suurlaager kui ka Merise mehiste meeste laager. See viimane on selline laagerdamine, kuhu naishingi toeks kaasa ei võeta. Sest üks mehepoeg peab ju vajadusel kõigega ise hakkama saama.

Saaremaa noortestruktor Heimar Põld teab, et noortejuhendaja töö on vastutusrikas, aega ja ka muid ressursse nõudev.

Kuid lisaks oma maleva poistele on Heimar Põld korraldanud ka mujalt pärit noortele mõnegi esmapilgul ekstreemsena näiva ürituse. Eriliselt toob ta välja pealinnast Saaremaale laagrisse saadetud 140 politseile silma jäänud poissi. "Eks seal oli igasuguseid," meenutab ta ja lisab, et hakkama saada aitab nende igasuguste poistega huumor. "Eks seal oli ka neid, kes vingusid, et laagris

polegi sooja vett. Ütlesin, et kes ei taha ennast külma veega pesta, bussi tagasi!" Ja jutt oli lõppenud. Aga laagrite (neid oli mitu vahetust) tagasiside üllatas kõiki tegijaid – 140 raskest poisist 120 tahtis Saaremaale Tehumardi laagrisse tagasi tulla.

"Muidugi peavad paigas olema reeglid ja neid peavad täitma kõik, nii täiskasvanud kui ka lapsed," on Põld resoluutne. Laagriülemena on ta vahel mõnel suurel inimesel ka kopsu üle maksa ajanud, tuletades meelde kehtivaid reegleid. Aga tema meelest on oluline, et kui reeglid kehtivad, siis kõigile.

MEES NAGU ORKESTER

Tegelikult võiks Heimar Põllust kirjutada mitu lugu, sest tegemisi-toimetamisi jätkub kolme tütre isal ning kolme tütre tütre ja kahe tütrepoja vanaisal küllaga. Kui võtta militaarsema poole pealt, siis on nooremleitnant Põld olnud Eesti Reservohvitseride Kogu Saaremaa piirkonna esimees 2003. aastast ehk organisatsiooni Saaremaale loomisest saati, samuti jagub tema sõna Eesti Reservohvitseride Kogu vanematekogusse, mille liige ta on. Ka on tema CVs alalõik "ühiskondlik tegevus" lausa aukartustäratav. Lisaks eelnevale veel abipolitseiniku amet, Mustjala vallavolikogu aseesimees,

Saaremaa poisid on ennast tugevamaast puust olijatena näidanud mitmetel võistlustel. Pildil tänapäev Heimar Põld Saaremaa noorkotkaid järjekordsel ettevõtmisel osalemise eest.

Võhma Külaseltsi esimees ja Võhma Jahiseltsi tegevliige. Muide, üks hobi on Põllul veel: mehel on elutoa riulid mudelautosid täis. "Oma tütreid neid puutada ei tohtinud ja ei puutunud ka, aga tütrepoeg uuendab autosid minu silme all valvewiseisangus, kuid pärast selgub, et mõni ratas või uks on ikka kuidagi iseenesest ära tulnud," räägib Põldmuigega.

Kuid üks asi on Heimar Põllu ametites alati ühtmoodi: teda tuntakse igal pool kui kindla sõnaga meest, kes õigluse jaluleseadmiseks on valmis kas või kohtukulli ette astuma.

Heimar Põldu on tunnustatud Noorte Kotkaste teenetemärgi, Kaitseliidu Saaremaa maleva rinnamärgi, noorsoopolitsei rinnamärgi, Noorte Kotkaste Ustava Sõpruse märgi, Kaitseliidu III klassi teenetemedali, Kodutütarde Tunnustusristi, Eesti Reservohvitseride Kogu Raudristi, Kaitseliidu III klassi Valgeristi ja Noorte Kotkaste Lembitu ristiga. Lisaks aumärkidele on teda tänanud tänukirjaga nii laagrite koostööpartnerid, politseiprefektuur, Kaitseliit kui ka eriorganisatsioonid. **KK!**

KAITSELIIT – KINDEL KAITSE

Kaitseliit on ühendus, mis võimaldab omandada oskusi, mis on elementaarsed iseenda ja oma pereliikmete ning kaasmaalaste turvalisuse ja heaolu tagamiseks nii rahu- kui ka sõjaajal. Oskuste kaudu saab realselt kaasa aidata Eesti riigi turvalisuse parandamisel.

IGAÜHELE MIDAGI

Kaitseliit ei ole pelgalt meesteorganisatsioon – meestega võrdsel alusel saavad liituda ka naised. Naiskodukaitse on Kaitseliidu allorganisatsioon. Õpilased saavad liituda Noorte Kotkaste ja Kodutütarde tegevusega.

Kaitseliidul on kõik võimalused kujuneda perekeskseks organisatsiooniks, nii et ideaalis kuulub pereisa Kaitseliitu, pereema Naiskodukaitse ja lapsed Kodutütarde või Noorte Kotkaste organisatsiooni.

KAITSELIIDU LIIKMEKS ASTUMINE

- Pöördu oma maakonnas tegutseva maleva staapi (teave: www.kaitseliit.ee).
- Võta kaasa isikultõendava dokumendi koopia, kolm passipilti, CV (elulookirjeldus) ja perearsti tõend tervisliku seisundi kohta.
- Kui on olemas kaitseväeteenistuse tunnistus (KTT), tee koopia KTT nendest lehekülgedest, kus on info vande andmisest ja aastmete omistamisest.
- Staabis täida sooviavaldus.
- Leia endale kolm soovitajat, kes on olnud Kaitseliidu liikmed rohkem kui aasta.
- Pärast dokumentide esitamist oota ära politseikontrolli tulemus.
- Seejärel teeb kohaliku üksuse juhatus otsuse sinu vastuvõtmise kohta.
- Malevapealik annab välja käskkirja Kaitseliidu tegev-, noor-, toetaja- või auliikmeks vastuvõtmise kohta. Nimetatud käskkirja kuupäevast hakatakse ka lugema kaitseliitlase staaži Kaitseliidus.

Kaitseliitlikud mõtted Soome riigikaitsekorralduses

Vabatahtlike territoriaalkaitseüksuste moodustamise esimene etapp Soomes möödus edukalt

Tekst: AIVAR ENGEL, kapten

Käesolev refereering tugineb 2008. aasta 30. oktoobril ajalehes Ruotuväki ilmunud artiklile "Maakontakompaniiasse puolustetaan kotiseutua" ja internetis kättesaadavale teabele.

Soomes on esimesed vabatahtlikest reservväelastest koosnevad maakonnaüksused tegutsemisvalmiduses. Soome viies maakonnas alustati maakonnaüksuste ettevalmistamist pilootprojektina aastatel 2005–2007. Üksustesse värbamine algas 2005. aastal ja koolitus pärast kompaniide moodustamist 2006. aastal. Senine kogemus näitab, et vabatahtlikke on piisavalt ja riigikaitsetahe põhjamaalastele omaselt kõrge.¹ Maakonnaüksuste varustus, v.a relvad, on igal üksuse liikmel kodus.

Maakonnaüksuste koolitus tugineb Riigikaitsekoolituse Ühenduse (MPK = *Maapuolustuskoulutusyhdistys*) ja kaitsejõudude koostööle. MPK käivitab vastavad kursused kaitsejõudude tellimusel. Koolituse eest vastutvad kaitsejõud, sest maakonnaüksused (kompaniid) kuuluvad Soome kaitsejõudude sõjaaja koosseisu. Ühtlasi koolitatakse üksusi ka ametiabi andmiseks teistele jõustruktuuridele – see on üks maakonnaüksuste ülesannetest. Samuti on kompaniide sõjaaja ülesandeks kaitsta maakonnas riiklikult olulisi objekte.

Eesmärgis on, et aastaks 2010 on maakonnaüksused moodustatud ja tegutsemisvalmiduses kõikides maakondades. Maakonnaüksusi on kokku umbes 30 ja need hõlmavad umbes 5000 meest (ca 2,5% sõjaaja territoriaalüksustest). Vaata lähemalt Soome kaitsejõudude kodulehekülje vastavast alajaotusest (<http://www.mil.fi/reservilainen/maakuntajoukot/ukk.dsp>). **KK!**

¹ Soome säilitab ka 2010. aastaks sama kaitsekulutuste suhte sisemisest kogutoodangust (selline on kõikide erakondade kokkulepe), jätkates vastast heidutava territoriaalkaitsele panustamisega.

Aastalõpu ühisõppus “Orkaan” korraldati tänavu Saaremaal

**Tekst: TAAVI TUIISK, leitnant,
Kaitseliidu Saaremaa maleva
propagandapealik
Fotod: HEINO REBANE, kapten**

Detsembri esimesel nädalavahe-
tusel korraldati Saaremaal tä-
navune Lääne-Eesti malevate
ühisõppus “Orkaan”, millest võttis
osa kokku 400 Kaitseliidu ja erior-
ganisatsioonide liiget. “Orkaani”
korraldati juba kolmandat aastat.
Ühisõppuse idee
autor on Lääne-
maa maleva pea-
alik kapten Arnold
Juhans, kes leidis,
et selline suur-
õppus on vajalik
Pärnumaa, Läänemaa ja Saaremaa
maleva koostöö süvendamiseks.
Õppuse korraldamine käib külakor-
da kolme maleva vahel. Kui 2006.

Et malevad kasutavad oma
õppuste läbiviimiseks valdavalt
samu maastikualasid, toob naab-
rite juures käimine vaheldust ja
aitab vältida rutiini uppumist.

aastal korraldasid selle pärnakad ja
mullu Läänemaa malev, siis tänavu
olid lähinaabrite võõrustajaks saar-
lased.

SUHTLEMIS- JA KOOSTEGUTSEMISVÕIMALUS

“Vabatahtlikule kaitseliitlasele an-
nab ühisõppus teiste malevatega
võimaluse kontakte arendada, kog-
emusi vahetada ja uusi tuttavaid
leida,” tõi tänavuse
“Orkaani” üldjuht
kapten Toomas
Luik välja ühise õp-
puse korraldamise
plusse. Et malevad
kasutavad oma õp-
puste läbiviimiseks valdavalt samu
maastikualasid, toob naabrite juu-
res käimine vaheldust ja aitab väl-
tida rutiini uppumist, lisas Saare-

maa maleva pealikuna teeniv Luik.
Suuremate tsiviilkriiside puhul on
tõenäoline, et kolm malevat peavad
koostööd tegema ning pidev ühise
asja ajamine loob kontaktid ja prot-
seduurid, et häda korral käiks tege-
vus sujuvamalt.

Lisaks naabritevahelise koostöö sü-
vendamisele oli tänavuse “Orkaa-
ni” eesmärk kontrollida allüksuste
valmisolekut kaitseväge suurõppuse
“Kevadtorm 2009” eel, kus kavanda-
takse kõigi kolme maleva allüksuste
osalemist. Tänavune “Orkaan” algas
põhiüksustele reede õhtul. Pärnu-
maa ja Läänemaa malev töid Saa-
remaale oma lahingukompaniid,
võõrustajate poolt võtsid osa võit-
lusgrupp ja sisekaitserühm. Õppuse
alaks oli Karujärve lähedal paiknev
endise Nõukogude raketibaasi ter-
ritoorium ja selle lähiümbus.

Õppuse stsenaarium oli tavapärane: üks pool, kuhu kuulusid Saaremaa maleva allüksused ja üks rühm pärnakaid, kaitses ning teine ründas. Luuretegevus, varitused ja üksuste tegevuse logistiline tagamine käisid selle juurde. Detsembriõhtutel läheb vara pimedaks ja seetõttu tuli palju praktiseerida ka öist orienteerumist. Et Nõukogude armee ajast on Karujärvel veel säilinud tihe teede- ja tänavatevõrk ning ümbruskonna metsadesse rajatud suusarajad, polnud orienteerumine 1:50 000 mõõtkavaga kaardil sugugi lihtne. Kuna õppuste ala polnud suur, viidi kõik operatsioonid läbi jalgsi ja lahingutehnika jäi majutusalade juurde. “Maa on pehme ja masinate kasutamine oleks metsaalust kahjustanud,” märkis Luik.

REAALSUSELÄHEDANE STSENAARIUM

Kui reede hilisõhtul alanud õppus kulges pühapäeva ennelõunani suhteliselt rahulikult ja väheste lahingukontaktidega, siis n-ö lõpulahing tähendas juba korralikku tulevärki miinipildujaimitatsiooniga. “Tahtsime, et õppuse stsenaarium oleks reaalne ja seetõttu ei saa kogu aeg *action* ja tulevahetused käia,” sõnas Luik. “Seetõttu oli kuulda seisukohti, et vahepeal läks igavaks.”

Luik pidas ühisõppuse puhul positiivseks ka seda, et jõude ühendades saab harjutada asju, milleks ühe

maleva jõududest jääb väheks, näiteks õppuse ja selle allüksuste juhtimist ning logistilist tagamist. “Hea kogemuse said naiskodukaitsjad, kellel ei ole just tihti võimalust 400 inimese toitlustamist planeerida ja läbi viia,” märkis Luik. Kolme õppust korraldanud põhimaleva kõrval toetas “Orkaani” läbiviimist ka Sakala malev, kust tuli osa vahekohtunikest. Samuti jälgisid õppust kaks Kaitseliidu peastaabi ohvitseri.

Lääne maleva koosseisus võttis õppusest osa 20 Hiiu- maa kaitseliitlast. “Tegevust oli piisavalt ja probleeme ei tekkinud,” sõnas Hiiu- maa kaitseliitlaste instruktor vanemseersant Taimo Juhe. Kui eelmistel “Orkaanidel” on hiidlased olnud kaitsel oleva poole koosseisus, siis seekord oldi ründajate seas. “Seetõttu oli rohkem liikumist ja luuret,” ütles Juhe.

Õppuse kavas oli ka kaitseväge lennuki, kopteri ja Sõjaväe Langevarjuklubi langevarjurite kasutamine, kuid nendele plaanidele tõmbas kriipsu peale ilm, mis ei lubanud lennuvahenditel Saaremaa kohale jõuda.

“Orkaan 2009” korraldatakse Pärnumaal. Luige sõnul on tänavuse õppuse kokkuvõtted alles tegemisel ja seetõttu pole veel selge, kui palju senist kontseptsiooni muudetakse. “Hea on aga see, et “Orkaanist” on saanud õppus, mida Lääne- Eesti malevate kaitseliitlased teavad ja ootavad,” sõnas Luik. **KK!**

Rekordsuur sõduri baaskoolituskursus Lääne malevas

Tekst: AARE TAMM,
Lääne maleva propagandapealik

Kaitseliidu Lääne malevas 15. novembril alanud iga-aastane sõduri baaskursus püstitas osalejate arvukuselt kohaliku rekordi – poolsada, öieti lausa 51 kursuslast. Sõduri baaskursuse ülem on veebel Reemet Sits.

MUUDKUI TULEVAD. JA ON TUBLID KA

Kursuste algus oli välja öeldud kella 10ks, kuid juba kella 9st hakkas maleva staapi saabuma õppureid. Oli nii nooremaid kui ka vanemaid mehi ja sekka naisigi. Noorimad kursuslased on Kaitseliidu noorliikmed Jüri Suur ja Hardo Viigipuu Risti malevkonnast. Nemad muidugi vanemate loal, nagu kord ette näeb. Vanim õppur on Veljo Stüf (63) Haapsalu malevkonnast. Ka viis naist on valinud kaitseliitlase karmi staatuse ja tahavad meestega ühte jalga astuda. Eesti kaitsejõududes ajateenistuse lõpetanute seas oli päästeteenistujaid, autojuhte, meremehi ja parameedikuid, isegi Eesti kaitsejõududes jaoülematena teeninud mehi. Kursuste ülema sõnul saab neid kohe ka mõnel väljaõppealal abilistena kasutada.

Laupäeval olid kursuslased staabi ülasaalis õppelaudade taga ja kuulasid teoreetilist osa. Pühapäeval tehti üldfüüsilised testid Haapsalu spordihoones. Testid sooritati kaitseväes kasutusel olevate järgi, mis arvestavad soolisi ja vanuselisi erisusi. Võimalik oli saada kolme ala peale kokku 300 punkti. Aladeks olid kätekõverdamine, seliliasendist istesse tõusmine ja kahe miili (3200 m) jooks.

Lääne maleva pealik kapten Arnold Juhans nentis, et füüsiliste testide sooritamine läks igati hästi. Parima tulemuse meeste arvestuses saavutas reamees Arne Alpius (243 p)

Kaitseliidu Lääne maleva sõduri baaskursus püstitas osalejate arvukuselt kohaliku rekordi - 51 kursuslast. Oli nii nooremaid kui ka vanemaid mehi ja sekka naisigi.

Risti malevkonnast. Naistest osutus parimaks malevlane Johanna Sepp (243 p). Tugevad tegijad olid veel malevlased Epp Mitt (238 p), Kersti Lõhmus (225 p) ja Sander Matto (193 p). Esmamulje põhjal tunnistas kursuste ülem veebel Reemet Sits, et kõik kursandid on väga tublid ja täis õpiindu.

KAITSELIITLASEKS NAGU RÜÜTLIKS

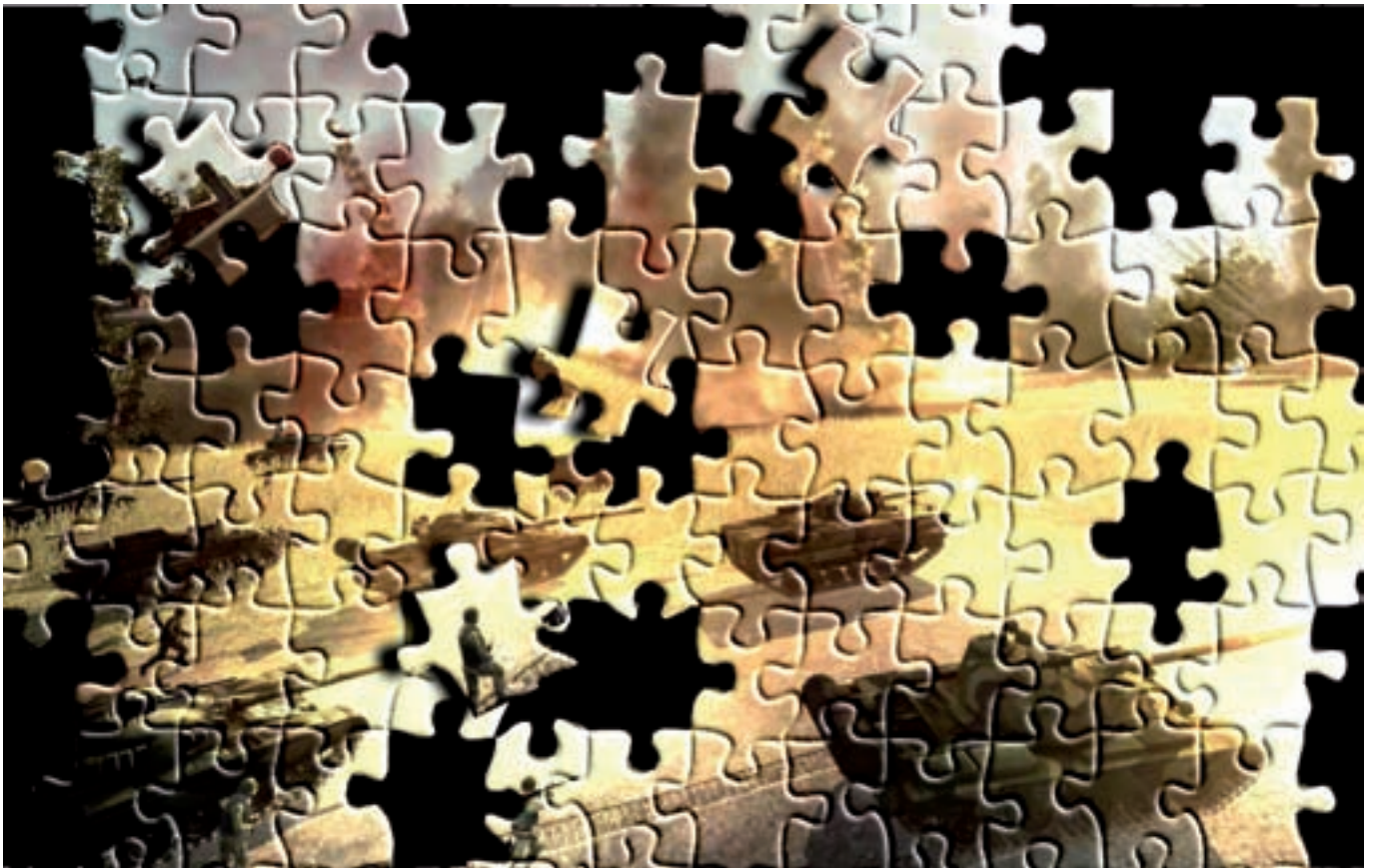
Kursuse lõpetaja saab vajalikud baasteadmised ja oskused toimetulekuks Kaitseliidu tegevliikmena. Samas annab väljaõpe sõna otsestest mõttes ka baasteadmised edasiseks osalemiseks allüksuste õppustel. See on omamoodi noorsõduriaeg ja -õpe, mis on korraldatud kindla õppekava alusel ja kestab 8–10 nädalavahetust. Kursuste lõpul tuleb osalejatel ära teha nii teooriatestid kui läbida ka 14-tunnine rännak. Koolitajateks on Lääne maleva kuus palgalist õppejõudu. Nende hulga

ka Lääne malevasse alles hiljuti, 1. novembril väljaõppeülemaks määratud kapten Jüri Bachman.

Suur Kaitseliitu astujate hulk ja kasvav huvi sõduri baaskoolituse vastu räägib Kaitseliidu heast mainest Läänemaal, samas ka kaitseliitlaste tõsisest tegutsemissoovist. Et Kaitseliidu materiaalne ja tehniline baas on piisav, saab iga kaitseliitlane kohe välivormi. Pärast koolitust ja vastavaid eksameid kinnitatakse kaitseliitlase valdusse ka relv.

Kapten Arnold Juhans ütles, et kursustele järgneb väga pidulik lõputseremoonia. See toimub kas Lääne-Nigula või Haapsalu vabandusmälestusmärgi juures. Lõpetajad annavad vande ja saavad vastava tunnistuse. Parimaid lõpetajaid autasustatakse hinnaliste kingitustega. Lõputseremoonia juurde kuulub ka mõõgaga kaitseliitlaseks löömine. Midagi taolist nagu vanasti rüütliks löömine.

Kuid üks kaitseliitlased ole ju meie oma Eesti rüütliks. **KK!**

Luure kui pusle

**Tekst: RENE TOOMSE,
leitnant, Maaväe staap**

Luurel ja luurajatel on läbi aegade olnud teatud müstiline oreool. Tõenäoliselt tuleneb see asjalolust, et oma põhitegevuses näevad nad teisi, jäädes ise nähtamatuks. Ka nende vaprus liikuda kaugel oma jõudude toetusest vaenlase läheduses on meelikõitev ja väärilugupidamist, kuid äratav samas ka kadedust. Luurevaldkonda ümbritseb igal ajastul ja igas riigis teatud salapära – luurajaid peljatakse ja samas imetletakse. Luurevaldkond tervikuna on aga palju suurem ja süsteemsem kui enamik tavainimesi ette kujutab.

PUSLEMÄNGU LUGU

Hästi korraldatud luuresüsteem koosneb puslemeistritest, kes loovad ülemale tervikpildi vaenlase olukorrad ja plaanidest, korjates infokillukesi ning paigutades neid õigetesse

kohtadesse loodavas pildis vaenlase olukorra ja plaanide kohta. Jätkates seda võrdlust, siis kujutagem ette, et teie ja sõbrad tahate tuhandeosalist puslet kokku panna, kuid näidispilt puudub ja teil on enda käes vaid mõni üksik pusletükike. Ülejäänud osad on laiali terves majas, aias ja ka naabrite juures. Samas on aeg piiratud ja et oleks huvitavam, on kümne tuhande muu pusle tükikesed samuti läbisegi igal pool. Mis teha?

Aja asjalikuks kasutamiseks tuleb teha pusletükikeste kogumise plaan. Hea plaani saab teha tuginedes hinnangule, kus need tükikesed üleüldse tõenäoliselt paikneda võivad, ja selleks on vaja tunda natuke ajalugu: kes on selle puslega mänginud ja kus need mängijad on käinud. Olles kogumisplaani teinud, saate saata oma abilised konkreetsemalt otsima, jagades otsitavad alad sektoriteks –

kes läheb lastetuppa, kes aeda mänguplatsile ja tõenäoliselt naabritega kõige paremas suhtes olevad abilised nende juurde ringi vaatama. Juhisteks võivad olla kirjeldused, millise suuruse, tooni ja servakujutisega tükikesi on vaja leida, lisaks ka see, mis iseloomuga mõni naaber on ja kellel on kuri koer. See, mis te just tegite, oli esialgne analüüs, planeerimine, ülesannete püstitus ja koordineerimine.

Varsti hakkavad abilised teile leitud tükikesi tooma ja te annate neile ülesandeks vaadata juba teistesse tubadesse,

aianurkadesse ja ka nende naabrite juurde, kus veel ei ole käidud.

Samal ajal asetate te koos paari fantaasiarikka sõbraga juba kogutud killukesi lauale, vaadates kujunevat pilti lähemalt ja kaugemalt, et tükikesed saaksid paigutatud üksteise suhtes nii, nagu nad tõenäoliselt

Luurevaldkonda ümbritseb ligal ajastul ja igas riigis teatud salapära – luurajaid peljatakse ja samas imetletakse.

Kuuemeheline luurepatrull sügaval vaenlase tagalas on raskelt avastatav, kuid samas tõhusa tulejõuga, et ennast kontaktist lahti võidelda. Inimest ei ületa maastikuläbimises ükski tehnika ja luurajad valivad huvialasse minekuks sellised marsruudid, kuhu vaenlasel ei tule pähegi oma üksusi saata. Mitme päeva varud võivad muuta varustuse kuni 50 kg raskuseks, enamiku sellest moodustavad raadiojaamade akud.

peaksid paiknema. Olgu siinkohal öeldud, et püüdlilikud sõbrad toovad ka teiste sarnaste puslepiltide tükikesi teie juurde, sest mine sa tea, äkki ikka on just selle pildi omad.

Varsti hakkab siiski selguma, mida pilt üldjoontes kujutab, kuid vaja on leida veel tükikesi. Nüüd aga oskate te oma abilistele juba üsna ilmekalt kirjeldada, mis värvi ja millise servakujuga peaksid vajalikud tükikesed olema. Kui te olete ka üles märkinud kohad, kust tulid eelmised sobilikud tükikesed, osakate soovitada, millisest piirkonnast võib kõige suurema tõenäosusega leida puuduolevaid pildiosi.

Muu hulgas külastab teid sõbralik ületänavanaaber, kes mängib sama mängu oma sõpradega. Ta paneb kokku küll teist puslet, kuid teie juurde on kogunenud ka mõned temale vajalikud tükikesed, mis te olete juba ettenägelikult paigutanud ka eraldi hunnikutesse erinevate pusletükikeste suuruste ja teemade kaupa. Naaber saab nende seast vajalikke otsida ja samas kirjeldate talle, milliseid osi on teil endal veel vaja, sest teie tükikesed võivad olla naabrile mit-

tevajalike tükikeste hunnikus. Hea naaber saadab need teile nii ruttu kui võimalik.

Samal ajal käib teilt edu kohta aru pärimas elukaaslane, kelle emale on kavas see pusle sünnipäevaks kinkida, kuid ei tema ega teie ise ole kindel, kas pusle on selleks ikka sobilik nii kompaktsuse kui ka pildi enda tõttu. Tänu tublidele ja nutikatele abilistele teete te edusamme, killukesi koguneb ja varsti on juba pildi üldkujund üsna selge.

Paks soomuskate ei suuda alati asendada kergelt katusetat maasturit, millest tehtavat visuaalset vaatlust ja ümbruskonna kuulatlemist ei asenda ükski elektrooniline jälgimisseade.

sid puudevatel tükikestel olema. Ka oskate juba joonistada kaks või kolm puuduoleva tükikese serva, mis omakorda vähendab võõraste puslede tükikeste kogumist oluliselt, sest pool tuba on neid juba täis ja liikumine ruumis hakkab keeruliseks muutuma. Varsti on puudu vaid mõned üksikud osad ja te suudate juba terve puuduoleva tükikese visandada, mida otsiv abiline saab leituga kohapeal võrrelda, ilma et peaks edasi-tagasi jooksma või igaks

juhuks vale pusle tükikesi sülega teie juurde tassima. Päeva lõpuks saabki pusle kokku.

KEERUKAS JA MUUTLIK PUSLE

Võrdlus pusle kokkupanekuga pole juhuslik. Just samamoodi käib ka luureinfo kogumine. Kuid kui puslega olekski asi nii lihtne, siis luurepildiga on lisaks paar vigurit, mis muudavad ülesande keerulisemaks. Kõigepealt on pilt mitmemõõtmeline ja muutub pidevalt, seega osa tükikesi, mis sobisid algul, ei sobi enam mõne aja möödudes. Mõningaid tükikesi ei ole aga võimalik kunagi leida ja need tuleb asendada ise joonistatud osadega. Luure eelis on omakorda see, et luureüksused ei pea tavaliselt iga infokilluga füüsiliselt staapi jooksuma, vaid saavad edastada oma informatsiooni sidevahendi teel. See muudab teabe kogumise kiiremaks. Luure puhul on kommunikatsioon samaväärse tähtsusega kui luuramisoskused, seega võib öelda, et luuraja ilma sidevõimaluseta on suhteliselt mõttetu. Info liikumine vaenlase kohta peab alati olema kiireloomuline.

Luurel on veel üks omapära: kogutud andmetest tuletatakse vaenlase tegelik olukord (asukoht, tegevus, suurus, võimekus jms) ja kõige tõenäolisem ennustus, milliseks see muutub erinevate mõjude (maastik, ilm, oma jõudude tegevused jms) tõttu tulevikus. Kuigi luures kogutakse statistikat, on selle ainus väärtus abi vaenlase kohta tulevikupildi loomisel. Lahinguüksuse ülemal ei ole kasu teadmistest, kuidas nägi vaenlane välja eile, vaid ta tahab oma plaani loomise aluseks teada, kuidas näeb vaenlane välja praegu ja homme. Et tulevikku ei saa lihtsalt vaadata, koolitatakse selleks luureanalüütikuid, kes paljuski statistika ja ajaloo põhjal oskavad üsna hästi vaenlase olukorda ennustada. Nagu puslemängus, visualiseerides pilti ja saates abilisi juba suunatult puudevate killukeste järele.

LUUREANDMETE KOGUJATEST

Meil on kavas Kaitse Kodu! veergudel rääkida pisut neist "abilistest" ehk kogujatest, nagu neid luure-

keeles nimetatakse. Vaatame erinevaid luureüksusi, nende rolli, ülesandeid ja omadusi, aga ka luurega lähedalt seotud teisi üksusi, millest luureinfo kogumisest rääkides ei saa mööda minna. Samas ei keskendu käesolev ega järgnevad artiklid tehnilise luure võimekus-tele; me vaatame põhiliselt neid üksusi, mis inimkomponendi abil vaenlase vahetus läheduses teavet koguvad.

Erineva tasandi sõjalistel juhtidel on erinevad vahendid luureinfo kogumiseks. Esmapilgul võiks küsida, mis vahet on info kogumisel mõne kilomeetri kaugusel rindejoonest luurega 500 kilomeetri sügavusel vastase tagalas. Luuretegevus on ju mõlemal juhul n-ö silmad-pealprotsess, kus luureüksus teostab varjatult vastase üksuste ja objektide vaatlust.

Paraku pole aga kõik nii lihtne. Kuigi üldlevinud põhimõte on selline, et luure on pigem varjatud ja püüab vältida vastasega lahingusse sattumist, tuntakse ka põhimõtet, kus luure teostatakse lahingu kaudu. Sel puhul peavad luureüksused olema varustatud korraliku soomustehnika ja võimsa tulejõuga. Sellistes luureüksustes pole näiteks tankid mingi haruldus. Teiselt poolt ei suuda paks soomuskate alati asendada kerget katusega maasturit, millest tehtavat visuaalset vaatlust ja ümbruskonna kuulatlemist ei asenda ükski elektrooniline jälgimisseade. Veel edasi: ükski sõiduk ei suuda läbida looduslikke takistusi, kust suudab läbi minna inimene jalgsi. Samas on jalgsi liikuv luurepatrull sedavõrd aeglane, et tänapäeva manööversõjas ei jõuaks ta kunagi õigeaks ajaks kohale.

TÖÖST VAENLASE TAGALAS

Kõik need aspektid on vaid osa veel suuremast probleemistikust. Üheks suurimaks neist on vastase territooriumil ellujäämine. Lähiluure puhul pole vaja ellujäämisele väga keskenduda – kui olukord läheb keeruliseks, tuleb lihtsalt omade juurde välja tulla. Kuid juba 50–100

kilomeetrit võib saada ületamatuks takistuseks, kui üksus pole vastavat ettevalmistust saanud. Vastase tagalas tuleb olla pikka aega, seal tuleb liikuda äärmiselt varjatult, kogu laskemoon ja eluks vajalik tagavara peab olema kaasas. Mida pikemad vahemaad, seda keerulisem on ülesannet täita.

Käesolevas ja mõnes järgnevas Kaitse Kodu! numbris on plaanis rääkida pisut neist “abilistest” ehk kogujatest, nagu neid luurekeeles nimetatakse.

Eriti keeruline on siis, kui luureüksus on sedavõrd kaugel, kust tal pole absoluutselt mingisugust oma vägede toetuse saamise võimalust. Sellisteks operatsioonideks kasutatakse väga spetsiifilisi üksusi, mida treenitakse nädalateks vastase tagalas vastu pidama. Treeningutel mängitakse läbi ka see, kuidas üksus vastase tagalasse jõuab. Langevarjudessant on vaid üks, lihtne tee, mis pole aga kaugeltki kõige turvalisem. Palju rohkem on võimalusi eesmärgile jõuda vastase rindest läbi imbudes ja varjatult vastase tagalas edasi liikudes.

ARTIKLISARJA AVASÕNAKS

Nii ongi luureüksuste ja nende omapärade loetelu väga kirju. Järgnevates Kaitse Kodu! numbrites räägime lähemalt, milliseid luureüksusi ülesandeid täidavad eriüksused,

mis eripära on kaugluurel (nimetatakse ka süvaluureks), mis on mobiilne luure ja kuidas manööverüksused oma infovajadusi tagavad. Kindlasti tuleb juttu ka Kaitseliidu rakendamise luurevajadusteks, eriti mis puudutab Kaitseliidu võitlusgruppe.

Luureüksustest rääkides tulevad põhjalikumalt käsitlusele ka vastavate luureüksuste efektiivsust suurendavad vahendid, nagu side, vaatlusseadmed, luurajate isikuomadused, väljaõpe ja toetus, mida need üksused vajavad. Seda artiklisarja saab nimetada populaarteaduslikuks kirjatööks, mis põhineb pikaajalistel uuringutel ja kogemustel, mille on meie liitlased aegade jooksul omandanud ja laiemale ringile teadmiseks avaldanud. Seetõttu tuleb edaspidiselt palju juttu ja selgitusi ka n-ö luurelängis kasutatavate ingliskeelsete terminite kohta, nagu *reconnaissance*, *intelligence*, *surveillance*, *SOF* (*Special Operations Forces*), *long range recce*, *soft-skin recce*, *armored recce*, *deep recce* jne. Siiski saavad need üldiseid kontseptsioonid ka oletuslikult kohandatud meie oludesse, luues nii realistliku pildi, kuidas sellised luureüksused just meie olukorda ja tulevikku võiksid sobitada. **KK!**

Veekogud on tõhusad vaenlase tagalasse imbumise teed, sest neid ei jälgita tavaliselt suure hoolikusega. Veekogurikaste piirkondade luurajad peavad olema ka meistrid paatide kasutamise tehnikates.

Eesti jõustruktuurid korraldasid 9. novembril Viljandi spordihallis tasuta heategevusliku perepeo "Kõikide laste isadepäev", mille eesmärk oli pereväärtuste, eeskätt isa rolli väärtustamine. Teiste hulgas olid oma organisatsiooni tutvustamas Kaitseliidu Sakala maleva kaitseliitlased, noorkotkad, kodutütred ja naiskodukaitsjad. Küllastajatele pakuti võimalust osaleda erinevatel temaatilistel võistlustel, millest osa eeldasid isa ja lapse ühist pingutust. Perepeol esinesid ansamblid Tanel Padar & The Sun, HU?, Zetod, Tantsutrupp SSG, Eesti Piirivalve orkester, Eesti kaitseväge orkester, politsei-orkester ja Kaitseliidu Tartu maleva orkester Popsid. Päeva juhtis Venno Loosaar. Korraldajad võimaldasid Lõuna-Eesti lastekodulastele tasuta sõidu üritusele ja toitlustuse ning andsid kõigile 150 kohale tulnud lastekodulapsele kingikoti. Ürituse korraldasid Eesti kaitsevägi, siseministriteerium, Eesti Politsei, Eesti Piirivalve, Päästeamet, Kaitseliit, Noored Kotkad, Kodutütred ja Naiskodukaits. Fotod: Taive Kuuse

NOOREMSEERSANT (RESERVIS) MERLIT MAASK

Naiskodukaitse Võrumaa ringkonna instruktor

Sündinud 12. oktoobril 1981, lõpetanud Eesti Maatilikooli maastikukaitse ja -hoolduse bakalaureusena.

Naiskodukaitse Võrumaa ringkonna tegevliige (al 2005), Võrumaa ringkonna aseesinaine (2005-2008).

Läbitud kaitseväge ja Kaitsealiidu kursused: jaoskonna esinaine kursus Kaitsealiidu Koolis (2006), instruktorikursus Kaitsealiidu Koolis (2006), juhtimiskursus I Kaitsealiidu Koolis (2007), juhtimiskursus II Kaitsealiidu Koolis (2008), nooremallohvitseri kursus Kaitsealiidus (2008), instruktori treeneri kursus Kaitsealiidu Koolis (2008), väljaõppetehnoloogia kursus Kaitsealiidu Koolis (2008).

MAIRE LAHT

Naiskodukaitse Viru ringkonna instruktor

Sündinud 22. septembril 1958, keskharidus.

Naiskodukaitse Viru ringkonna tegevliige (al 1999), Viru ringkonna aseesinaine (2005-2007), Viru ringkonna esinaine (2007-2008).

Läbitud kaitseväge ja Kaitsealiidu kursused: väliokaskurssus Rootsis (2002), jaoskonna esinaine kursus Kaitsealiidu Koolis (2005), juhtimiskursus I Kaitsealiidu Koolis (2006), juhtimiskursus II Kaitsealiidu Koolis (2006), juhtimiskursus III Kaitsealiidu Koolis (2006), instruktorikursus Kaitsealiidu Koolis (2006).

LIPNIK (RESERVIS)

MARGUS-TARMO PIHLAKAS

Kaitsealiidu Kooli Kodutäride ja Noorte Kotkaste kursuste koostispetsiaalist

Sündinud 30. juunil 1980, lõpetanud Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia huvijuhtimise erialal.

Kaitsealiidu Tartu maleva tegevliige (al 1996), Kaitsealiidu Kooli Kodutäride ja Noorte Kotkaste kursuste koostispetsiaalist (al 01.10.2008).

Läbitud kaitseväge ja Kaitsealiidu kursused: jalaväge eriala reservohvitseride kursus Kaitseväge Võru Lahingukoolis (2001), Kaitsealiidu Kooli juhtimiskursus I (2001), Kaitsealiidu Kooli instruktorikursus (2001), Winter Warfare course (Heimevernet skolen; 2002), Kaitsealiidu Kooli õpetajakursus (2003), Kaitsealiidu Kooli juhtimiskursus II (2005), Advanced Winter Warfare course (Heimevernets skole- og kompetansesenter; 2006), Kaitsealiidu Kooli väljaõppetehnoloogia kursus (2008).

KAITSELIIDU KOOL
2009. aasta I poolaasta kursusekalender

Sapientia atque constantia virtute atque gladio pro patria!
Tarkuse ja püsivusega, vapruste ja mõõgaga isamaa eest!

Teatmiku eesmärk on jagada teavet Kaitsealiidu Koolis korraldatavatest kursustest. Lisateavet kõigi kursuste kohta saab kursuste kontaktisikutelt ja Kaitsealiidu Kooli kodulehelt. Kursustele saab registreeruda vahetu ülema ja maleva personalitöötaja kaudu.

Kontakt:

Tallinna mnt 2, 79601 Alu, Raplamaa
kool@kaitseliit.ee
faks 717 9361

SISUKORD

KAITSELIIDU KOOL.....1
KURSUSTE AJAKAVA.....2
AMETIKOHA- JA ORGANISATSIOONISPETSIIFILISED KURSUSED.....3
 MENTORITE BAASKURSUS (PILOOTKURSUS).....3
 PROAKTIIVSE MEEDIASUHTLUSE KURSUS (PILOOTKURSUS).....4
 NAISSKODUKAITSE VABATAHTLIKU JUHI ADMINISTREERIMISKURSUS.....5
 KAITSELIIDU MALEVKONNAPALIKU KURSUSE I MOODUL (PILOOTKURSUS).....6
ISIKUSLIKKU ARENGUT JA EESTVEDAMISOSKUSI ARENDAVAD KURSUSED.....7
 JUHTIMISKURSUS I.....7
 JUHTIMINE 1 PRAKTIKAS.....8
 JUHTIMINE 2 PRAKTIKAS.....9
 AVALIKU ESINEMISE KURSUS I (PRESENTATSIOON).....10
KOOLITAMISOSKUSI JA VÄLJAÕPPE JUHTIMISE OSKUSI ARENDAVAD KURSUSED.....11
 INSTRUKTORIKURSUS.....11
 INSTRUKTORI TREENERI KURSUS.....12
SÕJAVÄELISE JUHTIMISE TASEMEKURSUSED.....13
 RESERVVANEMALLOHVITSERI KURSUS KAITSELIIDUS (RÜHMAVANEM) (RVAKKI(R) III).....13
SÕJAVÄELISE JUHTIMISE TÄIENDKURSUSED.....14
 SÕJAPIDAMINE TALVETINGIMUSTES.....14
 LASKEINSTRUKTORI KURSUSE I ETAPP (ÕPELASKMINE).....15
KAITSELIIDU KOOLI EGIDI ALL KORRALDATAVAD KURSUSED.....16
 NOOREMALLOHVITSERI KURSUS KAITSELIIDUS (NAKKI VIII).....16
 STAABIASSISTENDI BAASKURSUS (PILOOTKURSUS).....17
 VABATAHTLIKU NOORTEJUHI KURSUS.....18
KAITSELIIDU KOOLI INSTRUKTORID.....20

KURSUSTE AJAKAVA

Nädal	Kuupäev	Kursus
JAANUAR		
2	9.-11. jaanuar	NAKKI Alutaguse malevas 5. nädalavahetus
4	23.-25. jaanuar	RVAKKI (R) 6. nädalavahetus
4	23.-25. jaanuar	NAKKI Harju malevas 5. nädalavahetus
5	26.-30. jaanuar	Juhtimiskursus I
5	30. jaanuar - 1. veebruar	Sõjapidamine talvetingimustes 1. nädalavahetus
VEEBRUAR		
6	6.-8. veebruar	NAKKI Alutaguse malevas 6. nädalavahetus
7	13.-15. veebruar	Sõjapidamine talvetingimustes 2. nädalavahetus
7	13.-15. veebruar	Instruktorikursuse 1. nädalavahetus
7	13.-15. veebruar	NAKKI Harju malevas 6. nädalavahetus
8	20.-22. veebruar	RVAKKI (R) 7. nädalavahetus
9	27. veebruar - 1. märts	Juhtimine 1 praktikas
9	27. veebruar - 1. märts	NAKKI Alutaguse malevas 7. nädalavahetus
MÄRTS		
10	6.-8. märts	RVAKKI (R) 8. nädalavahetus
10	6.-8. märts	Instruktorikursuse 2. nädalavahetus
10	6.-8. märts	NAKKI Harju malevas 7. nädalavahetus
10	6.-8. märts	Vabatahtliku noortejuhi kursuse 1. nädalavahetus
11	13.-15. märts	Stabiassistenti baaskursuse 1. nädalavahetus
12	17.-18. märts	Mentorite baaskursus
12	20.-22. märts	RVAKKI (R) 9. nädalavahetus
12	20.-22. märts	NAKKI Alutaguse malevas 8. nädalavahetus
13	27.-29. märts	Juhtimine 2 praktikas
APRILL		
14	3.-5. aprill	NAKKI Alutaguse malevas 9. nädalavahetus
14	3.-5. aprill	NAKKI Harju malevas 8. nädalavahetus
14	3.-5. aprill	Vabatahtliku noortejuhi kursuse 2. nädalavahetus
16	17.-19. aprill	RVAKKI (R) 10. nädalavahetus
16	17.-19. aprill	Stabiassistenti baaskursuse 2. nädalavahetus
16	17.-19. aprill	Availiku esinemise kursus I (presentatsioon)
17	23.-26. aprill	Naiskodukaitsse ja Kaitseliidu välilõkaka kursuse 1. nädalavahetus
MAI		
18	1.-3. mai	NAKKI Harju malevas 9. nädalavahetus
19	4.-6. mai	Instruktori treeneri kursus
20	13.-17. mai	RVAKKI (R) taktikanädal
20	15.-17. mai	Administratiivkursus NKK vabatahtlikele juhlile
20	15.-17. mai	NAKKI Alutaguse malevas 10. nädalavahetus
20	15.-17. mai	Naiskodukaitsse ja Kaitseliidu välilõkaka kursuse 2. nädalavahetus
21	18.-24. mai	NAKKI Alutaguse malevas taktikanädal
21	19.-24. mai	Lasteinstruktori kursuse I etapp (õppeasakmine)
21	22.-24. mai	Kaitseliidu malevkonnapealiku kursuse I moodul
21-22	22.-31. mai	NAKKI Harju malevas 10. nädalavahetus ja taktikanädal
JUUNI		
23	1.-3. juuni	Proaktiivse meediasuhtluse kursus
24	13. juuni	RVAKKI (R) III kursuse ja NAKKI VIII kursuse lõpetamine

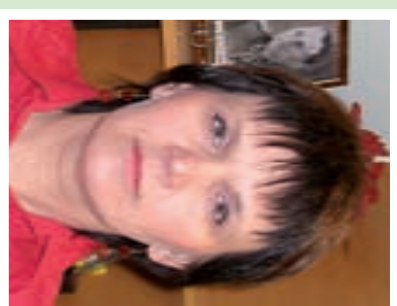
EVE TÄHT

Kaitseliidu Võrumaa maleva noorteinstruktor

Sündinud 30. juulil 1965, lõpetanud Tartu Pedagoogilise Kooli.

Kaitseliidu Võrumaa maleva noorteinstruktor (al 2000).

Läbitud kaitseväge ja Kaitseliidu kursused: Eesti Kaitsejõudude ohvitserkonna pedagoogiline-psühholoogiline kursus (2000), laagri- ja matkajuhitde kursus (2000), Kaitseliidu baasväljõppekursus (2002), meeskonnatöö (2002), uimastid (2002), formeerimiskursus (2002), projekti juhi oskused (2003), riigikaitsse eriseminar (2003), erivajadustega laps (2003), avalikkussuhted ja avaliku esinemise ettevalmistamine (2004), enesekehtestamine (2005), noortelaagri kasvataja (2006), noortelaagri juhataja (2007), instruktorikursus noortejuhtidele (2007), lõhkekehade identifitseerimine (2008), avaliku esinemise kursus (2008).

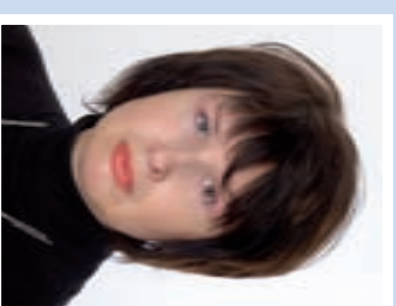
MERLE KODU

Kaitseliidu Kooli inimressursi arendamise õppesuuna juhataja

Lõpetanud Tallinna Ülikooli sotsiaalteaduste magistrina.

Kaitseliidu asutajaliige ning Nõmme malevkonna ja **Naiskodukaitsse** vabatahtlik liige (1990), Naiskodukaitsse aseesinaine (1997), Kaitseliidu Kooli instruktor (2003), Kaitseliidu Kooli inimressursi arendamise õppesuuna juhataja (2008).

Läbitud kaitseväge ja Kaitseliidu kursused: juhtimiskursus I (1999), Eesti kaitsejõudude ohvitserkonna pedagoogilis-psühholoogiline kursus (2000), instruktorikursus (2000), juhtimiskursus II (2000), õppeprotsessi juhtimine (2007), instruktori treeneri kursus Kaitseliidu Koolis (2001), väljaõppe tehnoloogia kursus (2002), juhtimiskursuste I ja II koolitajakursus (2002), treenerikursuse koolitajakursus (2003), juhtimiskursus III (2004), väljaõppe tehnoloogia kursuse koolitajakursus (2004), juhtimiskursuse III koolitajakursus (2006), inglise keele täiendkoolitus (2008).

KAPTEN (RESERVIS) TARMO ANTON

Kaitseliidu Alutaguse Maleva koosseisuväline instruktor

Sündinud 2. novembril 1975, lõpetanud Sisekaitseakadeemia päästetööde tehnoloogia erialal.

Teenistuskäik: Jõhvi Üksikpäästekompanii kiirgus- ja keemiakaitse rühma ülem (1998–2004), Jõhvi Üksikpäästekompanii päästetööde ja väljaõppesektsiooni ülem, staabiülema asetäitja (2004–2005).

Kaitseliidus Alutaguse maleva instruktor (2005–2007), Alutaguse maleva pealiku kohusetäitja (2007–2008), Alutaguse maleva instruktor (2008), Alutaguse maleva koosseisuväline instruktor (al dets 2008).

Läbitud kaitseväge ja Kaitseliidu kursused: ellujäämisinstruktorite väljaõpe Eesti kaitseväes (1999), ATP-45 Conference (The NATO School; 2003), keemiakaitseinstruktori täiendkoolitus Sisekaitseakadeemia Päästekolledži Päästekoolis (2004), instruktorikursus Kaitseliidu Koolis (2005), treenerikursus Kaitseliidu Koolis (2006), Virumaa operatiivteenistuste koostöökursus Tapa Väljaõppekeskuses (2008), inglise keele intensiivkursus Tapa Väljaõppekeskuses (2008).

**AMETIKOHA- JA ORGANISATSIONISPETSIFIILISED KURSUSED
MENTORITE BAASKURSUS (PILOOTKURSUS)**

SIHTGRUPP

VABATAHTLIKUD

TEENISTUJAD

- Väljaõppeinstruktor
- Naiskodukaitse instruktor
- Malevate personalitöödajad
- Mentoriks valitud isik / mentori kandidaat
- Mentorprogrammi koordinaator

TEEMA: Mentori koolitus.

EESMÄRK: Kursuse eesmärk on valmistada ette mentoreid, kes hakkavad nõustama vabatahtlike juhte, instruktoreid ja uusi liikmeid.

SISU

- Nõustamisprotsess ja nõustaja põhiõskused (tähelepanuoskused, mõjutamisoskused, nõustamisuhete kvaliteeti mõjutavad oskused).
- Nõustamistehtnikad.
- Eetilised küsimused nõustamisel.

EELDUSKURSUSED: Puuduvad.

KOHT: Alu

AEG

Nädal	Algus	Lõpp
17	17. märtsil kell 10	18. märtsil kell 16

KONTAKT

Ametikoht	Nimi	Telefon	Meiliaadress
Noorte Kotkaste ja Kodutütarde kursuste koolituspetsialist	Margus-Tarmo Pihlakas	717 9371, 5615 3166	margus-tarmo.pihlakas@kaitseliit.ee

VANEMSEERSANT (RESERVIS) ANDRES OTS

Kaitseliidu Harju maleva instruktor-koolitaja

Sündinud 27. novembril 1965, omandanud keskerihariduse J. Gagarini nim Närdissohvooostehnikumis, omandab kutsepedagoogika eriala Tallinna Ülikoolis.

Teenistuskäik: Ajateenistus Nõukogude armees (1986–1988).

Kaitseliidu Saaremaa maleva vabatahtlik rühmaülem (1991–1999), Saaremaa maleva nooremstruktor (1999–2005), Harju maleva nooremstruktor, nooremallohvitseride kursuse ülem (2005–2006), Harju maleva instruktor-koolitaja, nooremallohvitseride kursuse ülem (2008).

Läbitud kaitseväge ja Kaitseliidu kursused: instruktorikursus (2000), sissinstruktori kursus (2000), objektiivkaitse instruktori kursus (2000), kriisjuhtimise kursus (2000), tankitõrjekursuse taktika kursus (2002), reservjalaväerühma ülem kursus Kaitseväge Ühendatud Õppeasutustes (2002), väljaõppetehnoloogia kursus (2003), õpetajakursus (2003), formeerimisinstruktori täiendkoolitus (2004), laskeinstruktori kursus tankitõrjegranaadiheitjast Carl Gustav (2004).

PROAKTIIVSE MEEDIASUHTLUSE KURSUS (PILLOOTKURSUS)

SIHTGRUPP

VABATAHTLIKUUD

TEENISTUJAD

- Kaitseliidu ja Kaitseliidu peastaabi juhtkond
- Peastaabi osakonnajäem
- Eriorganisatsioonid juht
- Malevapealik
- Maleva staabiülem

TEEMA: Proaktiivne meediaga suhtlemine.

ESMÄÄRK: Kursuse lõpetanud on teadmised ja oskused suhtlemiseks meediaga olukorras, kus kontakti initsiaator on Kaitseliit ja kontakti iseloom on üldjuhul mõlemapoolselt positiivne.

SISU

- Raamid meediaga suhtlemisel (Kaitseliidu meediasuhtluse kord ja seadusandlus).
- Ajakirjanduslik kirjatehnika (praktiline meediaplaani koostamine, praktilised oskused erinevates ajakirjanduslikes žanrides, intervjuu andmise tehnikad jms).
- Meedia ohjamine (kontakti loomine, hoidmine, suhete edendamine).

ELLDUSKURSUSED: Puuduvad.

KOHT: Alu

AEG

Nädal	Algus	Lõpp
23	1. juunil kell 10	3. juunil kell 16

KONTAKT

Ametikoht	Nimi	Telefon	Meiliadress
Naiskodukaitse kursuste koolitusspetsialist	Nele Sarrapik	717 9376, 5664 5581	nele.sarrapik@kaitseliit.ee

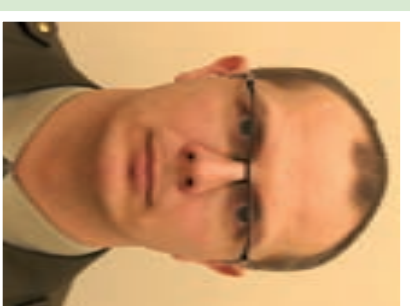
VANEMSEERSANT RAINER RISTIMETS

Kaitseliidu Kooli sõjaväelise juhtimise õppesuuna nooreminstruktor

Sündinud 20. veebruaril 1976, kesk-eriharidus (politsei vanemametnik).

Kaitseliidus Pärnumaa maleva tegevliige (al 1998), Pärnumaa maleva korrapidaja (2001–2008), Pärnumaa maleva majanduspealiku kt (2006–2008), Kaitseliidu Kooli sõjaväelise juhtimise õppesuuna nooreminstruktor (al 01.05.2008).

Läbitud kaitseväge ja Kaitseliidu kursused: Kaitseliidu baasväljaõppekursus (2000), Pärnu Üksik-jalaväepataljoni nooremallohvitseride kursus (tankitõrje: 2001), ellujäämisinstruktori kursus (suvine, talvine: 2002), instruktorikursus Kaitseliidu Koolis (2002), ellujäämisinstruktori kursus "Ellujäämine asulas" (2003), laskeinstruktori kursus (2004), instruktori treeneri kursus Kaitseliidu Koolis (2006), reservvanemallohvitseri kursus Kaitseliidus (2006–2007), juhtimiskursus I Kaitseliidu Koolis (2007), juhtimiskursus II Kaitseliidu Koolis (2007), lõhkematerjalide käitlemise alane väljaõpe (2007).

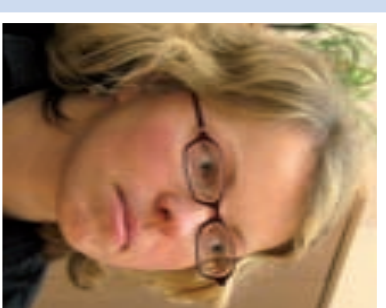
NELE SARRAPIK

Kaitseliidu Kooli Naiskodukaitse kursuste koolitusspetsialist

Sündinud 17. veebruaril 1981, lõpetanud Tartu Ülikooli loodusgeograafia ja maastikuköloogia bakalaureuse-na.

Naiskodukaitse Tartu ringkonna tegevliige (al 2001), Tartu jaoskonna aseesinaine (2003–2004), Tartu jaoskonna esinaine (2004–2005), Tartu ringkonna esinaine (2005–2008), Kaitseliidu Kooli koosseisuvälise instruktor (2005–2007), Kaitseliidu Kooli Naiskodukaitse kursuste koolitusspetsialist (al 01.01.2008).

Läbitud kaitseväge ja Kaitseliidu kursused: Naiskodukaitse baasväljaõppekursus (2000), Kaitseliidu baasõppekursus (2001), formeerimiskursus (2002), jaoskonna esinaine kursus Kaitseliidu Koolis (2003), juhtimiskursus I Kaitseliidu Koolis (2003), jaoskonna esinaine kursuse täiendkoolitus Kaitseliidu Koolis (2003), juhtimiskursus II Kaitseliidu Koolis (2003), ellujäämisinstruktori kursus Rootsis (2004), juhtimiskursuse I koolitajakursus Kaitseliidu Koolis (2005), juhtimiskursuse II koolitajakursus Kaitseliidu Koolis (2005), instruktorikursus Kaitseliidu Koolis (2006), instruktori treeneri kursus Kaitseliidu Koolis (2008), väljaõpetehnoloogია kursus Kaitseliidu Koolis (2008).

KURSUSTE ÜLEMAD

NOOREMLEITNANT DEIV BOGENS

Kaitseliidu Kooli sõjaväelise juhtimise õppesuuna instruktore

Sündinud 4. aprillil 1964, lõpetanud Tallinna Ülikooli haridusteaduste bakalaureusena.

Kaitseliidus vabatahtlik üksikrühma pealik (al 1990), tegevteenistuses Alutaguse maleva Narva malevkonna pealik (al 1995), Narva malevkonna väljaõppeinstruktore (1998), instruktore-allohvitser (2001), nooreminstruktore (2003), nooremallohvitseride kursuste ülem (2004–2008), Kaitseliidu Kooli sõjaväelise juhtimise õppesuuna instruktore (2008).

Läbitud kaitseväge ja kaitseliidu kursused: taktikaõppekursus Kuperjanovi Üksik-jalaväepataljoni (1996), baaskoolitus USA Rahvuskaardis (1996), sissioppekursus Kaitseliidus (1996), juhtimiskursus Taani Kodukaitse Akadeemias (1997), instruktorkursus Taani Kodukaitse Akadeemias (1997), vanemallohvitseri kursus Kaitseväge Võru Lahingukoolis (1998), juhtimiskoolitus *Royal Welsh Regiment*'is (2000), kompaniitulema ja vahekohtuniku kursus Kaitseliidus (2000), rühmapealiku baaskursus Kaitseliidus (2003–2004), riigikaitseõpetaja kursus Tallinna Ülikoolis ja Kuperjanovi Üksik-jalaväepataljonis (2007).

NOOREMLEITNANT (RESERVIS) AIVAR PILV

Kaitseliidu Kooli õppekava arenduse spetsialist

Sündinud 14. jaanuaril 1978, keskharidus.

Kaitseliidus tegevliige (al 2000), jalaväerühma pealik (2000), noortühma pealik (2001), Juniorkompanii pealik (2001), malevkonnapealiku abi (2004), malevkonnapealik (tähtajaliselt; 2005), malevkonnapealiku abi (2006).

Läbitud kaitseväge ja kaitseliidu kursused: Kaitseväge Võru Lahingukool (1996), kaadrisõduri kursus (*Military Training Course*) Rahuoperatsioonide Keskuses (2000–2001), reservjalaväerühma ülema kursus Kaitseväge Ühendatud Õppeasutustes (2002), reservohvitseride täiendkursus (pataljoni staabitöö protseduurid) Kaitseväge Võru Lahingukoolis (2005), reservohvitseride täiendkursus (kompanii juhtimine) Kaitseväge Võru Lahingukoolis (2006), avaliku esinemise kursus Kaitseliidu Koolis (2008), väljaõppetehmoloo-gia kursus Kaitseliidu Koolis (2008).

ADMINISTREERIMISKURSUS NAISKODUKAITSE VABATAHTLIKULE JUHILE

SIHTGRUPP

VABATAHTLIKUD

TEENISTUJAD

- Naiskodukaitse ringkonna esinaine, aseesinaine, juhatusel
- Naiskodukaitse ringkonna esinaine, aseesinaine, juhatusel
- Naiskodukaitse jaoskonna esinaine, aseesinaine, juhatusel
- Naiskodukaitse erialagrupi juht
- Naiskodukaitse kesk- ja ringkonna revisjonikomisjoni liige

TEEMA: Administreerimine.

EESMÄRK: Kursuse lõpetanutel on teadmised, oskused ja hoiakud oma üksuse tegevuse nõuete kohaseks ja otstarbekaks administreerimiseks.

SISU

- Asjaajamiskord.
- Dokumentide vormistamine.
- Liikmeskonnaga seotud protseduurid.
- Ergutused ja esildised.
- Aruandlus.
- Koosolekud.
- Tööplaan.
- Ürituse planeerimine.

EELDUSKURSUSED: Naiskodukaitse BVÕ I moodul.

MÄRKUSED

- Kursus koosneb kaugõppest ja statsionaarõppest.
- Kursusele eelneb kaugõppevormis kodutöö.

KOHT: Alu

AEG

Nädal	Algus	Lõpp
20	15. mail kell 17	17. mail kell 14

KONTAKT

Ametikoht	Nimi	Telefon	Meiliaadress
Naiskodukaitse kursuste koolitusspetsialist	Nele Sarrapik	717 9376, 5664 5581	nele.sarrapik@kaitseliit.ee

KAITSELIIDU MALEVKONNAPALIKU KURSUSE I MOODUL (PILOOTKURSUS)

SIHTGRUPP

VABATAHTLIKUD	TEENISTUJAD
<ul style="list-style-type: none"> ■ Malevkonnapealik ■ Üksikkompanii pealik ■ Üksuste erialapealikud vastavas valdkonnas 	-

TEEMA: Malevkonna/üksikkompanii juhtimine.

EESMÄRK: Kursuse eesmärk on vial Kaitseliidus malevkondade juhtimine ühtselele alustele, läh- tudes rahu-, kriisi- ja sõjajaia ülesannetest, mis tagaks kogu organisatsioonis sarnased hoiakud, aru- saamad ja kompetentsid.

SISU

- Organisatsioonitõpe.
- Asjaajamisõpe.

EELDUSKURSUSED: Puuduvad.

MÄRKUSED

- Kursus koosneb kaugõppest ja kolmest stationaarõppemoodulist.
- Igaie stationaarõppemoodulile eelneb kaugõppevormis kodutõõ.

KOHT: Alu

AEG

Nädal	Algus	Lõpp
21	22. mail kell 18	24. mail kell 15

KONTAKT

Ametikoht	Nimi	Telefon	Meiliaadress
Õppekava arenduse spetsialist	Aivar Pihv	5349 5363	aivar.pihv@kaitseliit.ee

NAISKODUKAITSE JA KAITSELIIDU VÄLİKOKAKAKURSUS

SIHTGRUPP

VABATAHTLIKUD	TEENISTUJAD
<ul style="list-style-type: none"> ■ Naiskodukaitse tootlusgruppi liige ■ Kaitseliidu välükõõgi meeskonna liige 	-

TEEMA: Toitlustamine välititingimustes.

EESMÄRK: Kursuse lõpetanutel on teadmised, õskused ja hoiakud tegutsemiseks välükokana.

SISU

- Taotluse koostamine.
- Toitudainete transpordi korraldamine.
- Toitlustusjääkide käitlemine.
- Välükõõgi formeerimine, deformeerimine ja ekspluataerimine.
- Tõõ korraldamine välükõõgis.
- Toitlustamine.
- Tervishoid.
- Toitlustamise ertitingimused lahinguolukorras.

EELDUSKURSUSED: Naiskodukaitsjatei NKK BVÕ.

MÄRKUSED: Kursus koosneb kahest stationaarõppenädalavahetusest ja õppepraktikast.

KOHT: Jõhvi

AEG

Nädal	Algus	Lõpp	Üritus
17	23. aprillil kell 19.30	26. aprillil kell 16	Naiskodukaitse ja Kaitseliidu välükokakursuse 1. nädalavahetus
20	15. mail kell 19.30	17. mail kell 16	Naiskodukaitse ja Kaitseliidu välükokakursuse 2. nädalavahetus

KONTAKT

Ametikoht	Nimi	Telefon	Meiliaadress
Naiskodukaitse instruktor	Maire Laht	557 7413	maire.laht@kaitseliit.ee

VABATAHTLIKU NOORTEJUHI KURSUS

SIHTGRUPP

VABATAHTLIKUD	TEENISTUJAD
<ul style="list-style-type: none"> ■ Kodutütard rühmavanem ■ Noorte Kotkaste rühmapealik 	-

TEEMA: Kaitseleidu vabatahtliku noortejuhi koolitus.

EESMÄRK

- Kursuse põhieesmärk on Kaitseleidu vabatahtliku noortejuhi teadmiste, oskuste ja hoiakute viimine tasemele, mis võimaldaks tal iseseisvalt läbi viia koondusi ja välilaagreid.
- Kursuse osaeesmärk on anda vabatahtlikule noortejuhile teadmised noorsootöö ja lastekaitse seadusandlusest ning Kaitseleidu noorteorganisatsioonides aruandlusele esitatavatest põhinõuetest.

SISU

- Noorsootöö ja lastekaitse.
- Rühma tööplaani koostamine.
- Noorte Kotkaste ja Kodutütard põhikirjad.
- Töökoondus ja pidulik koondus.
- Välilaagri ettevalmistamine ja läbiviimine.

EELDUSKURSUSED: Puuduvad.

MÄRKUSED

- Kursus koosneb kahest statsionaarõppenädalavahetusest ja õppepraktikast.
- Õppepraktika sooritatakse kodumalevas ja praktika raames tuleb läbi viia üks koondus ja korraldada üks välilaager.

KOHT: Lõuna-Eesti

AEG

Nädal	Algus	Lõpp	Üritus
10	6. märts	8. märts	Vabatahtliku noortejuhi kursuse 1. nädalavahetus
14	3. aprill	5. aprill	Vabatahtliku noortejuhi kursuse 2. nädalavahetus

KONTAKT

Ametikoht	Nimi	Telefon	Meiliaadress
Noorteinstruktor	Eve Täht	782 8284	eve.taht@kaitseliit.ee

ISIKUSLIIKLU ARENGUT JA EESTVEDAMISOSKUSI ARENDAVAD KURSUSED

JUHTIMISKURSUS I

SIHTGRUPP

VABATAHTLIKUD	TEENISTUJAD
<ul style="list-style-type: none"> ■ Malevkonnapealik ■ Üsikkompaniij pealik ■ Rühmapealik ■ Naiskodukaitse ringkonna esinaine, aseesinaine ■ Naiskodukaitse jaoskonna esinaine 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Peastaabi osakonnajuhataja ■ Peastaabi jaoskonnajuhataja ■ Malevapealik ■ Staabi juhataja ■ Väljaõppeinstruktor ■ Naiskodukaitse instruktor ■ Noorteinstruktor ■ Personalitöö juhataja ■ Referent

TEEMA: Sotsiaalsete ja kommunikatiivsete oskuste arendamine.

EESMÄRK: Tutvustada osalejatele koostöös tekkivate inimsuhete tähendust ning võimaldada isiklike elamuste ja kogemuste kaudu mõista suhtlemisoskuste tähtsust juhtimisel.

SISU

- Enimlevinud kommunikatsiooniprobleemid ja nende põhjused. Efektiivse kommunikatsiooni eeldused.
- Individuaalsed toimingimused ja nende tähtsus sobivate töötingimuste loomisel.
- Tingimused, mis mõjutavad motivatsiooni ja teisi sotsiaalpsühholoogilisi suhteid gruppis.
- Ootused juhi rollile ja nende tähendus koostööle organisatsioonis. Vaated inimolemusele ja juhi suhtumisest tulenevad käitumismallid organisatsioonis.
- Juhtimisstiilid.
- Juhtimisalased eeldused grupi ressursside optimaalseks rakendamiseks.

EELDUSKURSUSED: Puuduvad.

KOHT: Alu

AEG

Nädal	Algus	Lõpp
5	26. jaanuaril kell 18	30. jaanuaril kell 16

KONTAKT

Ametikoht	Nimi	Telefon	Meiliaadress
Inimressursi arendamise õppesuuna juhataja	Merle Kodu	505 6766	merle.kodu@kaitseliit.ee

JUHTIMINE 1 PRAKTIKAS

SIHTGRUPP

VABATAHTLIKUD

- Rühmapaalik
- Rühmapaaliiku abi
- Jaopaalik
- Naiskodukaitse ringkonna esinaine, aseesinaine, juhatuselige
- Naiskodukaitse jaoskonna esinaine, aseesinaine, juhatuselige
- Naiskodukaitse erialagrupi juht

TEENISTUJAD

-

TEEMA: Ülesandepõhine juhtimine.

EESMÄRK: Kursus annab teadmisi, oskusi ja hoiakud, mis võimaldavad ülesannete täitmisel paremini kasutada grupi ressurse ja juhtimistehnoloogiat.

SISU

- Iseäranis vastuvõtmine eesmärgi täitmiseks.
- Juhtimistehnoloogiate kasutamine.
- Töö- ja tootmisprotsessid.
- Ostarbekohane kommunikatsioon.
- Grupi ressursside kasutamine.
- Grupi normide määratlemine.
- Kontroll arendusvahendina.
- Allohvitseri juhtimise allüksuses.
- Väärtuslike tagasiside ja eneserefleksioon.

EELDUSKURSUSED: Puuduvad.

KOHHT: Alu

AEG

Nädal	Algus	Lõpp
9	27. veebruaril kell 17	1. märtsil kell 14.30

KONTAKT

Ametikoht	Nimi	Telefon	Meiliaadress
Inimressursi arendamise õppesuuna juhataja	Merle Kodu	505 6766	merle.kodu@katselift.ee

STAABIASSISTENDI BAASKURSUS (PILOOTKURSUS)

SIHTGRUPP

VABATAHTLIKUD

- Staabiassistendi kohale määratud või planeeritud naiskodukaitse või kaitsepolitsei

TEENISTUJAD

-

TEEMA: Staabiassistendi väljaõpe.

EESMÄRK: Kursuse läbimise on suurel määral tähtsustada staabiassistendi ülesannete muutuvas oludes sõja- ja rahuaja üksuste ning allüksuste staabide erinevates sektiivides.

SISU

- Riigikaitse struktuur ja juhtimine.
- Staabi olemus ja funktsioonid.
- Lahingudokumentatsioon.
- Töö topograafilise kaardiga.
- Sideõpe.

EELDUSKURSUSED

- Naiskodukaitse BVO.
- Kaitsepolitsei SBKK.

MÄRKUSED

- Kursus koosneb kahest staabiassistendi baaskursuse 1. nädalavahetusest.
- Kursuse staabiassistendi baaskursuse 2. nädalavahetusest.

KOHHT: Lõuna-Eesti

AEG

Nädal	Algus	Lõpp	Üritus
11	13. märts	15. märts	Staabiassistendi baaskursuse 1. nädalavahetus
16	17. aprill	19. aprill	Staabiassistendi baaskursuse 2. nädalavahetus

KONTAKT

Ametikoht	Nimi	Telefon	Meiliaadress
Naiskodukaitse instruktor	Merit Maask	782 8289, 528 4474	merit.maask@katselift.ee

KAITSELIDU KOOLI EGIIDI ALL KORRALDATAVAD KURSUSED NOOREMALLOWITSERI KURSUS KAITSELIIDUS (NAKKI VIII)

SIHTGRUPP

VABATAHTLIKUD	TEENISTUJAD
<ul style="list-style-type: none"> Jaopealik 	-

TEEMA: Nooremallohvitseri väljaõpe.

EESMÄRK: Kursuse eesmärk on anda teadmised, oskused ja hoiakud, mis vastavad jalaväejaos ülemaja, rahuaja struktuuris jaopealiku ametikoha nõuetele.

SISU

- Taktika alused.
 - Administreerimisõpe.
 - Jaos lahingtegevuse juhtimise õpe.
- Kursuse raames läbitakse juhtimine 1 praktikas ja instruktorkursus.

EELDUSKURSUSED: SBKKI või SBK.

MÄRKUSED: Kursus koosneb kümnest statsionaarõppenädalavahetusest ja taktikanädalast.

KOHT: Jõhvi, Tallinn, Alu

AEG

Nädal	Algus	Lõpp	Kursus
2	9. jaanuar	11. jaanuar	NAKKI Alutaguse malevas 5. nädalavahetus
4	23. jaanuar	25. jaanuar	NAKKI Harju malevas 5. nädalavahetus
6	6. veebruar	8. veebruar	NAKKI Alutaguse malevas 6. nädalavahetus
7	13. veebruar	15. veebruar	NAKKI Harju malevas 6. nädalavahetus
9	27. veebruar	1. märts	NAKKI Alutaguse malevas 7. nädalavahetus
10	6. märts	8. märts	NAKKI Harju malevas 7. nädalavahetus
12	20. märts	22. märts	NAKKI Alutaguse malevas 8. nädalavahetus
14	3. aprill	5. aprill	NAKKI Alutaguse malevas 9. nädalavahetus
14	3. aprill	5. aprill	NAKKI Harju malevas 8. nädalavahetus
18	1. mai	3. mai	NAKKI Harju malevas 9. nädalavahetus
20	15. mai	17. mai	NAKKI Alutaguse malevas 10. nädalavahetus
21	18. mai	24. mai	NAKKI Alutaguse malevas taktikanädal
21-22	22. mai	31. mai	NAKKI Harju malevas 10. nädalavahetus ja taktikanädal

KONTAKT

Tegevusvaldkond	Nimi	Telefon	Meiliaadress
NAKKI Alutaguse malevas	Tarmo Anton	336 4285, 525 5437	tarmo.anton@kaitseliit.ee
NAKKI Harju malevas	Andres Ots	650 3246, 534 8432	andres.ots@mil.ee

JUHTIMINE 2 PRAKTIKAS

SIHTGRUPP

VABATAHTLIKUD	TEENISTUJAD
<ul style="list-style-type: none"> Malevkonnapealik Üksikkompanii pealik Rühmapealik Naiskodukaitsese ringkonna esinaine, aseesinaine, juhatuse liige Naiskodukaitsese jaoskonna esinaine, aseesinaine, juhatuse liige Naiskodukaitsese erialagrupi juht 	-

TEEMA: Eestvedamisoskuste arendamine.

EESMÄRK: Anda juurde teadmisi ja praktilisi oskusi inimressursi suunamiseks ja juhtimiseks ning suhtlemisviiside laiendamiseks erinevuste põhimõttel.

SISU

- Koosoleku juhtimise elemendid.
- Probleemide lahendamine ja käsitlemine.
- Konfliktide lahendamine.
- Arenguveestluse läbiviimine.
- Meeskonnana toimimine.

EELDUSKURSUSED: Juhtimine 1 praktikas.

KOHT: Alu

AEG

Nädal	Algus	Lõpp
13	27. märtsil kell 19	29. märtsil kell 14,30

KONTAKT

Ametikoht	Nimi	Telefon	Meiliaadress
Inimressursi arendamise õppesuuna juhataja	Merle Kodu	505 6766	merle.kodu@kaitseliit.ee

AVALIKU ESINEMISE KURSUS I (PRESENTATSIOON)

SIHTGRUPP	TEENISTUJAD
VABATAHTLIKUD	-
<ul style="list-style-type: none"> ■ Malevkomnapaalik ■ Üksikkompani'i pealik ■ Propagandapealik ■ Naiskodukaitse ringkonna esinaine, aseesinaine ■ Naiskodukaitse jaoskonna esinaine, aseesinaine ■ Naiskodukaitse erialagrupi juht ■ Noorte Kotkaste rühmapaalik ■ Kodutütarde rühmanavem 	

TEEMA: Avalik esinemine.

EESMÄRK: Kursuse eesmärk on anda teadmisi ja oskusi esitluse kavandamiseks ja esitamiseks ning oma organisatsiooni esindamiseks.

SISU

- Ettekande eesmärgi määratlemine ja ajakava koostamine.
- Ettekande kirjutamine lähtuvalt kõne eesmärgist ja kuulajaskonnast.
- Esitlusmeetodi valimine.
- Ruumilementide ostarbekas paigutamine.
- Tehniliste abivahendite kasutuskorda seadmine.
- Oma isiku kasutamine esinemise mõju suurendamiseks (kehahoid, žestid, miimika, silmside kuulajaskonnaga, häälekasutus, väljumuse korrasdamine).

EELDUSKURSUSED: Puuduvad.

MÄRKUSED

- Kursus koosneb kaugõppest ja stationaarõppest.
- Kursuse stationaarsale eelneb kaugõppevormis kodutöö.

KOHT: Alu

AEG

Nädal	Algus	Lõpp
16	17. aprillil kell 18	19. aprillil kell 15

KONTAKT

Ametikoht	Nimi	Telefon	Meiliaadress
Naiskodukaitse kursuste koolituspetsialist	Nelle Sarrapik	717 9376, 5664 5581	nelle.sarrapik@kaitseleit.ee

LASKEINSTRUKTORI KURSUSE I ETAPP (ÕPPELASKMINE)

SIHTGRUPP	TEENISTUJAD
VABATAHTLIKUD	
<ul style="list-style-type: none"> ■ Kompanipealik ■ Rühmapaalik ■ Rühmanavem ■ Jaopealik 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Väljaõppeinstruktor ■ Relvur

TEEMA: Õppelaskmiste läbiviimine.

EESMÄRK: Väljaõppe annab teadmised, oskused ja hoiakud viala läbi jaosuurse üksuse õppelaskmisi ühest relvaliigist (kuni 20 mm käsituliirevad) ning olla tulepostitsiooni kontrollijaks jaosuurse üksuse lahinglaskmiste läbiviimisel (kuni 20 mm käsituliirevades).

SISU

- Õppelaskmiste planeerimine.
- Ohutushoid õppelaskmiste planeerimisel ja läbiviimisel.
- Laskesjandus, laskeväljaõppe ja üldine ohutustehnika relvade käsitlemisel.

EELDUSKURSUSED

- Sooritatud ohutustehnika eksam kaitseväge ja Kaitseliidu väljaõppe üldiste ohutuseeskirjade laskeväljaõpet käsitletavate lisade põhjal vähemalt hindale rahuldav.
- Läbitud esmaabikursus (vähemalt mahus 16 tundi).
- Läbitud instruktorkursus/-õpe.
- Sooritatud relvaeksam (tabelrelvastusse kuuluv kuni 20 mm käsituliirelv) vähemalt hindale rahuldav.

MÄRKUSED

- Kursus koosneb kaugõppest, stationaarõppest ja õppepraktikast.
- Kursuse stationaarsale eelneb kaugõppevormis kodutöö.
- Kursuse stationaarsale järgneb õppepraktika malevas.

KOHT: Männiku

AEG

Nädal	Algus	Lõpp
21	19. mail kell 20	24. mail kell 15

KONTAKT

Ametikoht	Nimi	Telefon	Meiliaadress
Nooreminstruktor	v-sirs Rainer Ristimets	717 9390, 520 3407	rainer.ristimets@kaitseleit.ee

SÕJAVÄELISE JUHTIMISE TÄIENDKURSUSED SÕJAJAPIDAMINE TALVETINGIMUSTES

SIHTGRUPP

VABATAHTLIKUD	TEENISTUJAD
<ul style="list-style-type: none"> ■ Malevkonnapealik ■ Kompaniipealik ■ Rühmapealik ■ Jaopealik 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Väljaõppeinstruktor

TEEMA: Sõjajapdamine talvetingimustes: täiendkursus allüksuse ülematele.

EESMÄRK: Väljaõpe annab teadmised, oskused ning hoiakud oma alluvate juhendamiseks ja kontrollimiseks sõjajapdamise talviste erisuste osas, tagades allüksuse võitlusvõime.

SISU

- Riitumine talvetingimustes.
- Tervishoid talvetingimustes.
- Rännak talvetingimustes.
- Majutuse talvised eripärad.
- Taktika talvised eripärad.

EELDUSKURSUSED: NAK, ROK(R), ROK(K), RVAK (R) või muu vastava taseme kursus.

MÄRKUSED: Kursus koosneb kahest statsioonarõppenädalavahetusest.

KOHT: Alu

AEG

Nädal	Algus	Lõpp	Üritus
5	30. jaanuaril kell 19	1. veebruaril kell 17	Sõjajapdamine talvetingimustes 1. nädalavahetus
7	13. veebruaril kell 19	15. veebruaril kell 17	Sõjajapdamine talvetingimustes 2. nädalavahetus

KONTAKT

Ametikoht	Nimi	Telefon	Meiliaadress
Nooreminstruktor	v-srs Rainer Ristimets	717 9390, 520 3407	rainer.ristimets@kaitseliit.ee

KOOLITAMISOSKUSI JA VÄLJAÕPPE JUHTIMISE OSKUSI ARENDAVAD KURSUSED

INSTRUKTORIKURSUS

SIHTGRUPP

VABATAHTLIKUD	TEENISTUJAD
<ul style="list-style-type: none"> ■ Laskeinstruktori kursuse kandidaadid ■ Nooremallohvitseri kursusel osalejad 	-

TEEMA: Instrueeriv õpetamine.

EESMÄRK: Kursuse eesmärk on anda oskused efektiivse õppetunni läbiviimiseks.

SISU

- Eesmärgipärase klassitunni metoodiline kavandamine ja ettevalmistamine.
- Eesmärgipärase instrueeriva ja harjutava klassitunni läbiviimine.
- Õppijakeskse meetodite kasutamine õppetöö läbiviimiseks.
- Oma õpivajaduste reflekteerimine.
- Aitava ja arengupotentsiaalile suunatud tagasiside andmine.

EELDUSKURSUSED: SBKkl või SBK.

MÄRKUSED

- Kursus koosneb kaugõppest ja kahest statsioonarõppenädalavahetusest.
- Kursuse statsioonarosalale eelneb kaugõppevormis kodutöö.

KOHT: Alu

AEG

Nädal	Algus	Lõpp	Üritus
7	13. veebruaril kell 19	15. veebruaril kell 15	Instruktorikursuse 1. nädalavahetus
10	6. märtsil kell 19	8. märtsil kell 15	Instruktorikursuse 2. nädalavahetus

KONTAKT

Ametikoht	Nimi	Telefon	Meiliaadress
Inimressursi arendamise õppesuuna juhataja	Merle Kodu	505 6766	merle.kodu@kaitseliit.ee

INSTRUKTORI TREENERI KURSUS

SIHTGRUPP

VABATAHTLIKUD

- Instruktorikursuse vastava soovituslega lõpetanud kursustlane

TEENISTUJAD

- Instruktorikursuse vastava soovituslega lõpetanud kursustlane
- Maleva vabatahtlike instruktorite juhendaja

TEEMA: Õppearingute läbiviimine.

EESMÄRK: Kursus annab juhtimis- ja instruktorikursuste õpetajatele ning malevas vabatahtlike instruktorite juhendajana tegutsesjatele võimaluse tutvuda Kaitseliidus esitatavate nõuete ja ootustega.

SISU

Tegemist on instruktorikursuse jätkukursusega, mis sisaldab järgmisi punkte:

- erinevate tasemetega/diferentseeritud õppetöö väljaselgitatud eelteadmiste alusel;
 - individuaalne abi ja juhendamine;
 - enesega vastandamise meetodi kasutamine;
 - videotagasiside kasutamine arengu eesmärgi;
 - inimloomuse tundmine ja selle mõju õppetööle;
 - isikliku autoriteedi saavutamise kvaliteedi ja tunnustuse kaudu;
 - tegevusele hinnangute andmine määratletud kriteeriumide raames;
 - kaasvastutus oma arengu eest.
- Süvendatakse ka õppetöö ettevalmistamise ja läbiviimise oskusi.

EELDUSKURSUSED: Instruktorikursus.

MÄRKUSED

- Kursus koosneb kaugõppest, stationaarõppest ja õppepraktikast.
- Kursuse stationaarosale eelneb kaugõppevormis kooditöö.
- Kursuse stationaarosale järgneb õppepraktika Instruktorikursuse raames.

KOHT: Alu

AEG

Nädal	Algus	Lõpp
19	4. mail kell 10	6. mail kell 16

KONTAKT

Ametikoht	Nimi	Telefon	Meiliaadress
Inimressursi arendamise õppesuuna juhataja	Merle Kodu	505 6766	merle.kodu@katseliit.ee

SÕJAVÄELISE JUHTIMISE TASEMEKURSUSED
RESERVVANEMALLOHVITSERI KURSUS KAITSELIIDUS (RÜHMAVANEM)
(RVAKKI(R) III)

SIHTGRUPP

VABATAHTLIKUD

- Rühmapealiku abi

TEENISTUJAD

-

TEEMA: Reservvanemallohvitseri väljaõpe.

EESMÄRK: Kursuse eesmärk on anda teadmised, oskused ja hoiakud, mis vastavad jalaväerühma vanema, rahuaja struktuuris rühmapealiku abi ametikohta nõuetele.

SISU

- Lahingutegevuse võime tagamine.
- Lahingutegevuse juhtimise õpe.
- Administreerimine.
- Lõpuharjutus.

EELDUSKURSUSED

- NAKKI, NAK muu jaotulema kvalifikatsioon andnud kursus.
- Instruktorikursus (soovitavalt).
- Juhtimine 1 praktikas (soovitavalt).

MÄRKUSED

- Kursus koosneb kümnest stationaarõppenädalavahetusest ja taktikanädalast.
- Kursusele järgneb teenistuspraktika.

KOHT: Alu

AEG

Nädal	Algus	Lõpp	Üritus
4	23. jaanuaril kell 19.30	25. jaanuaril kell 17	RVAKKI (R) 6. nädalavahetus
8	20. veebruaril kell 19.30	22. veebruaril kell 17	RVAKKI (R) 7. nädalavahetus
10	6. märtsil kell 19.30	8. märtsil kell 17	RVAKKI (R) 8. nädalavahetus
12	20. märtsil kell 19.30	22. märtsil kell 17	RVAKKI (R) 9. nädalavahetus
16	17. aprillil kell 19.30	19. aprillil kell 17	RVAKKI (R) 10. nädalavahetus
20	13. mail kell 19.30	17. mail kell 17	RVAKKI (R) taktikanädal
24	13. juunil kell 11	13. juunil kell 13	RVAKKI (R) III kursuse lõpetamine

KONTAKT

Ametikoht	Nimi	Telefon	Meiliaadress
Instruktor	n-tln Deiv Bogens	717 9383, 527 7944	deiv.bogens@katseliit.ee

Kadetikogu esimees peab jõudma mitmesse kohta korraga

Tekst: MIHKEL LOIDE

Tallinna maleva Toompea malevkonna liige Ivo Peets veedab suurema osa oma ajast mitte kodumaleva, vaid hoopis Tartu malevaga sama katuse all Riia mäel. Asutus, millega kadettveebel Peets end püsivalt on sidunud, on hoopis teine. Kadettveebel Ivo Peets on nimelt Kaitseväe Ühendatud Õppeasutuste (KVÜÖA) kadetikogu esimees. “Et Tartu malev on kohe käeulatuses, katsume kadettidega malevlastele nende tegemistes vajadusel abiks olla,” räägib kadettveebel Peets. “Tihti aitame läbi viia väljaõpet, vahel anname lihtsalt head nõu.”

KADETIKOGU PÕHITEGEVUS – ÜLIÕPILASELU KORRALDAMINE

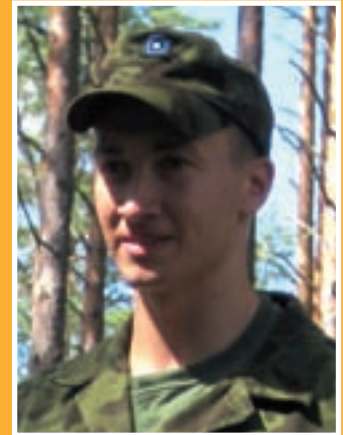
Kaitseväe Ühendatud Õppeasutused on Eesti ainus kõrgkool, mis koolitab ohvitseri kaitseväele ja Kaitseleiidule. Paljudel siia kooli õppima tulnud noortel meestel, aga ka naistel on varasem riigikaitse kogemus Kaitseleiidust. Kui Kaitseleiid süstib isamaaliselt meelestatud noorele juba militaarpisiku sisse ja kui tal tekib ka sõjalise juhtimise vastu huvi, ongi loogiline jätk õpingud KVÜÖA Kõrgemas Sõjakoolis.

“Kadettide elu on hea, õppimisvõimalused eeskujulikud ja ka vaba aja sisustamisega ei teki probleeme,” selgitab kadettveebel Peets. Suuresti sellega KVÜÖA kadetikogu tegelebki – otsib võimalusi kadettide eluolu parandamiseks, kui selleks vajadus tekib, ja pakub võimalusi ka õppetööst vabal ajal kõrgkooli õppurile kohaseid tegevusi viljelda. Näiteks on kadetikogu ülesandeks teiste kõrgkoolide üliõpilaskondadega suhtlemine ja ühistel aruteludel osalemine. Üheks käesoleva aasta olulisimaks saavutuseks selles vallas peabki kadettveebel Peets Kaitseväe Ühendatud Õppeasutuste saamist Eesti Üliõpilaskondade Liidu täieõiguslikuks liikmeks.

KADETTVEEBEL IVO PEETS:

Lõpetasin Tallinna Arte gümnaasiumi. Ajateenistusse läksin oma soovi kohaselt Kuperjano vi Üksik-jalaväepataljoni. Oli selline põhimõte, et ei tahtnud Tallinnas kodu lähedal olla.

Sõjakooli soovitan tulla neil, kel ambitsioon saavutada midagi silmapaistvat. Kui tahad juhtimises tippu jõuda, on sõjakool sellel teel abiks. Tule siia, kui tahad selgroogu kasvada, julgeda otsuseid vastu võtta, juhtida. Kool pakub kindlat tulevikku ja stabiilset karjääri ning kindlasti palju väljakutseid, sh ka välisoperatsioonidel osalemist.

“Sellel aastal võtsime endale ülesandeks igal suvel Eesti üliõpilasesindajatele üks riigikaitsealaager korraldada. Esimene üritus võeti väga hästi vastu, isegi paariks päevaks laigulisse mundrisse riietatud ja metsa elama saadetud neid jäid rahule ega kurtnudki meigivahendite kasina värvivaliku üle,” muheleb kadettveebel Peets, viidates rohelisele maskeerimispulgale.

LIPUST, BALLIDEST JA KADETIKASIINOST

Loomulikult tehakse tihedat koostööd ka NATO ja Euroopa Liidu riikide sõjakoolidega. Kõrgkoolide üliõpilaskondade suhete oluliseks osaks on korporatsioonidevaheline mõõduvõtmine. Nii on ka Kaitseväe Ühendatud Õppeasutuste kadetikasiino laes rippuv Taani lipp trofee ühest külaskäigust Taani sõjakooli ballile. “Selle lipu suutsid taanlased meilt sel ajal, kui nemad omakorda Eestis ballil käisid, jälle ära näpata ja Taani tagasi viia, kuid et Eesti ja Taani sõjakoolide kadetid käivad ti-

hedalt teineteisel külas, tõime lipu mõni aeg hiljem jälle Eestisse,” jutustab kadettveebel Peets Eesti kadettide visadusest ja järeleandmatusest.

Kadetikasiinos mänuautomaate, kaardilaudu ega muid hasartmänge pole, küll aga on kadetil pärast väsitavat päeva võimalik siin end hästi tunda ja asjalikus seltskonnas aega veeta.

Täismaja on kadetikasiinos kindlustatud kasiis, kui missioonilt naasnud kaitsevälased tulevad kogemusi jagama, ka võtavad kadetid innukalt osa mälumängudest. “Seda ju rakenduskõrghariduse omandamine tähendabki, et õpitakse eelkäijate kogemustest ja püütakse saada aina paremaks,” selgitab kadettveebel Peets selliste ürituste populaarsuse lahti. “Need, kes on otsustanud ohvitseriks saada, on oma valikus kindlad ja teavad täpselt, mida nad sellelt koolilt koos lõputunnistusega saada tahavad.” **KK!**

KAITSEVÄE ÜHENDATUD ÕPPEASUTUSED

Kaitseväe Ühendatud Õppeasutused (KVÜÖA) on Eesti ainus riigikaitsealine kõrgkool, kus koolitatakse ohvitseri Eesti kaitsejõududele. KVÜÖA Kõrgemas Sõjakoolis kestab õppeaeg maaväe õppesuunal kolm aastat ja käesoleval aastal avatud õhuväe õppesuunal kolm ja pool aastat. Õppimise ajal on kadettidele tagatud tasuta elamine, riietus ja stipendium 7900 krooni. Lõpetanutele omistab president nooremleitnandi auastme ning pärast seda ootab noort ohvitseri eest põnev, väljakutseid pakkuv teenistus kaitseväes või Kaitseleiidus.

Malevkondade ja üksikkompaniide pealikud saavad veel ühe enesetäiendamisevõimaluse

Kaitseliidu Koolis alustatakse malevkondade ja üksikkompaniide pealike kursusega

Tekst: TARMO PIHLIK, nooremveebel, Kaitseliidu Tartu maleva Tamme malevkonna pealik

Kaitseliidu Koolis väljaõppetehnoloogia kursuse käigus nägid septembrist novembrini Eesti eri paigust kohale tulnud kolm kaitseliitlast vaeva vabatahtliku malevkonnaapealiku (nüüd ja edaspidi mõista malevkonnaapealiku all ka üksikkompanii pealikut) kursusekava koostamisega. Need kaitseliitlased olid nooremleitnant Aivar Pilv Tallinna maleva Nõmme malevkonnast, lipnik Eero Saar Jõgeva maleva Põltsamaa üksikkompaniist ja allakirjutanu Tartu maleva Tamme malevkonnast.

UUE KURSUSE VÄLJATÖÖTAMINE

Ülalnimetatud malevkonnaapealike grupile oli Kaitseliidu peastaap seadnud eesmärgi analüüsida rahuaja malevkonnaapealiku funktsioone ja töötada analüüsi alusel välja kursus nende kompetentside õpetamiseks, mis on Kaitseliidu Koolis korraldatavate kursustega katmata. Funktsioonikirjelduse koostamiseks võeti aluseks kehtiv Kaitseliidu seadus, põhikiri ja muud malevkonnaapealike tööd reguleerivad õigusaktid, samuti malevkonnaapealike valmidusseminaride tulemused, kursuste isiklikud kogemused malevkonna või kompanii juhtimisel ja juba varemalt erinevate inimeste poolt koostatud funktsioonikirjeldused. Kursuse lähteülesandes oli kirjas, et malevkonnaapealikul on olnud võimalik ennast sõjaliselt koolitada Kaitseliidu Koolis kuni reservkompaniitüübi tasemini, kuid puudub võimalus arendada terviklikuna oma ametikoha- ja organisatsioonispetsiifilisi pädevusi.

Uurimaks, milliseid funktsioone malevkonnaapealikul tegelikult täidavad, viisid kursuselased 3.–8. septembrini läbi küsitluse, milles küsiti asjaosaliste ametialast ajakasutust. Vastustest ilmnis, et malevkonnaapealike ajakasutus on hinnanguliselt väga erinev, ulatudes 197st kuni 898 tunnini. Küsimustikule vastanud malevkonnaapealike keskmine ajakulu ametikohal oli 424 tundi. Võrdluseks olgu öeldud, et keskmise palgatöötaja aastane tööaeg

(puhkus välja jäetud) on 1920 tundi. Küsimustikus olid välja toodud järgmised malevkonnaapealiku töös olulised valdkonnad: juhtimine, operatiivtöö, personalitöö, tagalatöö, teabetöö ja koostöö. Need olid veel omakorda jagatud detailsemateks funktsioonideks. Küsimustiku tulemusi valdkonniti väljendab järgmine tabel.

MALEVKONNAPEALIKE AJAKASUTUS

Valdkond	Keskmine tundide kulu valdkonnas (h)
Juhtimine	249
Operatiivtöö	16
Personalitöö	83
Tagalatöö	17
Teabetöö	47
Koostöö	11
KOKKU	424

Paljudel juhtudel oli vastustest näha, et malevkonnaapealikul olid keskendunud ajakulutamisel teatavatele valdkondadele ja mõned malevkonnaapealikul väitsid end osa valdkondadega mitte tegelevat (see oli malevati erinev). Analüüsis malevkonnale pandud ja võimalikke tulevasi ülesandeid ning arvestades küsitluse vastuseid, leidsid kursuselased, et malevkonna töö juhtimiseks ja malevkonnaapealiku koormuse vähendamiseks oleks mõistlik üksuse juhtkonnas (staabis) pidada järgmisi ametimehi:

- malevkonnaapealik (ka tema abi) – üldjuhtimine, juhatuse, juhtkonna koostoimele rakendamine;
- operatiivpealik – malevkonna operatiivsuse ja õppetöö toimimise tagamine koostöös maleva staabiga;
- personalipealik – malevkonna personaliarvestuse pidamine, registreerimise korraldamine;
- tagalapealik – malevkonna varustuse ja relvastuse arvepidamine, valitsemine ja hooldamine;
- teabepealik – malevkonna sise- ja väliskommunikatsiooni tagamine, sümbolika ja traditsioonide hoidmine;
- koostööpealik – malevkonna ja eriorganisatsioonide koostöö ning suhtlus teiste organisatsioonide ja omavalitsusega.

Foto: Taive Kuuse

Lipnik Eero Saar Jõgeva maleva Põltsamaa üksikkompaniist esitleb malevkonnaapealike rühma tööd.

KOOLITUSMUDEL

Malevkonna juhtkonna koosseisu ettepaneku edastasime ka Kaitseliidu peastaabile.

MALEVKONNAPEALIKE KURSUS

Analüüsid olemasolevaid Kaitseliidu Kooli kursusi ja malevkonnapealiku funktsioonikirjeldust, leidsid kursuselased, et malevkonnapealiku kursust sobiks illustreerida joonisel kujutatud koolitusmudel.

Kursuse üldeesmärk sai sõnastatud dokumentatsioonis nii, et püüe on viia Kaitseliidus malevkondade juhtimine ühtsetele alustele, loomaks eeldused sõjaaja ülesande efektiivseks täitmiseks ja tagamaks terves organisatsioonis sarnased hoiakud, arusaamad ja kompetents, andes funktsioonipõhise õpet seni Kaitseliidu kursustega katmata osas.

Kursuse õpieesmärk on järgmine: "Kursuse läbinu teab ja oskab korraldada malevkonna tööd lähtuvalt malevkonna- ja erialapealike funktsioonidest ning väärtustab vabatahtlike aega ja panust Kaitseliidule pandud ülesannete täitmisel."

Kursusekavva kirjapandud õppe läbimise tulemusena kursuselane:

■ **teab**

- malevkonna tegevust reguleerivaid õigusakte ja dokumente,
- asjaajamiskorda tasemel, mis võimaldab koostada dokumente ning pidada ja korraldada malevkonna dokumendihaldust määrusepärastelt,
- personalitööle kehtestatud nõudeid ning personalitööd reguleerivaid õigusakte ja normdokumente,
- tagaladokumente korraldavaid õigusakte ja dokumente, Kaitseliidu üksuse tabelvarustuse ja relvastuse koosseisu, relvade käitlemise nõudeid, varustuse hooldamise põhimõtteid,
- info liikumise seaduspärasusi;

■ **oskab**

- korraldada malevkonna tööd lähtuvalt organisatsiooni üldistest eesmärkidest ja õigusaktidest,
- koostada ja täita nõuetekohaseid vormdokumente ning nende haldamist,
- viia läbi arenguveestlust ja analüüsida tulemusi ning pidada arvestust liikmete üle,
- täita tagaladokumentatsiooni, viia läbi ja juhendada varustuse ja relvastuse hooldust ning viia läbi inventuure relvastuse ja varustuse osas,

- suhelda meediaga ja korraldada info edastamist organisatsioonisiselt;

■ **väärtustab**

- organisatsiooni arengut enda ja vabatahtlike panuse kaudu;
- töö kiirust, korrektsust ja eesmärgipärasust,
- kodumaa-armastust ja traditsioone,
- riigivara säilimist ja koostööst sündivat sünergiat.

Väljatöötatav kursus on jagatud viieks ainemooduliks ja planeeritud neljale nädalavahetusele (järgmisel aastal on küll kaks ühepäevast nädalavahetust liidetud), millest iga moodul annab pädevuse teostada antud valdkonna ülesandeid. Erinevad ainemoodulid sobivad ka nii malevkonna erialapealikele kui ka maleva vastava ala spetsialistidele täiendõppeks, sest koolitajad saavad olla eelkõige Kaitseliidu peastaabi oma ala spetsialistid.

Loodavale kursusele vastuvõtukatseid ei ole. Kursusel saavad osaleda ametikohale määratud malevkondade ja üksikkompaniide pealikud, nende abid ja erialapealikud (vastavates üksustes). Esimesel aastal on siiski soov vastu võtta vaid malevkondade ja üksikkompaniide pealikuid.

KURSUSE STRUKTUUR

Kursuse maht on 82 akadeemilist tundi ja see on jagatud neljaks nädalavahetuseks. Ajaliselt hõlmab kaugõpe 26 akadeemilist tundi, statsionaarõpe 51 tundi ja lõputööle kulub 5 tundi.

Statsionaarõpe viiakse läbi siseruumides. Klassitunnid viiakse soovitatavalt läbi grupiõppena, kasutades õppijakeskseid meetodeid. Kaugõpe viiakse läbi e-õppena ja selle kursuseosa tulemusena omandab kursuselane vajalikud teoreetilised teadmised oma valdkonnas tegutsemiseks. See on statsionaarõppes korraldatava praktilise ja analüüsiva õppetöö eelduseks. Kursuse nädalavahetuste vahel teevad kur-

suslased kodumaleva pealiku juhtimisel ettevalmistusi lõputööks: koguvad andmeid, arutavad läbi malevkonna tegevusi, võimalikke ressursse ja kulusid.

Kursuse viimase nädalavahetuse ühel päeval tegelevad kursused lõputöö kirjutamisega, milles kasutatakse kursuse käigus saadud teadmisi ja oskusi. Pärast kursusetöö ülevaatamist koos malevapealikuga ja malevapealiku heakskiitust saadetakse lõplik versioon Kaitseliidu Kooli. Aasta möödudes tehakse omakorda analüüs oodatud plaanide täitmisest.

Väljaõppetehnoloogia kursuse lõpuks jõudsid õppurid valmis kirjutada vabatahtliku malevkonnapealiku funktsioonikirjelduse, kursusekava, ainekavad, ainekontrollikavad, kaugõppejuhendid ja tunnikavad.

Enne, kui kursusekava saab päris valmis ja seda on võimalik saata kinnitamisele, oodatakse tagasisidet. Seda eriti vastavate valdkondade spetsialistidelt, kellest võiksid saada ka väljatöötava kursuse koolitajad. Seega ootab ees tagasiside käigus tehtavate paranduste ja täienduste sisseviimine ja viimistlustöö enne kursusekava kinnitamist.

Rahuaaja malevkonnapealiku kursuse kavandi väljatöötajad loodavad, et uuel kursusel õpitu rakendatakse võimalikult peatselt ellu. **KK!**

MALEVATES

PRESIDENT KÜLASTAS KAITSELIIDU RAPLA MALEVAT JA KAITSELIIDU KOOLI

Eesti Vabariigi president Toomas Hendrik Ilves 10. külastas detsembril Kaitseliidu Rapla malevat ja Raplamaal Alus asuvat Kaitseliidu Kooli. Kõigepealt tegi Kaitseliidu Kooli tutvustava ettekande kooli ülem leitnant Riina Nemvalts. Seejärel rääkis Kaitseliidu Rapla maleva pealik major Peeter Tani maleva tegemistest ja isikkoosseisust. President ütles, et tal on väga hea meel, et Kaitseliidus on teotahelised ja tublid inimesed, kes on Eesti riigi kaitseks valmis ilma käskimata, ja arvas, et selliseid inimesi võiks rohkemgi olla.

Pärast presidendi lahkumist jäi vabatahtlike kaitseliitlaste küsimustele vastama Kaitseliidu ülem kolonelleitnant Raivo Lumiste. Seejärel said soovijad arutada Kaitseliidu muresid ja rööme kohvilauas Kaitseliidu Kooli Taani klassis. **KK!**

KAITSELIIDU KOOLIS LÕPETAS VÄLJAÕPPETEHNOLOOGIA KURSUS

Kaitseliidu Koolis korraldati 29. septembrist 10. oktoobrini ja 17.-28. novembrini väljaõppetehnoloogia (VÕT) kursus, mida juhtisid Kaitseliidu Kooli ülem leitnant Riina Nemvalts ja Naiskodukaitses piirkonnavanem Liisa Aru. Väljaõppetehnoloogia kursuse eesmärk oli õppida, kuidas selgitada Kaitseliidu erinevate juhtide, spetsialistide ja liikmete õpivajadus ning mismoodi käib uue kursuse- või väljaõppekava väljatöötamine ja kava juurde kuuluva dokumentatsioon koostamine. Õppimisele lisaks oli VÕT-kursuse eesmärk koostada uusi kursusekavasid või vaadata üle olemasolevaid õpitava valguses.

Kursuse- või väljaõppekavade kirjutamine oli seega üks osa õpiprotsessist, kuid õnnestumise korral saavad need kinnitatud ja leiavad rakendust Kaitseliidu Koolis või malevates. Nii oli väljaõppetehnoloogia kursusel õppinud kolmeteistkümmel õppuril samaaegselt käsil viie valdkonna õppekava koostamine. Lahti kirjutati:

- Kaitseliidu rühmaülemate baaskursus (kapten Lauri Larm, kapten Argo Näkk),
- Kaitseliitu tutvustav kursus uuele liikmele (nooremleitnant Taive Kuuse, Olga Jürma, Margus-Tarmo Pihlakas),
- staabiassistendi baaskursus (Merlit Maask, Siret Mets, Nele Sarrapik),
- kaplanite orientatsioonikursus (kapten Gustav Kutsar, kapten Aivar Sarapik),
- Kaitseliidu malevkonnapealike ja üksikkompaniiülemate kursus (Tarmo Pihlik, Aivar Pilv, Eero Saar).

Kursuse lõpetamise eelsel päeval, 27. novembril esitleti valminud töid, mille tulemusena selgus, et suur töö on tehtud ja ilmselgelt pärast veelkordset ülevaatamist, täienduste tegemist ja viimase lihvi andmist on kõigil väljaõppetehnoloogia kursusel õppetööna valminud kursusekavadel potentsiaali jõuda ka ametliku kinnitamiseni.

Leitnant Riina Nemvaltsi kinnitusele on Kaitseliidus juures üle kümne spetsialisti, kes on õppinud väljaõppetehnoloogia tarkusi ja omavad oskust kursusekava koostada. Lisaks on valminud ka viis uut kursusekava kavandit. "Selle kursusega sai ka taastatud tava, et Kaitseliidu Koolis jätkub väljaõppetehnoloogiaalane koolitus. Mis on äärmiselt oluline, sest viimane selline kursus õnnestus koolis ellu viia neli aastat tagasi," ütles leitnant Nemvalts. **KK!**

Laager köitis mitmekesise tegevusega

Kompleksharjutuse käigus tuli püstitada sissitelk.

Laupäevaõhtu täitis malevõistlus.

Jõgeva naiskodukaitsjad ja kodutütred sooritasid laagris mh ka julgust ja osavust nõudva köieharjutuse.

Tekst: TAIVE KUUSE, nooremleitnant
Fotod: ILJE LAURIKAINEN

Novembri viimastel päevadel korraldas Kaitseliidu Jõgeva malevas Naiskodukaitse instruktori ülesandeid täitev Ede Pähn Naiskodukaitse Kirde ringkonna talvelaagri. Vaheldusrikka tegevusega täidetud laagrisse tulid kohale aga vaid Jõgeva ringkonna naised, Viru, Järva ja Alutaguse ringkonna omad jäid tulemata. Sellegipoolest õnnestus ettevõtmine Ede Pähna meelest igati. “Tagasisidelehele kirjutatakse keegi, et tuli laagrisse positiivsete tunnetega ja lahkus veelgi positiivsemas meeleolus,” ütles Pähn. Laagris osales 17 naist, kuus last ja kaheksa instruktorit.

Kogu laagritegevus oli üles ehitatud võistluste põhimõttel, seetõttu jagati osalejad juba reede õhtul nelja võistkonda. Et hoogustada koostööd Kodutütarde ringkonnaga, oli laagrisse kutsutud ka Puurmanni rühma kodutütred. Igasse võistkonda arvati seetõttu ka üks kodutütar. Vähesel osaluse tõttu jäi tegemata tõsisem koormusmatk metsas. Küll aga peeti maha kompleksharjutus, kus olid kavas kõik ülesanded, mis koormusmatkal pidid sisalduma: miniorienteerumine, köieharjutus, sissitelgi püstitamine, viktoriin. Õhtul mängiti kabet ja malet. Pühapäeval peeti maha ka õhupüssist laskmise võistlus. Õhtuti lauldi karaoket. Üldarvestuses oli parim võistkond Ussid, kuhu kuulusid Jaanika Rähn, Maris Mäeotsa ja Liina Laurikainen (kandidaat), teiseks jäi võistkond Sateliitpost (Kermo Kiisler, Kati Rohtla ja Jaana Sepper). Neile järgnesid võistkonnad Alfa (Kristo Kiisler, Kaida Aaviste, Kadri Kommer ja Ilje Laurikainen) ning Alfa 1 (Inge Kiisler, Heili Miku, Angelika Rätsep ja Küllike Saare).

Laagri külalisteks olid naeruteraapeut Ülle Närska ja tervise-*taiji* spetsialist Urmas Lest. Naistel oli luba lapsed laagrisse kaasa võtta ja et neil igav ei oleks ning emad kõi-

Nii mõnedki Jõgeva naiskodukaitsjad said esimese õhupüssist laskmise kogemuse talvelaagris.

Talvelaagrist saadud positiivset meelust suurendasid Ülle Närska juhendamisel läbi viidavad naeruteraapiaharjutused.

gis tegevustes saaksid hooga kaasa lüüa, oli korraldatud ka lastehoid. Pähn ütles, et laagris osales ka kaks naist, kes ei ole varem Naiskodukaitse tegevusega tuttavad. “Nad mõlemad on nüüd valmis kirjutama liitumisavalduse, järelikult toimus üritus ka värbamisüritusena,” tõdes Pähn. **KK!**

Naiskodukaitse Harju ringkond sai lipu

**Tekst: PILLE-RIIN MOILANEN,
Naiskodukaitse Keila jaoskond**

Naiskodukaitse Harju ringkonnal oli 29. novembril tähtis ja tundeküllane päev, sest Kuusalu Laurentsiuse kirikus õnnistati ringkonna lipp, sellele järgnes ringkonna esinaine Anu Püümetsa vastuvõtt kohvikus.

KÕIGI HARJU NAISKODUKAITSJATE LIPP

Veidi enne kella ühte hakkasid Kuusalu kiriku juurde saabuma sõidukid Harjumaa kõigist nurkadest ja mõnigi mööduja vaatas imestusega rühikaid vormikandjaid. Saabusid Rävalla, Kose ja Keila jaoskondade naiskodukaitsjad, külalised Naiskodukaitse keskjuhatuselt ja Kaitseliidust ning Kuusalu elanikud. Koguduse õpetaja Jaanus Jalakas juhatas naiskodukaitsjad ja kaitseliitlased kahele poole altari kõrvale seisma.

Lipp toodi kirikusse rullikeeratuna, avati ja asetati altarile. Harju ringkonna ruudukujulise lipu kujundas tunnustatud heraldik Priit Herodes ja valmistas OÜ Lipuvabrik. Naiskodukaitsele annetas lipu Kaitseliidu Harju malev. Pärast seda, kui õpetaja Jalakas oli lipu õnnistanud, oli selle naelutamise au keskkogu esindajal, ringkonna esinaisal, aseesinaisal, jaoskondade esinaistel ja esindajatel. Nii on kõik Harjumaa naiskodukaitsjad kas isiklikult või esindaja kaudu teinud midagi ringkonna lipu heaks. Õpetaja Jalakas saatis Naiskodukaitse Harju ringkonna lipu teele sõnadega: "Lehvi kõrgel! Too kuulsust Naiskodukaitsele, Kaitseliidule ja Eesti vabariigile!" Kõik kohalviibijad ühinesid mõtetes nendes sõnades kõlanud soovidega.

RÕÕM KORDALÄINUD TÖÖST

Ringkonna esinaine Anu Püümetsa korraldatud pidulik koosviibimine algas lipu sissetoomisega. Püümets tänas ringkonna liikmeid aktiivse töö ja osavõtu eest üleriigilistest üritustest. Sõna sai ka Kaitseliidu Harju maleva pealik major Urmas

29. november oli Naiskodukaitse Harju ringkonnale tähtis päev, sest Kuusalu Laurentsiuse kirikus õnnistati ringkonna lipp.

Naiskodukaitse Harju ringkonnale annetas lipu Kaitseliidu Harju malev, malevapealik major Urmas Susi andis naiskodukaitsjatele lipu üle.

Susi, kes õnnitles Naiskodukaitse Harju ringkonda lipu saamise puhul ning soovis kõigile jätkuvat indu elu huvitavaks tegemisel Naiskodukaitse ridades. "Teie lipp on väga eriline. On see ju ruudukujuline, seega lahingulipp, mis innustab ja on määratud olema rivi eesotsas," ütles major Susi.

Nagu tavaks saanud, jagati tunnustust aktiivseimatele. Liiliaristi

IV klassi pälvis Angelina Oblikas, Liiliaristi V klassiga tunnustati Iivi Rooli, Anu Püümetsa, Maris Borštšikit ja Marge Ulmi. Liiliaristi Hõberist omistati Andres Turbile. Paljud said aukirjad ja Naiskodukaitse kaunid kalendrid. Toetajaid Kaitseliidust peeti meeles vahvate särkidega, millel kiri "Naiste parim sõber". "Mulle on suur tunnustus saada esimesena ringkonnas Liiliaristi IV klass. Kuid pean väga tähtsaks ka seda, et hinnati minu panust endise ringkonna endise esinaisenena ja kutsuti lippu naelutama," ütles Angelina Oblikas.

Kohalolijate üllatuseks oli esinema palutud flamencotantsijatest lapsed. Seejärel sai sõna Kuusalu kooliteater luulekavaga Hando Runneli loomingust. Oli ka aega suhelda vanade sõpradega ja luua uusi tutvusi. Ehkki Harju ringkonna liikmed kohutuvad tihti õppustel, koolitustel ja üritustel, ei jää seal alati aega seltskondlikuks vestluseks. On suurepärane kuulda õnnestunud õppustest, raskest veeblikursusest, laste edusammudest ja palju muud.

Püümets tunnistas: "Viimased nädalad olid väga pingelised, kuid nüüd on suur rõõm kordaläinud päevast." Rõõm organisatsiooni-kaaslaste nägudel kinnitas esinaine sõnu. **KK!**

Naiskodukaitsjad tahavad tegutseda koos kodutütardega

Tekst: TAIVE KUUSE, nooremleitnant

Novembrikuu eelviimase nädalavahetuse lumetormisel pühapäeval Ida-Virumaal Toilas peetud Naiskodukaitsjate juhtide õppepäeval oli arutluse all koostöövõimalus Kodutütarde organisatsiooniga. Toilasse kogunesid Naiskodukaitsjate ringkondade esinaised, palgalised töötajad, keskjuhatus ja keskrevisjonikomisjonide liikmed. Õppepäeval osales ka Kodutütarde peavanem Angelika Naris. Kõikide ringkondade esindajad võtsid kokku aasta jooksul Kodutütardega koos tehtud üritused ja seadsid plaane tulevikuks.

Käsitleti pikemalt küsimusi ja võimalikke probleeme, mis seonduvad Naiskodukaitsjate Kodutütarde-suunalise tegevusega. "Ikka selle nimel, et tihendada sidemeid kodutütardega, kelle tegevuses saaksime abiks olla ja kellest loodame oma liikmeskonna järelkasvu," ütles Naiskodukaitsjate esinaine Airi Neve.

Angelika Naris ütles, et jäi arutelu tulemusega väga rahule. "Meeldis, et puudus virisev toon. Eks ole ju koostöös ka neid asju, mida parandada, aga selle üle ei kurdetud, vaid pigem suunati pilgud tulevikku," ütles Naris. Ta tõi välja Sakala ringkonna naiste ettepaneku, et naiskodukaitsjad võiksid minna appi kodutütardele erialasid õpetama. Ei pea ju noorte tegevusele kaasa aitama vaid rühma juhtides. Kodutütardel on 28 eriala, milles nad end arendavad ning mitmeidki oskusi ja teadmisi saaksid jagada just naiskodukaitsjad.

Ka meeldis Narisele Järva Naiskodukaitsjate ringkonna taktika saada noortejuhtidega sõbraks. Järvamaal on Kodutütarde rühmajuhid alati kutsutud naiskodukaitsjate üritustele. Kodutütarde ringkonna esinaine Siiri Sitska on üks aktiivsemaid naiskodukaitsjaid. "Eks suhtumine alga ikka juhust. Kui tema hindab Naiskodukaitsjate tegevust, kandub see edasi ka lastesse," tõdes Naris.

Põlva naistelt tuli aga konkreetne ettepanek, et võiks hakata korraldama n-ö lahingupaaride võistlust, kus ühes võistkonnas on naiskodukaitsja ja kodutütar. Seegi aitab kaasa suhete süvendamisele.

Angelika Naris ja Airi Neve usuvad, et Toila kokkusaamine on tõhus samm edasi Kodutütarde ja Naiskodukaitsjate suhete tihendamisel. "Usun, et oleme selleks nüüd valmis ka juba seetõttu, et mõlemad organisatsioonid on saanud oma siseelu korda," arutles Naris.

Nagu kõikidel varasematel aastatel, tegid ringkondade esinaised ka seekord aastalõpu õppepäeval ettekandeid 2008. aasta tegemiste ja edusammude kohta. Airi Neve sõnul on olnud tegus aasta. "Üldmulje jäi, et naiskodukaitsjad on positiivselt meelestatud, ettekannetes keskenduti peamiselt arenguvõimalustele, mitte ei kurdetud probleemide üle. Tundub, et saame jõudsalt uude aastasse minna," ütles ta. **KK!**

Ilmus Alar Niguli Afganistani-mälestuste raamat

Alar Nigul. Võitlus kahel rindel ehk eestlase juhtumised Nõukogude armee päevil Afganistanis. Tallinn: Grenader 2008.

Alar Nigul on sündinud Haapsalus 1965. aastal, kasvanud ja hariduse omandanud Järva-Jaanis ja Tartu Ülikoolis. Ta on töötanud ärikonsultatsiooni ja ravimikaubanduse valdkonnas. Kaitseliidu Tallinna maleva Põhja kompanii ja Eesti Reservohvitseride Kogu liige. Kahekordne Erna retke võitja. Osales aastatel 1984-1986 ajateenijana Nõukogude armee erivägede koosseisus Afganistani sõjas.

NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumi esimees Mihhail Gorbatšov autasustas teda medaliga "Vapruse eest" (*Za otvagu*) ja Eesti Vabariigi president Toomas Hendrik Ilves Kotkaristi kuldristiga.

Autor on saavutanud erakordselt täpse, kohati dokumentaalse kirjelduse endise Nõukogude armee oludest ja toimimisest. Samas on jutustus kaasakiskuv, olusid seletav ja õpetlik lugemisaine mitte ainult sõjaväelastele, vaid soovituslik kõikidele. Kahe rinde vahel toimub veel üks võitlus - see on võitlus moraalse ellujäämise eest. Autor on selle võitluse võitnud, kuid ei ole kindel, et kõik toonased sõdurid suutsid seda. Kas kõik tulevased sõdurid suudavad seda?

Johannes Kert, kindralleitnant

Afganistanis sõdis aastail 1979-1989 üle tuhande Eestist sinna saadetud noore mehe. 36 neist langes. See oli võõras sõda. Alar Nigul on võtnud ette rääkida sellest sõjast. Saame täpsemalt teada, mis juhtus meie poistega, keda võõrvõim võõra lipu all sinna mõttetusse sõtta saatis. Sest sõda lõhneb alati hirmu ja teadmatusega segatud tolmu, higi, läbipõlenud mootorikütuse ja vere järele.

Toomas Sildam, ajakirjanik, presidendi nõunik

"Võitlus kahel rindel" on karm raamat. Sellise raamatu kirjutamiseks ei piisa, et ollakse sõjas käinud - ei piisa isegi sellest, et ollakse ka realselt lahinguis võidelnud. Sellise raamatu kirjutamiseks on vaja kõige selle keskel jääda iseendaks, jääda inimeseks.

Berk Vaher, kirjanik

Noortejuhid leidsid tee Kaitseleitu hästi korraldatud värbamisürituse kaudu

Tekst: TAIVE KUUSE, nooremleitnant

Kaitseleidu Jõgeva maleva noorteinstruktor **Olga Jürma** tuli mõttele korraldada värbamisüritus, et leida Kodutütarde ja Noorte Kotkaste organisatsioonile uusi vabatahtlikke noortejuhte.

Olga Jürma, mis oli 27. oktoobril Kirna õppekeskuses peetud Jõgeva Kodutütarde ringkonna ja Noorte Kotkaste maleva värbamisürituse eesmärk, kuidas ettevõtmine sujus ja milline oli tulemus?

Noorteorganisatsioonide suurim väärtus on vabatahtlikud juhid, kes võtavad enda kanda kodutütarde ja noorkotkaste rühmade eestvedamise. Organisatsioonidega soovib liituda palju uusi noori ja seetõttu vajatakse juurde vabatahtlikke juhte. Mulle oli kõrva jäänud mõtteavaldusi, et inimesed on küll kuulnud Kaitseleidust, aga et neid ei ole sinna kutsutud, ei ole nad ka liitunud. Mõtlesingi, et kutsun siis – teen üleskutse kooliõpetajatele, huvijuh-

tidele, lastekaitsetöötajatele ja noortekeskuste juhtidele tulla tutvuma Kaitseleidu noorte tegevusega.

Rääkisin ideest Kaitseleidu Jõgeva maleva pealiku kapten Janno Rosenbergile, kes kiitis mõtte heaks. Koostas üleskutse teksti ja saatsin selle kõigepealt juba tegutsevatele noortejuhtidele ja peavanematele hindamiseks. Kui olin tagasiside ja täiendused kätte saanud ning seeläbi kasvatanud endas kindlustunnet, et tegu on tõesti hea ideega, saatsin üleskutse laiali. E-posti teel said värbamisüritusest osavõtmise palve kõik Jõgevamaa koolid ja omavalitsused. Kuulutus ilmus ka kahes kohalikus ajalehes.

ÜRITUS ANDIS TULEMUSI

Värbamisüritusel osalejad saabusid 27. oktoobri pärastlõunal. Kohale tuli natuke üle kümne inimese, kes ei teadnud varem kaitseleitlikest organisatsioonidest suurt midagi.

Kõigepealt rääkis Kaitseleidu Jõgeva maleva pealik kapten Janno Rosenberg Kaitseleidu ülesannetest ja eriorganisatsioonide tähtsusest. Kaitseleidu ülema nõunik Anu Allekand tutvustas lähemalt Kodutütarde ja

Noorte Kotkaste vabatahtlike juhtide enesetäiendamise ja tegutsemise võimalusi organisatsiooni kaudu. Noorte

Kotkaste peavanem Silver Tamm rääkis noorkotkaste tegevustest. Naiskodukaitsja Ede Pähn selgitas Naiskodukaitsese koostöövõimalustest Kaitseleidu noortega.

Õhtul jagunesid kohalolijad gruppidesse ja iga grupp valmistas kol-laazi ajaleheväljalõigetest, kuhu sobitati kokku pildid ja tekstid, mis rääkisid vabatahtliku tegevuse eelistest ja puudustest. Iga grupp sai oma tööd esitleda. Väärtustena nimetati, et töö noortega on kui puhkus argielust, pakub võimalust olla aktiivne, kasvatab isamaalisust. Puudustena toodi välja võimalikku lisakulu isiklikust

Väärtustena nimetati, et töö noortega on kui puhkus argielust, pakub võimalust olla aktiivne, kasvatab isamaalisust.

Kaitseleidu Jõgeva maleva noortejuhtide värbamisüritusel osalejad. Foto: Anu Allekand

eelarvest. Kollaažide koostajate meelest oli eeliseid rohkem kui puudusi.

Üritus oli ajastatud nii, et ehkki ametlik osa esimese päeva õhtuga lõppes, algas samas järgmisel hommikul Kaitseliidu Jõgeva maleva noorte sügislaager ja kõigil värbamisüritusel osalejatel oli soovi korral võimalus sellel osaleda. Et üritus läks korda, näitab seegi tõsiasi, et kõik, kellel ajalisel võimalik, seda võimalust kasutasid ja sügislaagrit uudistasid. Just see võimalus andis kohaletulnule selle kindlustunde, et tegemist on tõesti noortele palju pakkuva organisatsiooniga. Usun, et see mulje sai määravaks ka neile, kes

nüüd on valmis rühma tegevusega alustama. Kaks üritusel osalenut moodustavad nüüd oma kodukohas noorterühma – üks Lustiverre, teine Sadalasse.

ALUSTADA TULEB TÄISKASVANUTEST

Ka mina sain aru, et edaspidi tuleb teoreetilist teavet organisatsiooni ülesannetest, ülesehitusest ja tegevuspõhimõtetest jagada just täiskasvanutele. Lapsi ja noori tuleb aga organisatsiooniga liituma kutsuda tegevuse kaudu. Nii plaanimegi Jõgeva kodutütarde ja noorkotkaste talvelaagrisse kutsuda lapsi Lustiverrest ja Sadalast, et nad enne tõsise tegevuse algust saaksid laagrielamuse.

Üldiselt on Kaitseliidu Jõgeva maleval vedanud, sest malevapealik hindab kõrgelt vabatahtlike noortejuhtide tegevust. Praegu tegutseb malevas paarkümmend kodutütarde ja noorkotkaste juhti. Sellegipoolest pole võimatu, et kordame värbamisüritust ka tulevikus.

Tegelikult tõi värbamisüritusel osalemise üleskutse kaasa veel ühe kasuteguri. Lisasin üleskutsesse lubaduse, et kui koolis saab rühm moodustatud, võimaldab Kaitseliit koostööna loodus-, võistlus- ja seiklusmatkade korraldamise koolitust koos praktilise tegevusega ning abi isamaaliste ürituste korraldamisel. Oli mitmeid koole, kes tundsid huvi ka selle koostöö vastu. **KK!**

BTR-90 uued versioonid

Tekst: AIVAR ENGEL, kapten

Käesolev refereering tugineb 18. juunil 2008 ajakirjas Jane's Defence Weekly ilmunud kirjutisele "Armoured vehicles part one: 6x6 and 8x8".

Paljud riigid on varustatud BTR-tüüpi jalaväesoomusveokitega. Esimese põlvkonna BTR 60 võeti relvastusse juba 1960. aastal. Venemaa masinaehitustehase Arzamas uusim 8x8 soomuk on BTR-90, mis välimuselt meenutab varasemat BTR-80-t ja on viimasega põhiehituselt sarnane, kuid palju suurem ja versioonist olenevalt kuni 23,5-tonnise täismassiga. Varasematest BTRidest suurema täismassi järgi saab oletada, et BTR-90 on ka tugevama soomuskaitsega.

Esimesel BTR-90 versioonil, mida kutsutakse ka Rostokiks (Idu), on samasugune torn kui täisroomikutega ujuvõimelisel jalaväe lahingumasinal (*Infantry Fighting Vehicle*; IFV) BMP-2-l, mis on relvastatud 30 mm 2A42 kahuri ja 7,62 mm PKT kuulipildujaga, lisaks 30 mm automaatne granaadiheitja AG-17 ja torni peal asuv juhitud tankitõrje-raketisüsteem (*Anti-Tank Guided Weapon*; ATGW).

Hiljuti töötati välja BTR-90 kaks versiooni uute relvaalustega, mis suurendavad varasematega võrreldes märkimisväärselt tulejõudu. Mudelil Berežok (fotol) on uus torn, millele kinnituvad 30 mm 2A42 kahur, 7,62 mm kuulipilduja ja 30 mm automaatne granaadiheitja (AGL). Berežoki tüüpi torniga BTR-90-l on lisaks tavalistele relvadele torni kummalgi küljel konteiner kahe (seega kokku nelja) laserjuhtimisega tankitõrjeraketiga Kornet. Korneti tüüpi tankitõrjerakettide maksimaalne laskekaugus on 5500 meetrit. Neid rakette valmistatakse erinevate lõhkepeadega erinevate lahinguülesannete täitmiseks.

BTR-90 mudel Berežok.

Ka teisel mudelil Bakhtšal on uus, kõrgem torn, mis on jalaväelahingumasina BMP-3 torni edasiarendus. Sellel tornil on juba tõhus 100 mm kahur, mis võib lisaks tavalisele laskehoonale tulistada ka laserjuhitavaid mürske kuni 5000 meetri kaugusele. Ka on selle soomuki tornil 30 mm 2A70 kahur ja 7,62 mm kuulipilduja. Kasutusel on ka roomikutega dessandi lahingumasin BMD-4M, mis on Bakhtša torniga ning mõeldud ohudessantüksuste lahingutaktika ja liikumisvõimekuse parandamiseks. Lisaks kolmeliikmelisele meeskonnale võib soomukis olla kuni viis võitlejat. Soomuki maksimumkiirus on kuni 70 kilomeetrit tunnis, vees 10 kilomeetrit tunnis.

Venemaa 8x8 BTR-seeria peamiseks puuduseks on läbi aegade nende põhiehitus: mootor on kere tagaosas, mistõttu on soomukil teatud piiratud võimalused – näiteks lahingulokorras ei ole meeskonnal võimalik soomuki tagaast turvaliselt väljuda. **KK!**

Pereisa Aivari süles on pesamuna Ain. Tagareas (vasakult) Aivo, Ats, Maret ja pereema Merike.

Perekond Mägise elu teeb vaheldusrikkaks Kaitseliit

Tekst: MARI-ANNE LEHT, Võrumaa malev
Fotod: Võrumaa Malev

Perekond Mägise aktiivsest elu- hoiakust annab esimese sõnatu tunnistuse nende Särkmäe talu ühe toa sein, kus on kümned lastele antud diplomid, tänu-, au- ja teenetekirjad. “Iga tunnustus on seinal aasta ning rändab seejärel selle välja teeninud lapse kausta. Kokku kaaluvad kaustad ligi kolm kilo,” selgitab Krabi põhikoolis algklasside õpetajana töötav pereema Merike Mägise.

ATS OLI ESIMENE

Pere ja enda elu vaheldusrikkamaks muutmise otsa tegi lahti vanem poeg Ats (17) 2000. aasta sügisel, kui ta noorkotkaks astus. “Tundus huvitav, sellepärast astusingi,” ütleb ta ja lisab kohe, et kaheksa aasta jooksul on ta käinud üksjagu Eesti erinevates paikades. Mullu näiteks käis ta Männiku lasketiirus võistlemas. Nendel reisidel on ta leidnud uusi tuttavaid,

õppinud esmaabi andmist, orienteerumist ja malet mängima.

“Tahan alati võistlustele minna, sest nendel osalemine teeb mind füüsiliselt tugevamaks ja saan oma võimeid teistega võrrelda,” lausub kümnetel erinevatel maakondlikel võitlustel ja laagrites osalenud Ats. Tükiks ajaks jääb meelde läinud sügisel korraldatud maleva tuletõrjevõistlus, kus osales tosin viieliikmelist võistkonda. Koos aasta noorema venna Aivoga olid nad Krabi põhikooli võistkonnas. “Tahtsime hästi esineda, aga kui üks kraan lahti ununes, saime märjaks ja kaotasime aega ning loodetud esikoha asemel jäime neljandaks,” ei karda Ats kaotust tunnistada.

VANEMAD NOOREMATELE EESKUJUKS

Kui Atsil oli juba aastane kogemus noorkotkana seljataga, hakkas Aivo käima tema jälgedes. “Mul on noorkotkas kerge olla, sest saan Atsilt alati nõu küsida ja teen seda prae-

gugi,” annab ta mõista, et peab vanemast venna lugu. Aivo on sportlike võimete arendamise kõrval seitsme aasta jooksul omandanud lisateadmisi Eesti ajaloost.

“Kui vanemad poisid valmistusid esimesele kanuumatkale minekuks, hakkas mul süda kripeldama. Rääkisin Aivarile, kes oli juba Krabi põhikooli vabatahtlik rühmajuht, et hea oleks, kui ta kaasa läheks, sest siis saaks ta ka oma poistel silma peal hoida. Kumbki ei osanud tol ajal ujuda,” räägib pereema sellest, kuidas pereisa Aivar Mägise hakkas Kaitseliidu suunas liikuma. Temast sai kaitseliitlane 2003. aastal.

Mägisete noorem tütar Maret (14) on kodutütar viiendat aastat. Ta ütleb, et kodutütteks astumisel olid eeskujuks juba organisatsioonis tegelevad vennad. “Ma ei saa ju neile kõiges alla jääda,” naljatab Maret ja lisab, et kuna isa käis Krabi kooli rühmaga laskmas, läks ta kaasa. Tüdruk tunnistab, et parema tule-

Ühe toa seina katavad laste teenitud tänukirjad ja diplomid.

muse saamiseks tuleb laskmist veel ja veel harjutada. Krabi kooli rühmaga on Maret käinud orienteerumas ja kabet mängimas. Kõige rohkem naudib ta laagrielu, sest seal on piisavalt erinevaid tegevusi. “Augustis korraldatud maakondlikus laagris oli põnevaid ettevõtmisi ja sain palju looduses olla. Vahva oli kummipaadiga ähni oja ületamine ja loodusraja läbimine,” meenutab ta.

Pesamuna Ain (9) ei kujuta teistsugust elustiili ettegi, sest on selle sees kasvanud hetkest, kui ta ennast mäletab. Juba kolm aastat on ta noorkotkas. “Seal on põnev ja ma tahan kaua noorkotkas olla,” ei oska Ain täpsustada, missugune ala on südamelähedasim.

Pereemast sai Kodutütarde toetajaliige tänavu, pärast eripedagoogika eriala lõpetamist Tartu Ülikoolis, sest õpingute lõpetamise järel jäi tal veidi vaba aega. Pere vanim laps Merit ei saa nõrga tervise tõttu paraku üheski organisatsioonis aktiivselt tegutseda.

OLULINE ON ELUVIIS, MITTE ELUKOHT

Mägisete kodu lähedal asub Läti piir, sinna on umbes 800 meetrit. Võruni on üle 40, pealinna üle 300 kilomeetri, kuid sellegipoolest ei jää lastel ühelgi võistlusel käimata, sest nii ema kui ka isa peavad laste arengut ja aktiivset elu tähtsaks. “Mõni

KOMMENTAAR

ALE SPRENK, Krabi põhikooli direktor:

Perekond Mägise on väga positiivse ellusuhtumisega ja seal järgivad lapsed vanemate tegemisi. Pereisa Aivar Mägise aitab koolis lastel vaba aega sisustada. Kedagi neist ei tule paluda selleks, et minna meie kooli esindama. Nende meelest on kõik head tegevused kasulikud ja arendavad.

Mägise pere lapsed on nii aktiivsed, et suudavad ka teisi Kodutütarde ja Noorte Kotkaste ridadesse kaasata. Varstu keskkoolis õppiv Ats esindab võistlustel meie kooli, väärtustades sellega nooremate hulgas noorkotkaks olemist.

Mägisete kodus on väärtushinnangud paigas ning Kaitseleidu üritustest osavõtmine ainult tugevdab nende ühtehoidmist. Tugev pere on koolis eeskujuks ajal, kus see mudel on hääbumas. Põhjendatud tunnustamine ja kiitus on kõige tulemuslikum motiveerimine ja selle pere lapsed on need igati ära teeninud.

kuu on selline, et vanematel lastel ei ole ühtegi vaba nädalavahetust ja nad ei nurise selle üle, sellepärast pean mõnikord lausa sõite koordineerima,” räägib pereema Merike, kes algklasside õpetaja kõrvalt tegeleb Varstu lasteaia ja keskkooli logopeedina.

Pereisa töötab Võru valvekompaniis, kus ööpäevase valvesoleku järel on kolm-neli vaba päeva. Selline töögraafik võimaldab tal rühmaga võistlustel käia. Aivar Mägise on käinud Võrumaa maleva noortevõistkonna tugisikuna nii Männiku kui ka Põlva lasketiirus. Iga nädal viib ta Krabi kooli laskehuvilised noored Antsla tiiru laskma. “See on ju otsene eeskuju, kui Aivar viib oma ja rühma lapsed laskma,” ütleb õpetajast pereema Merike Mägise.

Kaitselelitlasena osaleb pereisa maleva laskepäevadel, paar aastat tagasi käis Lõuna-Eesti malevate õppustel. “Vahel on mul tunne, et kõigi liikmete kaitsetahe ei ole piisavalt tugev. Ilmselt on selle taga motivatsiooni puudus,” arutleb pereisa. Küsimusele, et äkki oleks lihtsam minna linna elama, sest seal ju kõik käe-jala juures ja hoiab raha mõlema vanema autole kuluva kütuse pealt kokku, reageerib Merike Mägise emotsionaalselt: “Looduse keskel tunneme ennast vabalt, oleme omaette, naudime vaikust ja enda ehitatud kodust ei lahku me elu sees.”

Peres peetakse oluliseks sõnapidamist. Maleva noorteinstruktor Eve Täht ütleb, et Mägise perele saab alati kindel olla, sest nad peavad

sõna. “Nii vanemad kui ka lapsed ütlevad alati, et tulevad kas appi või lähevad võistlustele ega ole kunagi alt vedanud,” lisab Täht.

OLULINE ON KA KOOLI SUHTUMINE

Pere aktiivsel eluhoiakul on oma osa ka Krabi põhikoolil, mille juhtkond toetab igati Kodutütarde ja Noorte Kotkaste tegemisi ning tunnustab väljaspool kooli tublidusega silma paistnud õpilasi.

“Kui rühm läheb kooli esindama, tegeleb vastava aine õpetaja eelnevalt võistkonna liikmetega. Mina mängin kabevõistkonna liikmetega kabet,” räägib õpetaja Mägise. Tänavu on Krabi õpilastele korraldatud iga kuu üks isamaalise kasvatusesea seonduv üritus. Aasta alguses tutvuti Valgamaal Paju lahingupaiga ja mälestusmärgiga. Mägise pere suuremad lapsed peavad ajalooga seotud paikadega tutvumist vajalikuks, sest sellised sõidud annavad teadmisi.

Teadmiste saamise kõrval on oluline ka tunnustamine. Kooli direktor tunnustab iga veerandi lõpuaktusel ka kooli väljaspool esindanud õpilasi kiituskirjaga. Ka Mägise pere lastel on tulnud tihti kaasõpilaste ees tänukiri vastu võtta.

Pere on kaheksandat aastat Kaitseleiduga seotud ega oska elu teistmoodi ette kujutada. Merike ja Aivar Mägise ütlevad, et “mida varem lapsed kodus aktiivse ja isamaalise eluhoiakuga kokku puutama hakkavad, seda loomulikumana nad seda hiljem võtavad”. **KK!**

Baltimaade noortejuhid teevad koostööd

19. ja 20. novembril pidasid Eesti, Leedu ja Läti noorteorganisatsioonide juhid Tallinnas nõu

*Me igatseme tagasi sinna, kus meil hea oli.
Aga veel enam sinna, kus saime jagu raskustest.*

Tekst: ANU ALLEKAND,
Kaitseliidu ülema nõunik

Kaitseliidu noorteorganisatsioonide juhid on läbi aegade pidanud oluliseks koostöös naaberriikide analoogiliste organisatsioonidega korraldatavaid üritusi. Selle tore sõna "analoogilised" alla kuuluvad Läti Jaunsardze ja Leedu Šaulių sajunga noored ja nende juhid.

KOOSTÖÖ NÕUAB KOKKUSAAMISI

Aastast 2002 oleme igal aastal sõlminud Läti ja Leeduga tuleva aasta kohta kirjaliku leppe, mida ja kus plaanime korraldada ja kui paljusid sõpru ootame külla. Traditsioonikandjad on olnud organisatsioonide juhid. Igal aastal on kohtunud major Sergejs Čevers Lätist, Juozas Širvinskas Leedust ning Angelika Naris ja käesoleva kirjutise autor Eestist. Noori Kotkaid on juhtinud mitmed inimesed, aga hoidkem kõik pöialt praegusele peavaneemale Silver Tammele, et tema pikaajaliseks hooleks saaks stabiilsuse loomine ja edu toomine meie noorkotkastele.

Koostöös on loodud põnevaid võimalusi liikmete vahetamiseks laagrites, kohtunud on erinevatel võistlustel ja jõukatsumistel. Paraku tuleb aasta jooksul ette libastumisi teabevahetuses. Et seda tulevikus vältida, ongi vaja aastakokkuvõtteid teha ja uute plaanide elluviimiseks ühismeel saavutada.

Koostöökohtumisi korraldatakse eri riikides. Tänavu tulid lätlased

Läti, Leedu ja Eesti kaitseliitlike noorteorganisatsioonide juhid kohtusid novembris Kaitseliidu peastaabis, et sõlmida taas kord noorte tegevuse alane koostöölepe.

ja leedulased külla Eestisse Kaitseliidu peastaapi. Kauaaegse koostöö eest vääristati Jaunsardze ja Šaulių sajunga juhte medalitega ja meenatega. Järgmise aasta koostöölepe on kavas sõlmida Lätis.

VÄLJAVÕTTEID KOOSTÖÖLEPEST

Koostööloovõtteid jäi ka kirjalik tõend – koostöölepe. Selles on kirjas kõigi kolme riigi põhikohustused.

Aastast 2002 oleme igal aastal sõlminud Läti ja Leeduga tuleva aasta kohta kirjaliku leppe, mida ja kus plaanime korraldada ja kui paljusid sõpru ootame külla.

Eesti ootab naaberriikide noori võistleva Ernakese ja Mini-Ernale ning esindusi suurlaagrisse ja noorkotkaste spordimängudele.

Läti kutsub naabreid juuli alguses suvelaagrisse Salatsisse (Salacgrīvasē), augusti lõpul Balti keti mäles-

tuseks korraldatavasse laagrisse ja septembri alguses biatlonile.

Leedu esindajad suutsid kõiki teisi üllatada oma suurejooneliste järgmise aasta plaanidega: et Šaulių sajunga tähistab 90. aastapäeva, on aasta jooksul kavas kaheksa suuremat ettevõtmist, mis algavad traditsioonilise jooksuga Vilniuses. Muu hulgas korraldatakse rivivõistluse laager, noorte spordimängud Palangas, laskevõistlus, rahvusvahelise seltskonnaga väljaõppeharjutused ja muudki. Aasta lõpeb piduliku kokkuvõtte tegemisega detsembris.

Kõik üritused loovad võimalusi malevate tublimatele noorkotkastele, kodutütardele ja nende aktiivsetele juhtidele, sest just nemad saavad osalemise kaudu uusi kogemusi ja teadmisi. Tuleb lihtsalt saata õiged inimesed õigele üritusele. **KK!**

RAPLAMAA NOORKOTKAD HOIAVAD TRADITSIOONE. KOMMI TEENIVAD PEALEKAUBA

Tekst: TAAVO FUCHS, KERT KUKK

Marti käiakse jooksmas mardipäeva eelõhtul 9. novembril. Vaatama kõhedale ja vihmasele ilmale leidus ka tänava Raplamaa laste hulgas neid vapraid, kes otsisid vanad mardirõivad üles ja läksid küla peale maiustusi välja teenima. Mardi-jooksust võtsid osa ka Rapla Noorte Kottkaste maleva Vigala noorkotkad, kellel oli varuks igasuguseid mõistatusi ja huvitavaid nuputamisülesandeid, mille lahendamiseks oli võõrustajatel kohati raskusi. Oli peresid, kellel oli ükskõik, kas mardi varbad valutavad ja külmast võetuna otsast kukuvad või mitte. Ja oli peresid, kellel oli martide vastuvõtmise kogemus, sest nad teadsid peaaegu kõiki marditrikke. Nii said mardid näha blondiine, naljaninasid, mõttetarku ja pirtsutajaid.

Et martidel on ikka alati pikk tee minna, jagasid pered tublidele martidele maiustusi – enamasti kommi, kuid sekka ka koduseid küpsetisi. Kuid kurb oli, et mardisant on nii väheks jäänud. Loodame, et see muutub ja vanad traditsioonid pole päriselt ununud. Vigala noorkotkatest jooksid marti Kert Kukkk, Taavo Fuchs, Rainer Säkk, Tauno Roland, Kaur Kukkk ja Tauri Seits. **KK!**

Mardid Vigala moodi. Foto: Kert Kukkk

KODUTÜTARDE AASTARING

Tänavu valmis Kodutütarde tegevust tutvustav videofilm “Kodutütarde aastaring”, mis näitab tüdrukute tegevust talvel, kevadel, suvel ja sügisel. Kodutütarde peavanem Angelika Naris ütles, et film sai aastaegadele üles ehitatud just seetõttu, et lükata ümber arusaam, nagu oleksid Kaitseliidu lapsed aktiivsed vaid suvelaagrite aegu. Filmi võttegrupp käis alates 2007. aasta kevadest terve aasta Kodutütarde üleriigilistel üritustel ja filmis tüdrukute tegemisi eesmärgiga anda ülevaade erinevatest võimalustest organisatsioonis tegutseda.

Esialgul on Kodutütarde organisatsioonil filmist vaid kümme koopiat, mida ringkonnad oma koostööpartneritele ja koolidele saavad näidata. Peagi valmib suurem kogus koopiad, siis saab iga ringkond filmi näidata ja oma tegevust meeleolukalt tutvustada. **KK!**

KLEEPS NÄITAB KUULUVUST

Kodutütarde keskjuhatus kuulutas mööduva aasta esimesel poolel välja Kodutütarde kleepsukonkursi. Kodutütarde peavanem Angelika Naris ütles, et klepsu saavad kõik panna sinna, kuhu soovivad, ning muuta igapäevaselt kasutuses olevad esemed organisatsiooni sümboli kandjaks ja eseme omaniku kuuluvust näitavaks.

Kleepsukavandeid laekus kõigist Kodutütarde ringkondadest. Võitjaks osutus Jõgeva ringkonna kodutütre Monika Villendi töö (valgel taustal). Kaitseliidu Jõgeva maleva noorteinstruktori Olga Jürma sõnul on Vaimastvere rühmas tegutsev 16-aastane Monika tubli tüdruk, ta on tänava Kodutütarde tegevuses kaasa löönud juba 238 tundi. Monikal on Kodutütarde hoolsuspael, ta on saanud peavanema tänukirja. Erialamärkidest on Monikal õigus kanda tantsija, aktivisti ja laskuri märki. Preemiaks konkursi võitmise eest sai Monika Villendi 300 krooni eest kunstitarbeid.

Lisaks Monika kleepsule trükiti ära ka Kodutütarde Pärnu ringkonna Sauga rühma ja rühmajuhide ühistööna valminud joonistus, mille kujutatud sisaldub tunnustus noortejuhidele. Samuti nägi trükivalgust Kaitseliidu Põlva maleva noorteinstruktori Aile Valsi kavand. **KK!**

Kodutütarde peavanem on **Angelika Naris**, tel 717 9093
Noorte Kotkaste peavanem on **Silver Tamm**, tel 717 9002
Noorteinstrukturid:

Kaitseliidu Alutaguse malev

Tiina Normak, tel 336 4282

Ivar Rooma, tel 336 4282

Kaitseliidu Harju malev

Pille Veitmaa, tel 650 3256

Kaitseliidu Jõgeva malev

Olga Jürma 5553 6602

Kristian Vaarpuu 5553 6602

Kaitseliidu Järva malev

Mare Hendrikson, tel 384 9172

Urmas Piigert, tel 384 9176

Kaitseliidu Lääne malev

Kaidi Sits, tel 473 7006

Ulvi Kark-Jaarma (Hiiumaal), tel 463 2075

Kaitseliidu Põlva malev

Aile Vals, tel 799 8224

Maive Tõemäe, tel 799 8227

Kaitseliidu Pärnumaa malev

Lea Pikker, tel 443 0901

Rait Vaeno, tel 443 0901

Kaitseliidu Rapla malev

Kaie Kensap-Kukk, tel 489 0371

Kaitseliidu Saaremaa malev

Ingrid Paiste, tel 453 0479

Heimar Põld, tel 453 0475

Kaitseliidu Sakala malev

Kerstin Käärrik, tel 435 5572

Ave Puru, tel 435 5572

Kaitseliidu Tallinna malev

Keiri Jaadla, tel 641 4042

Hedi Nurmsalu, tel 641 4042

Kaitseliidu Tartu malev

Mirjam Link, tel 717 9167

Martin Erstu, tel 717 9167

Kaitseliidu Valga malev

Anu Lillipuu, tel 766 8037

Kaimo Vahtra, tel 766 8036

Kaitseliidu Viru malev

Aive Ott, tel 329 5853

Hannes Reinomägi, tel 329 5852

Kaitseliidu Võru malev

Eve Täht, tel 782 8284

Villu Vasilkovski, tel 782 8284

Kodutütarde HARJU Ringkond
136 kodutütart

Rühmad:

Ardu, Haiba, Kallavere, Kehra, Keila, Kolga, Kose, Laagri, Loksa, Loo, Nissi, Paldiski, Saue, Staabi, Turba

Noorte Kotkaste HARJU Malev
225 noorkotkast

Rühmad: Haiba,

Kallavere, Kehra, Kolga, Kose, Kuusalu, Laagri, Loksa, Loo, Nissi, Paldiski, Saue, Staabi, Turba

KAITSELIIDU HARJU MALEV

Kodutütarde TALLINNA ringkond
121 kodutütart

Rühmad: Inglise Kolledž, Kalamaja, Kivimäe, Kopli, Liivalaia, Mustamäe, Prantsuse Lütseum, Püüsi, Reaali, Westholmi, Mare, Pääsküla, Ristiku, Õismäe, Vanalinna Hariduskollegium

Noorte Kotkaste TALLINNA malev
111 noorkotkast

Rühmad: Insener-Side, J. Westholmi, Pääsküla, Püüsi, Reaalkooli, Saku, Spordirühm, Vanalinna Hariduskollegium, I Jalaväärühm

KAITSELIIDU TALLINNA MALEV

Kodutütarde LÄÄNE ringkond
226 kodutütart

Rühmad: Emmaste, Haapsalu, Kullamaa, Käina, Kärkla, Lauka, Liblikad, Oru, Palade, Päikesekiired, Ridala, Rukkilill, Sajajalgseid, Suuremõisa, Tulirebased, Valged Kotkad

Noorte Kotkaste LÄÄNE malev
197 noorkotkast

Rühmad: Emmaste, Kullamaa, Käina, Kärkla, Lauka, Martna, Metsküla, Mustad draakonid, Oru, Palade, Piirivalve, Suuremõisa, Sõjakotkad, Zorro team

KAITSELIIDU LÄÄNE MALEV

Kodutütarde RAPLA ringkond
115 kodutütart

Rühmad:

Alu, Eidapere, IL6, Juuru, Kaiu, Keava, Kodila, Kipi, Kärü, Märjamaa, Vigala

Noorte Kotkaste RAPLA malev
79 noorkotkast

Rühmad:

Alu, Eidapere, Juuru, Järvakandi, Kaiu, Kohila, Kärü, Märjamaa, Rapla, Vigala

KAITSELIIDU RAPLA MALEV

Kodutütarde PÄRNUMAA ringkond
166 kodutütart

Rühmad:

Audru, Halinga, Häädemeeste, Kaisma, Pärnu, Pärnu-Jaagupi, Sauga, Tõstamaa, Varbla, Ülejõe

Noorte Kotkaste PÄRNUMAA malev
189 noorkotkast

Rühmad:

Are, Audru, Häädemeeste, Jõõpre-Lavassaare, Kaisma, Pärnu, Pärnu-Jaagupi, Sindi, Tõstamaa, Vändra

KAITSELIIDU PÄRNUMAA MALEV

Kodutütarde SAAREMAA ringkond
177 kodutütart

Rühmad:

Aste, Kaali, Kaarma, Kahtla, Kihelkonna, Kuressaare, Kärkla, Leisi, Mustjala, Orissaare, Torgu, Tornimäe, Vanalinna

Noorte Kotkaste SAAREMAA malev
189 noorkotkast

Rühmad:

Ametikool, Aste, Kaali, Kaarma, Kahtla, Kihelkonna, Kuressaare, Kärkla, Leisi, Mustjala, Muhu, Orissaare, Salme, Tornimäe, Valjala, Vanalinna

KAITSELIIDU SAAREMAA MALEV

Kaitseliidu eriorganisatsioonid

Noored Kotkad on loodud 27. mail 1930.

Kodutütred on loodud 19. jaanuaril 1932.

Noorte Kotkaste ja Kodutütarde liikmeteks võivad astuda kõik vähemalt 8-aastased Eesti elanikud ning noortejuhtideks saavad olla täiskasvanud Eesti kodanikud, kes armastavad ja austavad oma kodumaad.

Juulis 2008 oli Kodutütarde nimekirjas 3228 kodutütart, kes tegutsesid 217 rühmas üle terve Eesti. Kodutütarde tegemistest saab lugeda veebilehelt www.kodutytar.ee

Juulis 2008 oli Noorte Kotkaste nimekirjas 3089 noorkotkast, kes tegutsesid 218 rühmas üle terve Eesti. Noorte Kotkaste tegemistest saab lugeda veebilehelt www.nooredkotkad.ee

üle 6000 KODUTÜTRE JA NOORKOTKA

www.kodutytar.ee
www.nooredkotkad.ee

Kodutütarde VIRU ringkond
211 kodutütart

Rühmad:
Aluvere, Halajala, Kadrina, Laekvere, Põlula, Rakvere Algkool, Rakvere Gümnaasium, Rakvere Eragümnaasium, Rakvere Reaalgümnaasium, Tamsalu, Tapa, Uhtna, Vasta, Vihula, Vinni-Pajusti, Võsu, Väike-Maarja

Noorte Kotkaste VIRU malev
156 noorkotkast

Rühmad:
Aaspere, Kadrina, Kunda, Laekvere, Põlula, Rakvere (mere), Rakvere I, II, III, Tamsalu, Tapa, Uhtna, Vaeküla, Vasta, Veltsi, Vihula, Väike-Maarja

KAITSELIIDU VIRU MALEV

Kodutütarde ALUTAGUSE ringkond
195 kodutütart

Rühmad:
Avinurme, Illuka, Jõhvi, Kiviõli, Kohtla-Järve, Laekvere, Lügánuse, Mäetaguse, Narva Snaipeer, Sonda, Toila, Tudulinna, Ulvi, Venevere

Noorte Kotkaste ALUTAGUSE malev
252 noorkotkast

Rühmad:
Atsalama, Avinurme, Iisaku, Illuka, Jõhvi, Järve, Kohtla-Nõmme, Laekvere, Lügánuse, Metsilves, Metsakull, Narva EG, Peipsi hundid, Sinimäe, Snaipeer, Sonda, Stepihunt, Tudulinna, Tudulinna, Ulvi, Venevere

KAITSELIIDU ALUTAGUSE MALEV

Kodutütarde JÕGEVA ringkond
286 kodutütart

Rühmad: Jõgeva I, Jõgeva II, Jõgeva III, Kaarepere, Kamari, Kuremaa, Laiuse, Maarja, Mustvee, Pala, Puurmani, Põltsamaa, Rakke, Saduküla, Siimusti, Tabivere, Torma, Vaimastvere

Noorte Kotkaste JÕGEVA malev
213 noorkotkast

Rühmad: Jõgeva I, Jõgeva II, Jõgeva III, Kaarepere, Kamari, Kuremaa, Laiuse, Maarja, Mustvee, Palamuse, Pisisaare, Puurmani, Rakke, Saduküla, Siimusti, Tabivere, Torma, Vaimastvere, Voore

KAITSELIIDU JÕGEVA MALEV

Kodutütarde JÄRVA ringkond
199 kodutütart

Rühmad:
Ambla, Koeru, Lehtse, Paepiigad, Paide, Roosna-Alliku, Sargvere, Särasilmad, Türi, Väätša

Noorte Kotkaste JÄRVA malev
247 noorkotkast

Rühmad:
Ambla, Koeru, Koigi, Järva-Jaani, Paide I, Paide II, Roosna-Alliku, Sargvere, Türi, Väätša

KAITSELIIDU JÄRVA MALEV

Kodutütarde SAKALA ringkond
244 kodutütart

Rühmad:
Halliste, Karksi-Nuia, Kalmetu, Kildu, Kirivere, Kärstna, Olustvere, Paistu, Saarepeedi, Suure-Jaani, Sakala koondrühm, Suislepa, Tääksi, Viljandi Maagümnaasium, Võhma

Noorte Kotkaste SAKALA malev
130 noorkotkast

Rühmad:
Ilvese, Kalmetu, Kildu, Nutikad rebased, Olustvere, Põösapoisid, Suure-Jaani, Tamme, Tasujad, Tääksi, Võhma, Ümera kotkad

KAITSELIIDU SAKALA MALEV

Kodutütarde TARTU ringkond
247 kodutütart

Rühmad: Audentes, Elva, Konguta-Annikoru, Kratid, Kõrvküla, Lähte, Melliste, Mõmmik, Puhja, Rannu, Sillaotsa

Noorte Kotkaste TARTU malev
184 noorkotkast

Rühmad: Alatskivi, Elva, Konguta, Kõrvküla, Lähte, Puhja, Rannu, Rästik, Sillaotsa, Sturm, Tornaado, Wiking, Instruktorite rühm

KAITSELIIDU TARTU MALEV

Kodutütarde PÕLVA Ringkond
261 kodutütart

Rühmad: Ahja, Insikurmu, Kanepi, Laheda, Leevi, Mooste, Orava, Põlva I, Põlva II, Rápina, Saverna, Tilsu, Valgjärve, Veriora, Värskä

Noorte Kotkaste PÕLVA Malev
297 noorkotkast

Rühmad: Ahja, Insikurmu, Kanepi, Laheda, Leevi, Mooste, Orava, Põlva, Rápina, Saverna, S7, Tilsu, Valgjärve, Veriora, Värskä

KAITSELIIDU PÕLVA MALEV

Kodutütarde VALGA ringkond
230 kodutütart

Rühmad: Hargla, Hummulu, Kaagjärve, Laatre, Lüllemäe, Otepää, Pikasilla, Puka, Pühajärve, Riidaja, Tsiguliina, Tõrva-Ala, Valga, Valga-vene

Noorte Kotkaste VALGA malev
222 noorkotkast

Rühmad: Ala, Hargla, Kaagjärve, Keeni, Laatre, Otepää, Pikasilla, Puka, Pühajärve, Riidaja, Sangaste, Tsiguliina, Tõrva, Valga, Valga-vene

KAITSELIIDU VALGA MALEV

Kodutütarde VÕRU ringkond
414 kodutütart

Rühmad:
Antsla, Haanja, Kesklinna, Kirikukooli, Krabi, Kuldre, Kreutzwaldi, Kääpa, Lepistu, Meremäe-Obinitsa, Rõuge, Varstu, Vastseliina, Võrusoo, Parksepa, Puiga, Pikakannu, Rõuge, Varstu, Vastseliina, Võrusoo

Noorte Kotkaste VÕRU malev
398 noorkotkast

Rühmad:
Antsla, Haanja, Kesklinna, Kirikukooli, Krabi, Kreutzwaldi, Kuldre, Kääpa, Lepistu, Meremäe-Obinitsa, Misso, Mõniste, Osula, Parksepa, Puiga, Rõuge, Staap, Sõmerpalu, Pikakannu, Varstu, Vastseliina, Vene Gümnaasium, Võrusoo

KAITSELIIDU VÕRU MALEV

Uuendatud lippude varastamise mäng pakkus põnevat väljakutset

Tekst: KÄRT OJALA,
Kaitseliidu Järva malev

Novembrikuu esimesel nädalalõpul peeti Järvamaal Koigi mail Kaitseliidu Järva maleva noorkotkaste ja kodutütarde väljajõppelaager "Sügis 2008". Tänavune laager jääb meelde rekordarvu osalejate poolest ja uudseltsel ehitatud "Lippude varastamise" mängu tõttu. Sügislaagris osales 63 noort, mis laagriüles nooremseersant Urmas Piigerti sõnul on Järva malevas rekordarv. Arvukat laagriüleseltskonda täiendas 25 kaitseliitlast, naiskodukaitsjat ja noortejuhti staabi koosseisus.

LUUREOBJEKTIDEKS INFOTAHVLID

Ammutuntud mängu "Lippude varastamine" uusversiooni töötasid välja Kaitseliidu Järva maleva liikmed nooremveebel Vallo Tamme ja nooremseersant Janek Tšeljadinov, kes olid laagris loodud kahe meeskonna rühmavanemad ehk kohtunikud. Nimelt ei olnud seekord mängus lippe ega ka muid päriselt varastatavaid esemeid ning ei piisanud lihtsalt osavast varastamisest, vaid mängule tuli läheneda taktikaliste tarkustega.

Kumbki laagris moodustatud rühm sai endale kaheksa infotahvli. Nende ühele poolele oli joonistatud üksuse märk (jalavägi, luureüksus jne), teisele poolele kirjutatud koordinaadid, mis mängu lõpus otsustasid võitja, sest koordinaatide esimesed numbrid märkisid kokkuleppeliselt üksuse suurust. Mõlema rühma luurajate ülesanne oli saada teada tahvil olev info ja see siis oma rühmajuhile edastada, et too saaks teabe rühmavanemale (kes oli siis, nagu öeldud, ka mängu kohtunik) edastada. Info edastamine oli sümboolne rünnak, sest õige teabe korral võttis kohtunik ühendust vastaste rühmajuhiga ja vastastel tuli oma vastava sisuga tahvel maha

Juhendi uuendatud mängu kohta said Järvamaa sügislaagrisse kogunenud noored laagri esimesel öhtul veel sooja Kogi võimlas. Ülejäänud laagriaeg veedeti metsas.

Kuni rühmad püstitasid onne, ehtasid staabitöötajad endalegi looduslikest materjalidest ulualuse.

võtta. Tahvlid pidid olema nähtavad (maskeerida neid ei tohtinud), laagrist väljaspool ja pärast mängu algust ei tohtinud nende asukohta muuta.

Mängust ei puudunud ka võimalus võtta vange. Kui rühmal oli kogutud kolm vangi, pidi ta sellest teavitama vastaste rühmajuhiti ja juhul, kui ka vastasel oli kinni püütud vähemalt kolm vangi, võis neid vahetada.

ETTEVALMISTUS: LAAGER ÜLES

Kehtis ka nõue, et rühmajuhid peavad pidevalt omama infot oma rüh-

ma laagris toimuva kohta (kes, kus, miks ja mida teeb?) ning seda nõudmisel rühmavanematele ehk kohtunikele ette kandma. Toimis laagrisene käsuliin, kus rühmajuhiti käsib, tema abi kontrollib, teised tegutsevad ja isetegevust ei toimu.

Uuendused võeti kõigi poolt uudishimu ja heakskiiduga vastu, sest ülesanne oli väljakutse nii väljamõtletajatele kui ka laagrilistele. Selge juhendi, kuidas mäng käib, said laagrilised ja rühmajuhid reede öhtul Koigi võimlas. Pärast kosutavat ööd katuse all siirdusid rühmad jalgsirännakuga mängumaale ehk

lähedalasuvasse metsa laagriplatsile. Niipea, kui kõik olid kohale jõudnud, anti mõlemale rühmale nende laagri ülespanekuks vajalik varustus kätte ning neil tuli leida endale laagriplats ja see sisse seada.

TEISE RÜHMATA TEENITUD VÕIT

Keskpäeval tegi laagriülem nooremseersant Piigert laagris ringkäik, et sealsest olukorrast ülevaade saada. Esimene rühm vajas selgelt veel aega, et laager korralikult sisse seada. Teine rühm aga üllatas distsipliini ja efektiivse tegutsemisega. Kõigil selle rühma liikmetel oli oma ülesanne ja seda täideti. Tundus, et rühmajuhid Allar Ansjaki ja tema abi

Asko Mäeotsa juhtimisel töötas kõik nagu kellavärk.

Pärast rühmadest määratud kokkade valmistatud lõunasööki anti pimedal hakul luuremängu stardipauk. Teisel rühmal oli tuntav eelis esimese ees, sest neil olid kasutada isiklikud raadiosaatjad, tänu millele info rühmas pidevalt ja efektiivselt liikus. Enne südaöö saabumist oli teine rühm välja luuranud vastase esimese üksuse ning selle pihta "tuld" andnud.

Öösel suurt luuretegevust polnud, aega kasutati hoopis puhkamiseks. Muidugi toimus laagrites valve ja telke köeti, kuid enamik mängijaid magas, et järgmisel päeval uue hooga jätkata.

Järgmise päeva hommikul mäng jätkus. Mängu võitis teine rühm, kes hävitas kaks vastaste üksust, kus oli kokku seitse meest.

Esimese rühma saagiks jäi vaid üks kolmeliikmeline vastarühma üksus. Olenemata sellest, et teine rühm hävitas vastasel kaks üksust, oleks Andres Gorbõljovi ja tema abi Artur Grazeri juhitud esimesel rühmal olnud ka võimalus võita, kui nad oleksid suutnud hävitada üksuse, kuhu kuulunuks rohkem kui seitse meest.

Laager lõppes Koigi võimlas lõunasöögi ning juhtide sõnavõtu ja kokkuvõtetega. **KK!**

Järvamaa kodutütred käisid metsas

Otti otsimas

Tekst ja fotod: SIIRI SITSKA, Kodutütarde Järva ringkonna vanem

Sügisel koolivaheaja sisse jäänud 28. oktoobri hommikul sadas Paides vihma. Järvamaa kodutütardel oli just sel päeval plaanis minna metsa, et läbida koolitusprogramm "Otsi Otti!". Kella kümneks, kui Kaitseliidu Järva maleva noorteinstruktori Mare Hendriksoni telefon oli juba ürituse toimumise pärast murelike lapsevanemate ja kodutütarde kõnedest punane, sadu lakkas. Kella üheteistkümneks otsustati juhendajate ühise nõupidamise järel siiski metsa minna. Kodutütred pole ju suhkrust.

MINE METSA! JA SAA HAKKAMA!

Nõnda jõudiski pisut pärast keskpäeva Koeru kandis asuva Norra allika lähedusse metsaservale buss, millest pudenes välja peaaegu pool-sada suuremat-väiksemat kodutütart ja viis juhendajat, kes suundusid metsasügavusse. Kõigepealt

tekitati tihedasse puuderägastikku vihmakindel pelgupaik. Ühiste jõududega pingutati puude vahele suur koormakate ja nii sai kogu varustuse turvaliselt selle alla paigutada. Koolitus võis alata.

Nagu koolitustel ikka, alustati teooriast. Iga laps meisterdas suure prügikoti abil sambla sisse kuiva pesa, kuhu istuda. Seejärel arutleti ühiselt, kuidas ja miks lapsed metsa lähevad, mis neil alati kaasas peaks olema ja kuidas metsa eksimist vältida. Selgus, et siinamaani pole paljud päris

õigesti käitunud. Mõne lihtsa tarkuse peale pole tulnudki ja mõnda küll teati, kuid ei peetud oluliseks. Koostati nimekiri, mida peab enne metsaminekut alati tegema ning millised asjad peaksid metsa mineja taskutes leiduma. Kontrolliti üle, kas kõigil kohalviibijatel on need esemed olemas. Puudulikku varustust täiendati kaasavõetud tagavaradest.

STOP-REEGEL EKSIKULE

Nüüd kujutati ette olukorda, kus juhtub ikkagi see kõige halvem – laps eksib metsa ega leia enam koduteed. Mida siis teha?

METSAMINEJA MEELESPEA

- Enne metsaminekut tuleb alati kodustele või kaaslastele öelda, kuhu ja kui kauaks lähed.
- Palaval ajal riietu nii, et rõivad katavad (kriimustuste vältimiseks) võimalikult kogu nahapinda. Külmal ajal olgu riietus mitmekihiline – nii on kõige soojem. ALATI tuleb kanda peakatet.
- Võta kaasa nuga, vile, laetud patareiga mobiiltelefon, veekindlalt pakitud tikud, natuke karamelli või suhkrutükke, (soovitavalt niiskeid) salvrätikuid, plaastreid ja kilekott (mis võib olla eelloetletud esemete ümber).
- Pimedal ajal PEAB olema kaasas helkur, soovitatavalt ka taskulamp või külmvalguspulk.

“OTSI OTTI” – MIS SEE ON?

See on õppeprogramm, mis sai alguse Ameerikast 1980. aastate alguses nime “Kallista puud” (Hug a Tree) all. Sealt laienes õpetus Kanadasse, Uus-Meremaale, Inglismaale ja Rootsi. Rootsi Tsiviilkaitse Liit õpetas 1996. aastal “Leia eksinu” (Hitta Vilse) projekti raames välja kuus Eesti instruktorit. Sellest ajast on programmi õpetatud Eestis nimetuse “Otsi Otti” all. Õpetus jagab teadmisi ja oskusi, mis aitavad vältida metsa eksimist, samas õpetab eksinud lapsi metsas toime tulema, hirmust jagu saama, endast märke maha jätma ja enese eest hoolitsema, kuni saabuvad otsijad.

Metsa minnes on oluline võtta kaasa õiged asjad. Lapsed kuulavad hoolega, mis asjad need on.

Kõigepealt tuleb meeles pidada STOP-reeglit. See aitab rahuneda, hirmust võitu saada ja taibata, et oled eksinud. Tuleb paigale jääda ja tegutseda nii, et peaksid metsas vastu, kuni sind leitakse. Meeles peab pidama mõningaid lihtsaid reegleid.

- Kallista puud!
- Ole nähtav ja kuuldav!
- Hoia soojust!

Metsas eksinu peab leidma endale oma puu, mille alla onn ehitada ja mis eredavärviliste esemetega märgistada.

Siinkohal saigi teooria otsa ja tüdrukud jagati seitsmesse rühma. Situatsioonülesanne nägi ette, et lapsed on metsa eksinud. Hirmu ja üksinduse peletamiseks tuli valida endale sõbrapuu, keda kallistades ja kaunistades julgus tagasi saada. Sõbrapuu lähedusse tuli seejärel ehitada onn, et öö turvaliselt mööda saata. Metsaalune täitus häältega. Järgmised paar tundi teuguteti hoogsalt. Kerkisid onnid, igaüks omanäoline. Meeskonnad tegid sõbralikult koostööd, oma ülesanne oli nii suurtel kui ka väikestel.

Pimedas metsas liikumine nõuab tähelepanu ja abikäsi.

Looduses leiduvatest materjalidest saab valmistada tuult ja lausvihma pidava elamise.

Vahepeal näitas Kodutütarde toetajaliige Merike Einma igale grupile metsa all taimi, millega eksinu praegusel aastaajal nälga võib kustutada. Üht-teist julges mõni metsaline mekkidagi. Samas hoiatas Einma tüdrukuid taimede eest, mille välimus küll kutsuv, kuid mida mingil juhul süüa ei tohi. Kõigile jäi hoiatavalt meelde piibelege erepunane mari.

OTSI OTTI!

Hämardus. Suure rassimise peale olid kõigil kõhud tühjad. Iga rühm sai kaks priimust ja katelokid, purgi hapukurkidega, paki kartuliputru ning kotikese viinerite ja pihvidega. Asuti õhtusööki valmistama. Üsna raske oli vesi keema saada. Metsaalune kajas abipalvetest ja järgmisel pooltunnil oli juhendajate nõu eriti hinnas. Siiski said kõigi onnide juures katelokid putru täis ja laste isu oli ülihea. Magustoiduks hoiatud pudingi ja juhendajate keedetud vaarikavarree järel olid kõigil kõhud kõvasti täis ja tegutsemisenergia tagasi.

Nüüd oli metsaalune juba kottpime ja liiguti kaasavõetud taskulampide valgel. Grupid hoidsid kokku ja hoolitsesid oma liikmete eest. Meeleolusid oli mitmesuguseid. Ühed adusid alles nüüd, kui hirmus võib olla üksinda pimedas metsas. Teised olid aga nii väge täis, et tahtsid koguni ööseks oma onni jääda.

Koolituse praktiline osa aga jätkus. Kõigile lastele jagati helkurid kirja- ga "Otsi Otti" ja külmvalguspulgad. Kaitseliitlane Raimo Merilo selgitas lühidalt, kuidas kadunud inimesi otsitakse, ja sättis lapsed ahelikku. Ise "kadus" ta pimedasse metsa. Ahelik läks liikvele ja püüdis Merilot leida. Kerge see pole, taipasid kõik peagi. Mees leiti alles siis, kui üks neiu oli talle peaaegu peale astumas. Selliseid ülesandeid tuli täita veelgi. Liiguti ainult külmvalguspulkade valgel hääle peale ja ühes kolonnis. Julgemad proovisid end ise peita ja eemalt valguse peale liikuda. Katsetati helkurite töökindlust ja puhuti vilega kolmekordset hädasignaali. Põnev oli kõigil ja aeg lendas märkamatuult.

OSALEJATE ARVAMUSI

TJORVEN JÜRGENSON (17), Paide kodutütar

Tavaliselt ma kardan pimedat metsa, aga seekord oli nii palju teha, et pimedusehirm ei tulnud kordagi peale. Enda tehtud söök oli ülimaltsev! Vahepeal oli küll tunne, et oleme ära eksinud, sest pidevalt kõlas metsa all vile ja hõikamine. Väga tore päev oli ja eriti vägev oli see, et keegi ei vingunud külma ja märja tõttu. Tublid pisikesed!

TRIINU KOPELMÄE (11), Väätsa kodutütar

Mulle meeldis metsas kõiki asju teha. Kõik oli nii vahva! Ma arvan, et sellist koolitust võiks igal aastal teha, et need, kes seekord ei käinud, saaksid ka õpust.

TRIINU LEIF (15), Paide kodutütar

Minu meelest oli see kasulik õppepäev, sest selliseid teadmisi mujalt ei saa. Üha enam eksitakse metsa ja noored ei teagi, mida seal teha. Hea oli see, et alguses õpetati, loeti sõnad peale ja pärast tuli teadmisi metsas rakendada. Oli hea, et me ka pimedal ajal metsas olime. Sai tunda, milline hirm tekib, kui peaks üksi metsas olema.

MARI- LY SOOMUSTE (9), Väätsa kodutütar

Mulle meeldis onni tegemine. Tore oli see, et saime helkurid ja külmvalguspulgad. Sain palju rohkem loodusest teada. Pimedas metsas polnudki hirmus, ahelikus käimine oli lahe.

LIILI FILIPPOV (10), Väätsa kodutütar

Mulle meeldis kõige rohkem onni ehitamine. Vahepeal käis Mare kommi pakumas, need olid väga maitsvad. Toiduks oli meil kartulipuder, viinerid ja pihvid, aga me pidime kõiki asju ise tegema kateloki ja priimusega. Oli väga, väga lahe päev!

LEINI TIIK (15), Türi kodutütar

Oli põnev päev. Sain palju uusi teadmisi ja vana meelde tuletada. Nägime, kuidas on pimedas metsas päriselt olla ja inimest otsida. Päev oli huvitav ja tegus.

MARIIN KLEMM (12), Paide kodutütar

Alguses arvasin, et tuleb üsna igav päev, aga tegelikult oli seal hullult huvitav. Onnid tulid nii ilusad, et oleksin tahtnud sinna ööseks jääda. Saime palju targemaks selles osas, kuidas eksinuna metsas ellu jääda.

JÄTA METS PUHTAKS!

Lõpuks liiguti ühe onni juurest teise juurde ja anti hinnang iga- le ehitajatele. Onn pidi pidama tuult ja vihma ning selle põhi pidi kindlustama sooja ja mugava öö. Loomulikult leiti ka vigu, kuid nendest ju õpitaksegi. Iga onni juurest korjati kõik mittelooduslik suurde prügikotti ja võeti endaga kaasa, sest metsaalune tuleb endast puh-

tana maha jätta. Vaid tühjad onnid jäid elanikke ootama. Koguti sülle ka ühine matkakraam, varjualune pakiti kokku ja ees ootas kodutee. Ületada tuli veel viimane takistus – purre. Pimedas tundus see just pisematele eriti ohtlikuna. Ent selgus, et sõprade toel ja mitme taskulambi valgel kulges sellegi takistuse ületamine üsna lihtsalt. Kõik matkasellid ja kogu varustus pakiti bussi. Väsitav päev oli seljataga. **KK!**

MÄNGUNURK

Kui rääkida pole lubatud, kasutab sõdur kaaslasega teabe vahetamiseks käemärke. Käemärke dubleerides on võimalik juhtida tervet üksust. Mis saab aga siis, kui ka nägemine on piiratud? Katsetame sellist olukorda mängides. Tegemist on osavusmänguga.

PIMEDATE JUHTUMINE RONGIS

Ettevalmistus: Mäng sobib aastalõpuüritusele, kus on koos 20–50 inimest. Vaja läheb salle. Seltskond tuleb jagada võistkondadeks. Võistkonna liikmed seisavad üksteise taha kolonni. Kõigil peale kolonnide viimaste ja mängujuhi seotakse silmad kinni. Mängijad asetavad käed enda ees seisva mängija õlgadele

Mängu käik: Viimastele (kelle silmad ei ole seotud) õpetab mängujuht selgeks mingi marsruudi, mida mööda nad oma pimedat võistkonda juhtima hakkavad. Kui nad tahavad, et võistkond läheks otse, patsutavad nad enda ees olijat mõlemat õlga. Paremale minemiseks patsutatakse paremat õlga ja vasakule minemiseks vasakut õlga. Kui nägija rivi lõpus tahab, et võistkond jääks seisma, surub ta kergelt eelmise õlgu. Kõik mängijad dubleerivad liigutusi, sest need peavad kiiresti liikuma rivi tagumisest otsast esimesse. Võidab see võistkond, kes esimesena antud marsruudi läbib. Nüüd on võimalus seis viigistada, sest pimesi on mängujuhi poolt ette määratud teekond läbitud ja ollakse tagasi alguspunkti. Seejärel palutakse kõigil silmad lahti teha ja sama tee üksinda mälu järgi uuesti läbida. Seekord varem nägijana kolonni juhtinu kaasa ei lähe. Võidab see, kes esimesena õige tee läbib.

Lustakat liikumist!

Mäng on võetud Maria Tammingu noortemagistritöö kavandist "Õpime läbi mängu".

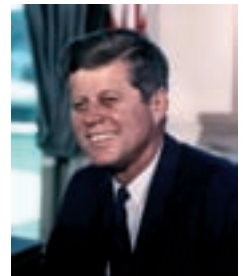
VIKTORIIN: VIIS KÜSIMUST

1. Postmargil on kuulus Teise maailmasõja aegne Nõukogude luuraja (1895–1944). Ta tegutses Jaapanis Ramsay nime all. Tal on suuri teeneid Nõukogude vägede võidus 1941. aasta detsembris Moskva all. Nimelt andis ta sama aasta novembris edasi olulise sõnumi: "Jaapan hakkab sõdima USAga, oht NSV Liidule on möödas." Pärast tabamist poosid jaapanlased ta üles. Kes oli see legendaarne looraja (spioon)?

2. 1941. aasta sõjasuvel kestis Eesti mandriosa hõivamine sakslaste poolt 4. juulist kuni 31. augustini. Esimese linnana läks Saksa vägede kätte 7. juulil Pärnu. Milline Mandri-Eesti linn (pildil) langes Saksa vägede kätte viimasena 31. augustil?

3. Kes oli tuntud USA riigimees (pildil), kes külastas tudengina Eestit ja keda ei tahtud Teise maailmasõja ajal tema nõrgavõitu selja tõttu sõjaväkke võtta. Tema mõjuvõimas perekond aitas ta siiski teenima mereväeluusesse. Hiljem lõpetas ta torpeedokaatri komandöri kursused ja hakkas nooremleitnandina juhtima kaatrit PT-109. 2. augustil 1943 rammis tema juhitud torpeedokaatrit Solomoni saarte lähedal Jaapani sõjalaev Amagiri. Tulevane riigimees näitas end selles olukorras julge komandörina, kel õnnestus meeskond päästa. Selle vahejuhtumi eest sai ta auastmekõrgendust, kuulsust ja ordeni. Ent ka seljavigastuse, mille valud piinasid teda elu lõpuni. Kes oli see tuntud poliitik ja miks oli teda põhjust tänavu 22. novembril oli meenutada?

4. Vanade eestlaste üks peamisi jõulutoite oli jõuluorikas. Mida kujutas endast jõuluorikas (pildil)?

5. Enamik lugejaid teab kindlasti Eesti taliolümpiamängude võitjaid Andrus Veerpalu ja Kristina Šmiguni. Pildil on aga hiljuti 70. sünnipäeva tähistanud esimene eestlasest taliolümpiaavõitja. Kes on pildil ning millistel talimängudel ja mis alal ta kuldmedali võitis?

KÜSIMUSED KOOSTAS ÜLIÕPILASTE MÄLUMÄNGU KLUBI

VASTUSED

1. Richard Sorge. 2. Haapsalu. 3. John F. Kennedy (USA ekspresident, kelle mõrva- insbrikkis IX taliolümpiamängudel). 4. Rukkijäähust leib, mis oli vormitud aastal 2008. aasta 22. novembril 45 aastat). 5. Ants Antson (võitis kuldmedali 1500 m kiiruisutamises 1964. aastal pörsasarsaks).

	Linn Itaalias	LUNDVER	Vigastus	Alevik Viljandi maal	Mõistus vene k.	Kihva Värди lugude autor	Maa-kaitsväge							
Liikuv väesalk →	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓							
Endine pinnahik →														
Suur tükk →					Henrik Normann →	Loomasööt ↓								
<i>Ruma</i>		Siud Ise-enesest ladina k. →												
Viik males →		↓				Mehe-nimi								
Väljastunud lind →				Tulease →										
Imestushüüe →			Meisterkokk					Kanada hoki-kuulsus	Küla Kaarma vallas	Sade	Tele-vision	<i>Ruma</i>	Rumeenia rutimees	Alkoh. jook
	Linn Prantsusmaal →		↓		Toend →									
Jäätise-mark →	↓				FARROW ↓		Viha →						Noot →	Autorendifirma
Narrimäng →						Elukutse →	↓						Vankri osa →	↓
						Kuulus ristleja ↓							Arvama ↓	
<i>Ruma</i>		Ratsa-vaelane →						Riidesort →						
Rämps →		Sama- ↓			Jalanõu Koha-määr-sõna →			Panga-töötaja ↓					Imestushüüe →	Eba-legaalne alkohol ↓
Aktsiaselts →			Haveli lisajõgi →							Itaalia motomees →			↓	
India osariik →			Endine minister ↓							Küla Nissi vallas ↓				ETV saade →
<i>Ruma</i>		Parv-laeva osa →			Protaktinium ↓						Mõttetutt →			
Küla Kiili vallas →							Valdkond →							Rumeenia linn ↓
							Küdoonia ↓							
													Uks soome k. Mehe-nimi →	
								Hullus →					↓	
								Höbe ↓						<i>I am, he...</i> →

PARIM JÕULUKINK RISTSÕNASÕBRALE!

RAVIMTAIMED

TALVISED MARJAD

Tekst: REIN SANDER, bioloog, Kubja ürditalu peremees

Talve algulgi leiame metsas ja põlluserval söödavaid marju. Kõige kauem püsivad okste küljes **viirpuumarjad**. Läänerannikul ja Saaremaal kasvab harilik viirpuu, millel viljad jäävad pöösale kuni kevadeni. Viirpuuliike kasvab meil mitmeid, enamik nendest küll kultuuris pargipuuna või hekipöösana. Nende kõikide marjad kõlbavad süüa, ehkki on üsna

Viirpuu.

pisikesed, enamasti kõigest sentimeetrise läbimõõduga. Suuremad ja üsna maitsvad marjad näiteks karvasel viirpuul ja veel mõnel liigil. Kuivatatud viirpuumarjadest saame maitsva tee, kuid peab arvestama, et viirpuutee alandab vererõhku. Mitmel pool on viirpuumarju koos seemnetega jahvatatud ja jahule lisatud, nõnda saab päris huvitava maitsega saia või koogi.

Kaua püsivad pöösal ka **lodjapuumarjad**. Praeguseks on lodjapuust aretatud juba ligi paarkümmend suureviljalist ja mahedamaitselist kultuursorti. Metsiku hariliku lodjapuu marjad sünnivad süüa aga enamasti alles siis, kui külm on neid kergelt näpistanud. Lodjapuumarjad on natuke harjumatu, ühteaegu lääge ja kirbe maitsega, ka teevad söömise tüütuks suured lapikud seemned.

Kogu sügise ja talvehaku pakub loodus **kibuvitsamarju**. Kõige suuremad on kurdlehise kibuvitsa ümmargused marjad, kuid hilissügisel on need enamasti varisenud või riknenud. Söögiks ja vitamiinirikaks, veidike hapukaks teeks kõlbavad aga ka kõigi teiste kibuvitsaliikide marjad. Teed teeme tervetest marjadest, söömiseks tuleb marjad poolitada ja puhastada. Seemnete ümber on kibuvitsal hulk peenikesi karvu, need hakkavad suud torkima.

Kikkapuu marjad on mürgised ja neid ei tohi süüa.

Üsna kauaks jäävad pöösale ka **kikkapuude viljad**. Need on ka ainukesed, **mida peab vältima**. Kui pärast kikkapuuviljade söömist pääseb ainult oksendamise ja kõhulahtisusega, on vedanud. Marjulise õnneks kasvab meil kikkapuid looduses harva. Söödavaid marju leiame ka maapinnalt: mõnel aastal punetab **jõhvika-marju** siirdesoo turbasamblamatistel isegi veel kevadel. Rabaservadel, aga ka niiskemal nõmmel ja nõmmemännikus kasvab **kukemari**. See on madaluke, jäikade okkataoliste lehtedega poolpöösas - keegi oleks justkui kanarbiku hästi madalaks püganud. Kukemarjal on väikesed mustad marjad. Need on paraku üsna maitsetud, lääged ja vesised ning suhteliselt suurte seemnetega. Külmunud marjad muutuvad magusamaks, neid võib nälja peletamiseks julgesti süüa. Söödavad on ka jahuka sisuga **leesikad**, kuigi nende toiteväärtus on küsitav. **KK!**

SUMMARY

IF YOU WANT TO BE KNOWN, YOU MUST DO A LOT AND REACH THE HAND FIRST

Rita Loel, chairwoman of Saaremaa region of Naiskodukaitse emphasizes the need to support also Naiskodukaitse in addition to the youth organisations of Kaitseliit. From where does the education of small citizens begin? From home. Who is the first educator? Mother. While studying the history of Naiskodukaitse, it becomes obvious that before the occupation period almost all farmer's wives and school teachers wore light blue uniform dresses of Naiskodukaitse. Whole families were members of Kaitseliit and its sub-organisations. It has also now been talked a lot about Kaitseliit as family organisation but it has often remained a dream. During the 14 years I have been a member of Naiskodukaitse, I have tried to find out why the male members of Kaitseliit are not too eager to bring their wives to the voluntary state defence organisation. If the chief of the company or of the team does not know (and does not need to know) who is the chairwoman of Naiskodukaitse in his region, the system can not function in a normal way. If it was up to me, I would restore the situation where Kodutütred was a suborganisation of Naiskodukaitse and the work of Naiskodukaitse was to be guides of Kodutütred. Members of Naiskodukaitse have a great work to do: to educate their children to be good citizens, to be mothers in the family of Kaitseliit and to develop patriotism in people. Pp. 8-10.

CHIEFS OF SUBUNITS AND SINGLE COMPANIES ON THE WAY TO SELF-IMPROVEMENT

Tarmo Pihlik, Junior Warrant Officer of Tamme subunit of Tartu regional unit of Kaitseliit gives a review about how he with two colleagues helped to develop the training programme of voluntary subunit chief in course of the training technology programme of the School of Kaitseliit from September until November. General staff of Kaitseliit has set a purpose to analyse the functions of the subunit chief at the peacetime and to develop the training programme for teaching their competences which is not yet covered by the training programmes of the School of Kaitseliit. The new training programme includes 82 lessons and it is divided into four weekends and the extension study is 26 lessons, full-time study 51 lessons, and graduation work 5 hours. Extension study and full-time study are both used. During the course of the training technology, also the basic course of the unit chief of Kaitseliit, introductory programme for new members, basic course of the staff assistant and orientation programme of chaplains was developed. Pp. 38-40.

JÄRVAMAA MEMBERS OF KODUTÜTRED WERE SEEK OTT OR HUG A TREE IN THE FOREST

Siiri Sitska, chief of Järvamaa region of Kodutütred gives a review about the forest camp of Järvamaa members of Kodutütred where the children's survive program "Hug a Tree" (in Estonia under the name of "Otsi Otti!" (seek Ott!)) was performed. The focus was on what was needed to take to the forest and how to cope and what to do when losing the way. Pp. 53-55.

GRENADERI JÕULUPAKKUMINE

Täitke koos sõpradega tellimisleht!

Raamatud ja kalendrid kuni 55% soodsamalt

(hinnad all kuni 40%, soodustus ostusummal t kuni 15%, pakkumine kehtib kuni 24.02.2009)

AJA LOOD sarja raamatud -30%

AJALOORAAMATUD	Hind	Kogus	Summa
Eesti Leegion sõnas ja pildis. M. Laar	-20%	545.-	
Eesti Leegioni laulude CD	-40%	125.-	
Eesti Leegionist Venemaa vangilaagritesse. A. Loorpärg	-30%	122.-	
Politiilises Politseis ja rahvuslikus vastupanuliikumises	-30%	122.-	
Luuraja aruanne KGB-le. T. Hellat	-30%	139.-	
Sõjateest Laskurkorpuses ja teisi mälestusi. R. Nurm	-30%	122.-	
Mälestusi koolipäevist, sõjakeerisest ja põgenikelaagrist. V. Allase	-30%	139.-	
Minu sõjamälestused. R. Säägi	-30%	122.-	
Kuldaku tütar Nõukogude süsteemis. V. Mäesalu	-30%	139.-	
I Maailmasõjas ja Venemaa vangilaagrites. A. Toots	-30%	157.-	
Sõjakirjasaatjad Saksa armees II ms. M. Laar	-30%	175.-	
Varjud meres. Allveesõda Läänemerele. H. Ojalo	-10%	179.-	
Julius Kuperjanovi kaaslasena Saksa okupatsioonist Paju lahinguni. A. Kuperjanov UUS	-10%	157.-	
Läti Leegion. A. Silgailis UUS	-10%	265.-	
Soomusrongide diviis Vabadussõjas I osa UUS	-10%	179.-	
Võitlus kahel rindel ehk eestlaste juhtumised Nõukogude armee päevil Afganistanis. A. Nigul UUS	-10%	179.-	
Brüti salaluureteenistuses Punasel Venemaal. P. Dukas UUS	-10%	265.-	
KINKERAAMATUD			
Mürakarude viimased triibulised. U. Nemvalts UUS	-10%	247.-	
Navitrolla I ja II raamat	-10%	265.-	

KALENDRID	Hind	Kogus	Summa
Eesti Leegion	-10%	89.-	
Vabadussõda 90	-10%	71.-	
Kalameeste kalender	-10%	35.-	
Aktikunst Valery Baret	-10%	89.-	
Eduard Wiiralti kalender	-10%	179.-	
Navitrolla kalender	-10%	112.-	
Vana Liivimaa kalender	-10%	359.-	
MÄRKMIKUD			
Laskepäevik	-10%	31.-	
Veekindel märkmik	-10%	71.-	

Lisaks headele hindadele soodustused ostusummal:
üle 3000.- 5%, üle 5000.- 10%, üle 10 000.- 15%
Kauba toimetame kohale tasuta ja tellimuse esitaja saab kingituse!

Tellijä nimi
Tarneadress
Telefon
Tellimiskuupäev

Grenader Grupp OÜ, Lai 33/Suurtüki 2, Tallinn, 10133
 Tel: 6 817 200, 53 477 777, Faks: 6 817 201
 info@grenader.ee, www.grenader.ee, www.military.ee

GRENADER

AS Galvi-Linda

*tervitab vanu ja uusi
partnereid jõulude puhul.*

Tõiseid kohtumisi uuel aastal!

AS Galvi-Linda

<http://www.galvilinda.ee>